

WESTERN ROMAN

LASO

Cijena 200 d' broj 708

Al Mills:

**ZLOČINAC
SA ZNACKOM**

Al Mills

ZLOČINAC SA ZNAČKOM

**VJESNIKOVA
PRESS
AGENCIJA**

Glavni i odgovorni urednik Milivoj Pašiček
Izdavač: NIŠPRO VJESNIK (v. d. predsjednika
Poslovnog odbora Vjekoslav Koprivnjak) —
OOUR Informativno-revijalna izdanja (direktor
Stevo Maoduš)

Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić

Adresa redakcije, izdavač i tiskare: 41000 Za-
greb, Avenija bratstva i jedinstva 4

Telefoni: 041/526-099, 515-555 i 519-555

Telex: 21 121 YU VSK

Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.),
Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl.
i odg. urednika), Milivoj Pašiček, Biserka Pupavac
(pomoćnik gl. i odg. urednika)

Tisak: NIŠPRO »Vjesnik«, OOUR Novinska rotaci-
ja i OOUR TM

Urednik: Ana Hrastović

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Al Mills: ZLOČINAC SA ZNAČKOM

Recenzija: BOŽO STANČIĆ

Copyright: Milivoj Alapić

Laso broj 708 izlazi 8. 5. 1987.

u nakladi do 66.3000 primjeraka

I

U poštanskoj kočiji za Altoone osim šerifa Artura Joffa, zatim vozača Davida Steelea i pratioca Andyja Coxa, na stražnjem sjedalu, preko puta predstavnika zakona, sjedio je Ron Cobber, trgovački putnik, prodavač viskija i piva, mirišljive vodice i lijekova, dobroćudan čovječuljak sitna lica, ptičjeg nosa, malih sivih očiju i čoškaste glave. Cijelim se putem tužio na loše poslove, tražeći razumijevanje od šerifa, koji ga gotovo i nije zapažao.

Artur Joff je mislio na sasvim druge stvari, pa mu je kvocanje tog čovjeka dozlogrdilo i u jednom trenutku mu je grubo rekao:

— Zaveži ta prijava usta! Poštedi me gluposti kojima te bog obdario, čovječe!

Cobber je bio uvrijeđen, dozlaboga povrijeđen u svojem ponosu i sujeti, ali je zašutio i sklopio oči. Popio je tog dana previše i sad je u utrobi osjećao blaženstvo viskija, neko slatko opuštanje što ga je navodilo na spavanje. Krov kočije bio se usijao od sunca, prašina je prodirala kroz prozore, a jednolika trešnja i cvilenje nepodmazanih kotača uspavljivali su.

Drijemao je Andy Cox, ali ne i šerif, čije je okruglo lice bilo mračno, znojno i mrzovoljno, kao da se sprema na neugodan posao.

Kad je kočija stigla do Amicable Creeka i usporila, Artur Joff stisne zube i pride trgovačkom putniku. Gledao ga je nekoliko trenutaka s dosadom, gadljivo rastegao lice kad je vidio kako mu se niz bradu cijedi slina, a zatim izvukao pištolj i udario ga po zatiljku. Jadnik nije stigao ni trepnuti očima, samo se kao krpa ispružio na sjedalu.

Šerif spremi pištolj u korice, jednom rukom otvori vrata i nagne se da pogleda što rade vozač i pratilac. Nešto su potihom pričali i razgovorom kratili dosadu putovanja, pričajući o tome što će jesti kad dođu kući.

Na licu Artura Joffa, šerifa iz Wheat Ridgea, zablista zloradi osmijeh. Mirno izvuče revolver iz korica i uperi ga u te ljude. Odjeknula su dva pucnja, preplašila su konje. Andy Cox vikne od bola i svali se među konje. Vozač se pokušava održati na sjedalu ali padne i on.

Kočija još više uspori, pa se napokon zaustavi. Prebacivši se preko sjedala, Joff podigne poklopac i izvadi omanji kovčeg. Dobro odmješenim hicem razbije lokot, a zatim počne vaditi novac.

Konji su nemirno strigali ušima i počeli ispred sebe grickati travu.

Šerif mirno skoči s kočije i zastane pred vratima. Iznutra se čulo steganje...

Kad se okrenuo, spazi vozača i pratioca kako leže na putu. Neko je vrijeme razmišljao da ubije i trgovačkog putnika, ali nakon kraćeg razmišljanja odustane, smatrajući da su dva ubojstva dovoljna.

Imao je novac koji mu je bio potreban i nije bilo razloga da se optereći još jednim ubojstvom.

Mirno krene k ridanu privezanom iza kočije, potrpa u bisage novac, uzjaše, mamuzne životinju i kasom pojaše prema Alone Hillu.

Treća pošiljka novca za rudnik srebra u Altooneu opet je nestala na putu.

*

Kad se Ron Cobber probudio iz nesvijesti, već se smrkavalo.

Sunce je bilo na zalasku. Bio je začuđen što kočija stoji, a još više zbog bola koji je osjećao na potiljku. Bio je malo nakresan, ali se sasvim dobro sjećao da nije udario glavom. Sad ga je potiljak pekao od bola, a u mozgu mu je kucalo tisuću čekića. Napipa poveću čvorugu na glavi i zgrušanu krv, zatrese glavom i drhtavim prstima izvadi iz torbe bocu u kojoj se žutio viski.

Pokuša ustati i upitati vozača zašto stoje. Kad je teturajući izišao iz kočije, čuo je rzanje konja, ali nije vidio nikog na sjedalu. Zatresao je glavom pomislivši da sanja. Sjećao se da je imao i suputnika, šerifa iz Wheat Ridgea, ali ga sad nije vidio pa se okrenuo i na putu opazio ljude što su ležali.

Klecajući od slabosti, pode prema njima i sagne se da ih vidi, ali mu se ruke zaprljaše krvlju. Problijedi još više i počne prestrašeno mrmljati:

— Zaboga! Pa oni su mrtvi!

Ustao je i tupo gledao u leševe.

Ništa nije razumio. Sjećao se da je zaspao, a sad...?

Gdje je taj prokleti šerif? Dok je spavao, netko je napao kočiju i ubio ove ljude. Drugačije to nije mogao protumačiti. Sa strahom pomisli da je sretno prošao i ponada se da je šerif krenuo u potragu za napadačima.

Već je pao u mrak kad se vratio kočiji i odlučio ondje pričekati da se šerif vrati. Na nebu su se upalile zvijezde, izišao je i mjesec, ali šerif se nije vraćao.

Bocu je gotovo ispraznio. Bio je prestrašen zvukovima noći, toptanjem konjskih kopita, rzanjem i prisutnošću mrtvaca. Izbjegavao je gledati prema njima, ali ih je mjesec svojim zracima sablasno osvjetljavao pa je vidio kako leže kao lutke, odbačene i nepomične.

Ron Cobber bio je strašljiv. Počeo je cvokotati zubima i ponovo potezati viski iz novootvorene boce, nadajući se da će sve zaboraviti.

Noć je polako odlazila, gubila se u tajnovitim šumovima prerije. Cobber napokon usne. San mu je bio rastrzan mučnim snovima, pravim košmarom, pa ga tako sljedećeg jutra, promrzloga i mamurnog, pronadoše neki kauboji što su tjerali stoku u Amaze.

Od tog dana Cobber se zakleo da više neće okusiti ni kapi viskija. Dugo je bio mučen strašnim snovima o napadu na kočiju, leševima na putu i šerifu sa značkom na prsima koji se tako grubo ponio prema njemu. Kad je stigao u Altoone i ispričao što se dogodilo, tamošnji šerif se grohotom smijao.

— Dobro si potegao, Rone, kad si sve to prespavao. Imaš bujnu maštu, pogotovo kad se napiješ. Izlazi iz kancelarije dok te nisam nogom udario u stražnjicu!

Uzalud je Cobber uvjeravao pred-

stavnika zakona da je doista putovao s pravim pravcatim šerifom. On mu nije vjerovao.

Međutim, ostala je zagonetka tko je napao poštansku kočiju i ubio vozača i pratioca. Jedno je bilo istina: novac namijenjen radnicima nestao je. To se dogodilo treći put i ozbiljno zabrinulo vlasnika.

Nitko se nije obazirao na Rona Cobbera, pa je on ubrzo zaboravio taj nemio događaj koji ga je mogao stajati glave.

II

S nogama na stolu, dok je napolju prolazio sparni ljetni dan, Artur Joff, šerif iz Wheat Ridgea, mirno je pušio debelu cigaru. Sa zadovoljstvom je otpuhivao guste oblake, brisao znoj s lica i tupo zurio prema vratima žmirkajući sitnim očima.

Bilo je u njemu nečeg odbojnog, neugodno, pa se u ovom gradu nitko nije mogao pohvaliti da mu je prijatelj. Do prije dvije, tri godine još se s njim moglo. Doduše, bio je i prije opak, nepristupačan, na svoju ruku. Zato ga se svatko klonio. No moralo se priznati da je grad, otkako je on na prsa stavio šerifsku značku, bio relativno miran.

Bio je lak na potezanju pištolja. Potezao je brzo i nemilosrdno i onda kad je trebalo i kad nije, pa iza sebe ima nekoliko mrtvaca. Zamjerali su mu što je brzopleto ubio Jamesa Princea, Joea Bastfula, a teže ranio neke ljude samo zato što ga nisu poslušali. Njegove su se zapovijedi morale slušati i jao onome tko bi mu se usprotivio! Dočakao bi ga prijeteći, zloban, osvetnički pogled, jer Joff ništa nije zaboravljao.

S njim se još nekako moglo dok mu nije umrla žena. Otkako je sina Bena poslao na Istok da se školuje za advokata, krojio je zakon na svojoj ruku.

— Povampirio se! — govorili su potajice ljudi. — Postao je zao i sigurno će donijeti još mnogo nevolja. Ja bih njemu oduzeo šerifsku značku!

Naravno, to su govorili iza leđa, jer nitko nije imao hrabrosti da mu to kaže u lice. Istina, imao je hrabrosti Dickerson, ali jer brzo otišao počivati na groblju.

Dogodilo se to u salunu „Delight“.

Sve je počelo bezazleno, a završilo tragično, samo zato što se Dickerson nije složio s time da šerifu plati piće.

— Ja častim koga je želim, ali nikako tebe, Joffe! Prvo, nisi mi simpatičan jer ne volim tu tvoju njušku. Imaš li nešto protiv toga?

Bilo je u riječima predvodnika s ranča „Mickey“ poruge, ali ga Joff nije zbog toga trebao revolverom udariti po glavi. Budući da je taj krivonogi kauboj imao tvrdu glavu, nije se odmah onesvijestio. Samo je opipao glavu, spazio na dlanu krv i poletio da mu uzvрати udarac.

Stigao je na pola puta. Šerif je opalio jedanput, dvaput, i na Dickersonovim se prsima rascvjetala krvava mrlja. Bio je mrtav prije nego što je pao na smrdljiv i popljuvan pod.

Poslije se šerif, tobože, branio da je to učinio u samoobrani, premda su svi vidjeli da Dickerson nije u rukama imao revolver.

Artur Joff bio je snažan, temeljit čovjek, širokih ramena, okrugle glave i lica slična buldogu. Oči male i zlobne utonule su mu u duplje, a usne stisnute u crtu.

Sin, koji je učio za advokata, bio je sličan majci. Oni koji su je poznavali govorili su da je Joff jadnicu otjerao u grob. Bio je grub i zao, pravi tiranin, pa je Jane, ta nježna ženica prozračne puti, brzo kopnila. Um-

rla je tiho kako je živjela, nakon čega je Joff postao još gori, kao da je bio ljutit na sebe, a zatim na cio svijet.

Međutim, Bena je volio čudnom ljubavlju. Svojom i na poseban način, jer on nije znao voljeti kao ostali ljudi. Brinuo se o njemu i slao mu novac za školovanje. Otkud i kako je do njega dolazio, to nitko nije znao. Kad bi malo više pōpio, a bio je prijatelj kapljice, znao bi krvavim očima zaokružiti salunom i busati se u prsa:

— Nije važno kakav je Artur Joff! Važno je da školuje sina, koji će jednoga dana postati advokat. Što bu ljite, vi, smrdljive njuške?

Dok je ovako drijemao u kancelariji, bio je kao zmija. Uvijek pripravan na skok i da ugrize, da u nekog uštrca sav otrov što se u njemu nakupio nakon ženine smrti. Zato je ljutito pogledao prema vratima kad je ušao Fred Liggins, vlasnik banke u Wheat Ridgen. Neljubazno ga je ošinio pogledom, ali se nije pomakao iz položaja u kojem se nalazio.

— Što želiš, Frede? — uputio je promuklim glasom.

Liggins je bio sitan, neugodan čovjek, krivih nogu i odbojna lica. Tko ga nije poznavao, pomislio bi da su istoga kova samo što se ne mogu mjeriti po snazi. Na njegovu uskom licu, izboranom, nategnutom i starom, vidjela se zabrinutost. Umjesto da odgovori dohvatio je stolicu i sjeo.

— Hajde, govori! — ponovio je šerif prijeteci i navukao stetson na oči. Grubim pritiskom ugasio je cigaru o rub stola, zavrnuo je nekoliko puta, zgnječio kao uš i podigao tjelesinu, pa zjevnuo i zapiljio se u Ligginsa.

— Hajde, govori, kad ti kažem! — ponovio je.

— Arture, stvari se ne odvijaju

onako kako smo planirali...

Na trenutak je zašutio, progutao slinu, a onda, spazivši pogled kojim ga je šerif odmjerio, gotovo zastejnjo:

— Sumnja se da u ove pljačke novca za rudnik ima umiješane prste netko treći, tko zna kad se novac šalje, a zatim napada kočiju i...

— Pa što onda? — zareži Joff. — To smo raščistili, zar ne? Ne želiš valjda reći da netko sumnja u mene? Ili, možda, to pričaš zato što želiš odustati, ili nisi zadovoljan svojim dijelom?

— Ma, ne, Arture! Tko bi u tebe posumnjao! Mislim da netko širi te glasine kako bi nas uplašio. I još nešto. Budući da u ovom kraju nije zapazena pljačkaška banda koja bi napadala kočije, mislim da bismo privremeno mogli, ovaj...

— Odustati, zar ne? — dovrši šerif ljutitim glasom njegovu misao.

Bankar kimne, još više se stanji, izbjegne pogled i promrmlja:

— Previše je tih ubojstava i ja, ovaj...

— Zaveži! Nije ti dovoljno što sam te izvukao iz govna već si sad došao da mi držiš predavanje o poštenju, časti i sličnim glupostima! Zašto na to nisi mislio prije nego što ti je mala Emily uzela novac? Spasio sam te od bankrota, pomalo vraćaš svoj kapital, pa što sad hoćeš?

— Znam, ali... bojim se. To više što sam obaviješten da su pritužbe počele stizati i federalnom šerifu.

— Ma, je li? A tko piše ta pisma? Reci mi njegovo ime da ga zgromim! — vikne Joff i bijesno udari šakom po stolu. Od tog udarca Liggins se trgne kao da je njega udario.

— Ne znam, Joffe! Zar ne bi bilo razumnije da sve to prekinemo? — odvratio je.

Šerif ga je gledao iznenađen, kao

da je pao s neba. Onda ga uhvati za okovratnik, podigne sa stolice i dobro ga strese.

— Ti, mala, prljava kukavico! Što, želiš se uvući u svoju kućicu, a? E, nećeš, nećeš...! — mumljao je Joff bijesno i bjesomučno ga tresao. Jedva se suspregnuo da ga ne izmlati, a zatim ga gurnuo prema vratima i zarežao prigušenim, prijetecim glasom:

— Ako nešto zucneš, ubit ću te! Ubit ću te, Frede, kao smrdljivo pse-to!

Shvativši da je najbolje da iziđe iz kancelarije jer je Joff veoma ljutit, bankar brže-bolje šmugne kroz vrata i počne brisati krupne graške znoja.

»Bože, s kim sam se ja spetljao! Frede, ludo stara! Što ti je to trebalo?! — pomislio je.

Kad se bankar izgubio, Joff pride ormaru u kojem je čuvao bocu viskija, ispije gutljaj oštrog pića, nabije šešir na glavu i pođe prema vratima. Na njima se gotovo sudario s čovjekom koji ga pozdravi kimanjem glave i upita:

— Tražim šerifa. Imam li čast da...?

— Ja sam! Što želiš?

— Možemo li malo razgovarati?

— O čemu? Tko si ti?

— Zovem se Mac Pickerson! Agent sam Pinkertonove agencije. Došao sam u povodu pljačke novca za rudnik srebra u Altooneu.

Artur Joff ga odmjeri od glave do pete, a zatim kimne.

— Udi! I brzo izgovori što imaš jer nemam vremena. — Sumnjičavo je promatrao došljaka. Nije mu se dopadao taj stranac, pogotovo zato što je mirno izdržao njegov izazivački pogled.

— No, da čujem... — upita šerif hladnim glasom.

Pickerson se nakašlja, ogleda se

da negdje sjedne, pa izvadi iz džepa bilježnicu i reče:

— U Altooneu kažu da je to već treća pošiljka namijenjena za isplatu radnika koja je opljačkana iz poštanske kočije?

— Tako je. Pa što onda?

— Posljednju pošiljku ste osobno pratili. Što se tom prilikom dogodilo? Novac je nestao, nema svjedoka osim nekog...Čekajte, da se sjetim... Ah, nekoga Cobbera, koji melje gluposti da su novci nestali, da ništa nije vidio ni čuo jer je spavao.

— Ah, to vas zanima — olakšano će šerif i kimne. Zatim ozbiljno pogleda agenta, pročisti grlo i slegne ramenima.

— Nemam što dodati. Kočije su napali nepoznati jahači, ubili su vozača i pratioca, a mene dobro udesili tako da sam se onesvijestio. Probudio sam se, krenuo u u potjeru, ali uzalud. To je sve.

Agent kimne, ponovo pogleda u bilježnicu i opet zapita:

— U prvom slučaju je netko zaku-pio cijelu kočiju. Kad je ovdašnji bankar slao novac, vi ste potvrdili pred svjedocima da se u kovčegu nalazi 5000 dolara.

— Tako je.

— Ni ta pošiljka nije stigla na odredište. Doduše, stigao je samo prazan kovčeg. Pratilac kočije i vozač bili su tako pijani da ništa nisu vidjeli ni čuli. U drugom slučaju...

Artur Joff se zacrveni od bijesa. Prekine ga i prijeteci mu se unese u lice.

— Kakva su to pitanja? — zareži.

— Ako već njuškate, radite to na krivoj strani. Što ja imam s tim pošiljkama, osim što sam dobio udarac u glavu i umalo nisam izgubio život?

— Nisam mislio... — osmjehne se agent. — Jednostavno provjeravam činjenice, šerife! A kome ću se radi

informacija obratiti nego šerifu?

Joff shvati da se malo zaletio. Nešto pomirljivo promrmlja i pride ormaru gdje se nalazila boca viskija. Izvadi je i stavi na stol. Pokaže agentu stolicu, sjedne sučelice, nasmiješi se i reče:

— Ovak o će biti udobnije. Izvolite! Poslužite se! Gdje smo stali?

— Pa, mislim, ovaj... u drugom slučaju opljačkana je pošiljka od 7000 dolara. Ovaj put...

Šerif ga prekine i umjesto njega nastavi:

— U toj su pošiljci bili svežnjevi papira umjesto novčanica.

— Tako je! Novac je netko uzeo, ali kako kad je kovčeg propisno zapečaćen?

— Eh, na to vam pitanje ne mogu odgovoriti! — šerif slegne ramenima i ispije čašu.

Sumnjičavo je promatrao toga visokoga, mršavog čovjeka blijeda lica i izbočene brade, orlovskog nosa i hladnih plavih očiju. Pogled mu je bio pronicljiv i sumnjičav, premda bi katkad izgledao priglup i bezazlen.

Međutim, Artur Joff se nije mogao zavarati srdačnim osmijehom i sve je više slutio da će mu taj došljak zadati prilično muke.

Na licu Maca Pickersona nisu se zapažali osjećaji. Lice mu je bilo hladno i zategnuto, a usne stisnute dok je ispod oka promatrao predstavnika zakona.

— Zašto ne pijete, gospodine Pickerson?

— Rijetko pijem, šerife! — odvrati agent ledenim glasom i pročisti grlo. Zatim se još dva puta nakašlje, pa se opet nasmiješi. — To škodi u poslu, šerife! Nego, gdje smo ono stali? Aha! Koliko sam dosad saznao, vas je bankar Liggins zadužio da osigurate one pošiljke... — Na trenutak je zašutio, ispitivački ga

pogledao i nastavio: — Na žalost, niste u tome uspjeli, zar ne? Ali ništa. To se događa.

— Zar mislite da nisam poduzeo sve da bih pljačkaše spriječio u tome? — hladno upita Joff.

— Ni govora, gospodine! — počne se tobože braniti agent, iako je šerif shvatio da to čini prilično nevješto i da ga nagriža crv sumnje.

To je bilo opasno, preopasno za Joffa i Ligginsa i njegove planove. Do vraga, morat će dobro razmisliti što da uradi s Pickersonom da se ne bi toliko revno zalagao u poslu. Ako nikako drugačije, morat će mu pokazati zube, već i zato što je počeo čeprkati po svemu tome.

Razgovarali su još pola sata, ali agent nije od njega mnogo doznao. Kad se oprostio, Pickerson na vratima dobaci:

— Vidim da na vas bezrazložno sumnjaju.

Kimnuvši glavom na pozdrav, Pickerson se nasmijulji i pođe prema vratima.

— Hej, kako to mislite? Tko to na mena sumnja i zašto? — upita šerif i zaustavi agenta kod izlaza. Agent se okrene i na njegovu uskom licu šerif opazi zagonetan osmijeh.

— Ah, nije važno, šerife. — Pickerson odmahne rukom. — Niste vi svemogući, zar ne? Zato sam i došao u grad da razjasnim tu zagonetku.

— Niste mi odgovorili, gospodine Pickerson... — Jeff ga prijeteći ošine pogledom.

— Ah, ako vas baš zanima... Zna te, federalni šerif Ben Lucas mi je pokazao neke anonimne dostave, koje tvrde da su, tobože, u sve to umiješani vaši prsti.

— Moji prsti? — zablene se Joff u Pickersona. — To je da čovjek pukne od smijeha. — Počeo se smijati na silu, što Pickersonu nije promak-

lo. Njegovo se čelo namršti, on kimne, skine crn šešir, pa džentlmenški reče:

— Vrijeme će demantirati te sumnje, zar ne, šerife Joff?

— Nadam se — procijedi kroz zube šerif i namršti se.

Dugo je gledao za agentom, koji je ravnodušno, gotovo paradno koracao nogostupom. Odmah je pomislio na opasnost koja vreba od tog čovjeka. Ne bez razloga, jer svi ma je bilo jasno da Allan Pinkerton ne prima agente bez ugleda, već sposobne, štoviše najposobnije ljude. Zbog toga je bio poznat, pa su mu povjeravani mnogi slučajevi koje nitko nije mogao riješiti.

Bilo je vrijeme da dobro razmisli kako će se postaviti prema Pickersonu. U svakom slučaju, ako ne milom, učinit će to silom. No trebalo je agentu pronaći bolnu točku.

*

Sjedila je za pisaćim stolom i zamišljeno gledala prema prozoru na kojem su se poigravali sunčevi zraci. Bilo je toplo i sparno, pa se na licu Sarah Kishon ukazaše sitne kapljice znoja. U kuhinji je služavka lupala posudom, a otac je u kabinetu s nekim razgovarao.

Ne njenom lijepom, ali blijedom i umornom licu, ukazao se tužan osmijeh. Noćas je ponovo sanjala Bena Joffa. Sanja ga vrlo često i nestrpljivo čeka njegov povratak. Sklopivši na trenutak oči, pokuša dočarati njegov lik. Još ga je vidjela onakvog kakav je bio: jak, odlučna lica i jakih čeljusti, plavokos, s čuperkom nemirne kose koja bi mu pala na čelo. Sjećala se njihova posljednjeg susreta. Još joj je u nosnicama godio miris sijena, gukanje golubova na krovu štale i nemirno rzanje konja što su žvakali zob. Njegova je glava bila u njenom krilu a

prsti im prepleteni uz sladak trenutak spoznaje da se vole.

— Kad završim škole — rekao je zamišljeno Ben — odmah ću se oženiti! Znaš li, Sarah, tko će biti moja izabranica?

Osmjehnula se i zavrtjela glavom.

— Jedna divna djevojka plave kose, čarobna osmijeha, očiju plavih kao nebo i sočnih, slatkih usana, koje ću ponovo poljubiti.

Ljubio ju je strastveno, grčevito, kao da se od nje zauvijek oprašta. Uzvrćala je njegove poljupce i šaptala:

— Oh, Bene! Što ću bez tebe kad se vratiš na Istok? Poludjet ću, dragi, od čežnje i čekanja.

— Strpi se, ljubavi, još malo. Do završnih ispita treba godinu dana. Nakon toga ćemo zauvijek biti zajedno.

— A kojom ćeš se oženiti kad se vratiš i otvoriš advokatsku kancelariju?

— Jednom djevojkom koja se zove Sarah Kishon — odvrati on i ponovo je poljubi.

Kako je to bilo davno!

Prolazili su mjeseci čežnje i nadanja, dolazila su njegova pisma i obećanja, a ona je gotovo poludjela shvativši da pomalo u njenom sjećanju blijedi Benov lik.

Znala bi sjediti satima i u mislima se vraćati u prošlost. Pisala bi duga pisma na Istok i nestrpljivo čekala odgovor. Svako je pismo bilo praznik i svaki je dan bio bliže ponovnom susretu.

»... još samo dva mjeseca, Sarah! Dva prokleta mjeseca i bit ćemo zauvijek zajedno...«

Tako je nedavno pisao. Sad ona sjedi i gleda kroz prozor na kojem se poigravaju sunčevi zraci. Ne čuje oca kako je zove na ručak. Osjeća tek poslije na ramenu njegovu ruku i čuje zabrinuto njegovo pitanje:

— Sarah, draga! Gdje su tvoje misli?

Trgla se i zbunjeno se nasmiješila. Zatim je, teško uzdahnuvši, odgovorila:

— Jedi sam, tata. Nisam gladna.

— O, nećemo tako, mila! Od ljubavi se ne može živjeti. Moraš jesti da bibila što ljepša za Bena.

Osjetila je zabrinutost u njegovu glasu i toplo ga pogledala, uzvrativši mu svu nježnost i ljubav koju je prema njemu osjećala. Nakon majčine smrti svojski se trudio da je zamijeni jer je znao kako su bile vezane jedna za drugu. No Elizabeth je umrla i ostavila mu djevojčicu koju je obožavao. Bila je tako slična majci da bi osjetio bol kad bi je pogledao. Nastojao je da to ona ne opazi, da na njegovu licu nikad ne zapazi patnju, jer je za njenom majkom mogao tugovati samo u besanim noćima.

Sudac David Kishon bio je tih, miran čovjek, pošten od glave do pete, malen, debeljuškast, nemirnim očiju i dobroćudna pogleda. Sudio je zločincima i mrzio zločin. Držao se zakona, ali katkad, kad je ispred sebe imao ljudsku dramu, odvagnuo bi pažljivo sve argumente i tek onda donosio presudu.

Bio je ugledan građanin Wheat Ridgea. Zabrinjavale su ga mnoge stvari koje su se događale u gradu. Cijenio je Artura Joffa kao sposobnog šerifa, ali mu je zamjerao što je grub, bez imalo ljudskih osjećaja. Sve je zločince trpao u istu vreću premda je svaki imao svoju krivnju, manju ili veću.

Nije mu se dopadalo što brzo poteže pištolj. No morao je priznati da dobro obavlja svoj posao. Ološ, koji je prije njegova imenovanja vladao gradom, bježao je što dalje od Wheat Ridgea.

Bilo je još nečeg što ga je zabri-

njavalo. Sarah je voljela njegova sina. Nije imao ništa protiv toga mirnog, dobroćudnog momka. S njim će, ako dođe do braka, njegova djevojčica biti sretna. Zabrinjavalo ga je nešto drugo: Joff je bacio oko na djevojku. Da, to se moglo veoma lako zaključiti. Salijetao ju je na svakom koraku. Činjenica da je imao tek nešto više od četrdeset godina donekle ga je opravdavala ali mu nije davala pravo da je progoni. I sve to, tobože, kako bi razgovarali o Benu, a Sarah je naivno vjerovala da to čini samo zbog očinske ljubavi.

Sudac David Kishon mislio je drukčije. Nisu mu se dopadali ti strastveni, pohotni pogledi kojima je mjerio njegovo dijete. Pokušao je to napomenuti Sarah, ali se nije usudio jer je ona bila tako mlada i neiskusna. Gledala je u Joffu Benova oca, poštujući ga iako se iza tog lica skrivalo drugo lice. Lice pokvarenoga, požudnog čovjeka, kojem ništa nije sveto.

Slutio je da Artur Joff na tome neće stati. U njemu je gorjela strast i požuda bez ljubavi, od čega je katkad gubio razum i normalno rasuđivanje. Kako se samo usudio držati je za ruku i drhtati kao šiba na vodi, pa je i svlačiti pogledom? A on je to radio grozničavo i ustrajno, kao da je želio da u djevojku pretoči svoje osjećaje.

Nikad neće zaboraviti ono što se odigralo prije nekoliko dana. Posjetio ga je u kancelariji da podnese tužbu protiv prestupnika. Vladao se oholo i gledao potcjenjivajući.

— I, kažete, nećete ga osuditi na godinu-dvije zatvora?

— Nema argumenata, šerife! — branio se David. — Uostalom, to misli i tužilac iz Wardnessa.

— Ma, briga mene za njegovo mišljenje — prezirno pljune Joff. —

Bit će onako kako ja želim! — zaključio je i prijeteci pogledao suca.

Sudac Kishon zadržće. Ne od straha već od bijesa što se usuđuje miješati u zakon. On je točno znao gdje mu je mjesto. Kad se petlja u njegove poslove, zavređuje da mu se suprotstavi. Polako, važući svaku riječ, David Kishon reče:

— Neću dopustiti da vi krojite zakon, Joffe! Ja sam postavljen da sudim, a vi da hvatate zločince. To je vaša prava i jedina uloga.

— Mislite? — iscerio se šerif.

David Kishon stisne zube i kimne, što Joffa toliko raspali da mu se unesao u lice i procijedio:

— I prije nego što sam došao u ovaj ušljiv grad bio sam šerif i nije mi se nitko usprotivio. Ni vama ne savjetujem da to pokušate.

— Prijetite? — upita drhtavim glasom Kishon.

Artur Joff slegne ramenima pa se nasmijulji.

— Ako se vaša djevojka zabavlja s mojim sinom, to ne znači da ću prema vama imati obzira. Napokon, kad se Ben vrati, pitanje je da li će je više pogledati. Baš mi je pisao kako se ozbiljno zagledao u neku glumicu. Sarah je, moram priznati, divna djevojka, ali... to je, suče, još na vrbi svirala! Savjetovao bih vam da se prema meni drugačije ophodite. Jer tko zna...

Nije do kraja završio misao jer se tog trenutka na vratima kabineta pojavila djevojka. Upravo je donijela kavu i čula što je rekao o Benu. To ju je strašno pogodilo. Pogledala je oca, problijedila i upitala:

— Gospodine Joff! Što to pričate o Benu? Nije on takav.

— Ne bih rekao, Sarah! Momci u tim godinama polude za svakom suknjom.

Gledao ju je čudno, grozničavih očiju. Tražio je njene oči, ali je dje-

vojka gledala u pod i nakon ovih riječi brzo izašla iz kancelarije.

— Šerife — trpkim će glasom sudac — ne dopuštam vam da tako razgovarate s mojom kćerkom!

— Ha, ha, ha! — počne se smijati Joffe. — Tko zna, poštovani suče, čija će ona biti žena. Možda čak, možda čak i...

Ne završi misao, ali sucu nije bilo teško shvatiti na što cilja. To ga povrijedi i najradije bi mu pokazao vrata. Umjesto toga stisne zube i počne prevrtati papire. Ruke su mu nervozno podrhtavale. Čekao je da čuje kako se zatvaraju vrata i odlazi taj prokletnik koji je u njegov mirni dom donio nemir.

Vrata su se otvorila i zatvorila. Olakšano je uzdahnio kad se riješio toga neugodnog čovjeka. No zakratko, jer se u susjednoj sobi začuo vrisak.

— Kako vas nije sram, gospodine Joff! — vrisnula je djevojka.

Usprkos težini i godinama, crven od ljutine, David Kishon pojuri prema vratima. Kad ih je otvorio, Sarah je sjedila na stolici i jecala.

Artura Joffa nije bilo u sobi, ali se u predvorju još čuo njegov smijeh.

— Što je bilo, Sarah? — upitao je zabrinuto i pomilovao je po kosi.

Njena ramena potrese nov jecaj. Naslonila je glavu na očeva prsa i promrmljala:

— Oh, kako je to mogao tata! Pa on je Benov otac, zar ne? Ja i Ben se volimo, i on to zna. Zašto, zašto?

— Što je učinio, Sarah?

Nije je mogao nagovoriti da kaže, ali mu je sve bilo jasno. U njegovim očima zasvijetli odlučnost, pa brzo pođe prema vješalici da uzme šešir.

— Pokazat ću ja njemu! — mrmljao je.

Bio je blijed kao krpa, ali odlučan da mu se suprotstavi i pozove ga na odgovornost što je uvrijedio njego-

vu djevojčicu. Sarah shvati što se zbiva u njegovoj duši. Objema rukama ga uhvati i prošapće grozničavim glasom:

— Ne, tata, molim te! Suspregni bijes. Zbog mene i Bena. On je njegov otac! Ne vjerujem da je loše mislio.

Zastao je, ali mu nije bilo jasno zašto mu odmah ne bi pokazao da ne smije sa Sarah tako postupati. Kad je čuo kćer i vidio u njenim očima molbu, promrmrljao je:

— Morao bih ga pozvati na odgovornost i zabraniti mu da dolazi u našu kuću. On je bezobrazan, prost i bojim se...

— Vjerujem da to više nikad neće uraditi, tata! Smiri se! — molila je grozničavo držeći ga za ruke.

Nije mogao odbiti tu molbu. Zakimao je i promrsio:

— Kloni ga se, draga! Nešto mi govori da je sasvim poludio.

Artur Joff je uskoro shvatio svoju naglost i prekoravao se što je ispoljio strast na tako grub način. Zar ju je baš morao stisnuti u zagrljaj? Da osjeti u rukama to mlado, jedro tijelo, koje je u njemu izazivalo požudu, od koje se nije mogao obraniti.

Bilo je to prokletstvo krvi, kojem se nije mogao oduprijeti.

III

Mac Pickerson nije u Wheat Ridgeu sjedio skrštenih ruku. Porazgovarao je sa šerifom i s bankarom Ligginsom, pa nakon toga stekao dojam da tu nisu čisti računi. Pogotovo kad je riječ o Ligginsu, jer je na njemu zapazio jedva prikriven strah i dobivao nesuvisle odgovore, što je bilo neobično za čovjeka koji je baratao novcem i slovio kao ugledan građanin.

Bankar Liggins je nešto tajio, u to nije bilo sumnje. Vrijeme će pokazati da li se prevario, ali je bila sas-

vim umjesna odluka da pripazi na njih.

Bio je red da posjeti gradskog suca. Našao ga je zabrinutog, ali nije ništa značajnije doznao što bi potvrdilo njegovu sumnju. Međutim, njegovo oštro oko zapazilo je da Kishon također ima o svemu tome svoje mišljenje. Kakvo, to mu nije rekao, ali je u tom kratkom razgovoru shvatio da je to pošten i ispravan čovjek koji se ne miješa u tuđe poslove.

— Kako biste vi, gospodine Kishon, protumačili što u kratkom vremenskom razdoblju nestanu tri novčane pošiljke a da nitko ne zna kako se to dogodilo? Kao da je taj novac ispario. Svi su ispravni, a novca nema. Postavlja se pitanje da li je uopće poslan u Altoone.

David Kishon se nekako čudno nasmiješi i kimne. Nekoliko trenutaka je razmišljao o postavljenom pitanju, a zatim odgovorio:

— Moje je, gospodine Pickerson, da sudim. Dakle, ne želim time razbijati glavu. Na vama je da otkrijete tko iza toga stoji.

— Imate pravo, suče! — složi se agent. — Uvjeravam vas da ću tako i uraditi.

— Želim vam mnogo uspjeha — nasmiješi se Kishon i isprati ga do vrata.

Izišavši iz sučeve kuće, Mac Pickerson zastane na nogostupu.

Do dolaska poštanske kočije preostalo je još nekoliko sati. Morao je razgovarati s vozačem i pratiocem. Do tog vremena bit će u salunu. To je bilo mjesto gdje se štošta može doznati. Ako se pažljivo sluša što govore gosti, pa ako je čovjek vješt da poveže sve te konce i stvori mozaik, može doći do veoma korisnih obavijesti. Katkad je pametno da se nekom pijanduri plati piće da bi

progovorio, jer viski često zna odvezati jezik.

Pickerson je sve to znao. Kad je ušao u prvi salun, ostao je razočaran jer osim barmena nije bilo nijednoga gosta. Naručio je viski, počeo ga polako piti i ispod oka promatrati barmena koji je očito bio veoma staložen i miran čovjek. Bristao je čaše i uzdisao, ali nije postavljao pitanje otkud dolazi, kud smjera, što je bilo neobično jer je Pickerson bio stranac.

Zato je odlučio sam započeti razgovor. Obriše krupne graške znoja i hukne:

— Sparan dan, zar ne?

Barmen nije odgovorio. Možda je i njega uhvatila lijenost i pospanost, jer stalno trepće kapcima kao da se bori protiv sna.

Pickerson pročisti grlo, kiselo se nasmiješi i nastavi:

— Čudno, nijednoga gosta. Zar je uvijek tako? Očekivao sam da...

Tek nakon ovih riječi, kao da su ga pogodile, barmen ostavi čašu i pogleda gosta vodnjikavim, izbuljenim očima.

— Nije vrijeme za viski, stranče — odvrati tromo. — Ovdje se ljudi zabavljaju uvečer, kad mine ova prokleta vrućina. Tada je sve puno i čovjek se ne može okrenuti.

Pickerson kimne da je shvatio i pokaže bocu.

— Ako nemate ništa protiv, poslužite se! Ja plaćam! Dosadno je čovjeku piti samom...

Barmen nije odgovorio, ali je donio čašu i natočio, ispio naiskap i obrisao otromboljena usta. Gledao ga je, sumnjičavo, što agenta uvjeri da ga dosad gotovo i nije zapazio. Sad je bilo očito da je u njemu pobudio znatiželju i nije se prevario.

— Gospodin je prvi put u Wheat Ridgeu? — zapitao je barmen.

Pickerson kimne:

— Da, tek sam došao. Sudeći po miru koji vlada u gradu, šerif nema posla, zar ne?

Barmen slegne ramenima.

— Pa, kako se uzme. Joff, naš šerif, brzo sređuje stvari, gospodine. Mogu vam reći da je uveo red, ali ga ljudi zbog toga ipak ne podnose.

— Zašto?

— Pa, zamjeraju mu što neke stvari rješava pregrubo, pa čak i revolverom.

— Je li?

Sad je razgovor malo zastao jer je barmen očekivao da ga ponudi još jednom čašom. Pickerson natoči sebi i njemu, pa zamišljeno doda:

— Čuo sam da nepoznata banda pljačka novac namijenjen rudniku u Altooneu.

— Kakva vražja banda! Nema u okolici takvih vucibatina.

— Novac ipak nestaje, zar ne?

— Naravno, ali u tome, po mojem mišljenju, nemaju svoje prste pljačkaši. To je zamišljeno da bi se prikrili pravi zločinci.

— Šerif kaže da je u posljednjoj pljački zamalo ostao bez glave?

— E, to je već malo teže. Nije on tako naivan — odgovori barmen. — Zna on čuvati glavu. Ali, čujte, to nije važno i ne želim o tome govoriti.

Njegov pogled u tom trenutku postane sumnjičav, pa Pickerson shvati da su pitanja previše izravna. Pokuša razgovarati o manje važnim stvarima, ali je barmen izgubio volju za dalji razgovor. Pickerson plati viski i izide razmišljajući o njegovim riječima. Doduše, nije bogzna što doznao, ali je ipak stekao dojam da o tim pljačkama svi ponešto znaju i sumnjaju ali se to nitko ne usuđuje javno iznijeti.

Da li je to strah od posljedica ili ljudi jednostavno gledaju svoja posla, to mu nije bilo jasno. Možda u svemu tome ima i nema istine, to je

trebalo tek utvrditi. Imao je dovoljno vremena da to utvrdi. Strpljivost je bila njegova vrlina. Istragu je vodio razmišljajući i o sitnicama, jer su one katkad bile odlučujuće na putu do pravoga traga, do onoga početnog trenutka na kojem se mogla graditi istraga.

U Wheat Ridgeu bila su još dva saluna: luksuzni za bolje goste, koji se zvao »Fellow«, i »Tryman«, u kojem se nalazila i kockarnica.

Odlučio je da ih posjeti. Trud je ipak bio uzaludan, jer se nikako nije mogao uključiti u razgovor. Kad bi ga gosti opazili, naglo bi zašutjeli. Bio je stranac i u svakog izazivao sumnju. Kako će tek biti kad dozna-ju da je agent Allana Pinkertona? Vjerojatno će naići na još veći zid šutnje.

Kako da u takvim okolnostima izvrši postavljeni zadatak?

*

Godine koje je proveo u Newcast-leu Ben Joff nikad neće zaboraviti. Učenje mu nije zadavalo muke. Bio je bistar momak i brzo je shvaćao gradivo. Međutim, nedostajali su mu vidici rodnoga kraja. Ovdje je bio drugi svijet, sebičan, zabavljen sam sobom, neiskren, u trci za zaradom i užicima. Ben je jedva čekao trenutak kad će dobiti diplomu, da prvom poštanskom kočijom ode kući, u Wheat Ridge.

Tamo ga je čekala Sarah. Koliko je vremena prošlo otkako je nije vidio? Šest, sedam mjeseci ili cijela godina? Čeznuo je za njom, sanjao je i pisao joj dugačka pisma. Razmi-jenili su mnoga pisma, ali je obo-strana čežnja bila sve veća.

... »još malo, Sarah, još malo i zau-vijek ćemo biti zajedno. Još samo dva ispita i dolazim kući! — pisao je Ben. Posljednji dani koje je provo-dio na Istoku bili su mu najteži. Po-

stali su još teži kad su mu iz Wheat Ridgea počela stizati anonimna pis-ma, obojena sumnjom, tobožnjim savjetima da se okani Sarah Kishon jer ona ima drugog momka. Još mu je u sjećanju posljednje, u kojem je stajalo... »pa vam javljam kao prija-telj da se vaša Sarah zabavlja s Lin-donom Princeom. Bili su zajedno na proslavi oslobođenja, plesali i zaljubljeno se gledali. Sutradan su ih vidjeli u preriji...«

Vjerovao je da ga Sarah voli i po-kušao da ne misli na te podle prija-ve, pokušao se usredotočiti na uče-nje i napokon položiti te posljednje ispite. Međutim, crv sumnje bio je jači...

Počele su besane noći. Gradivo je bilo opširno. Trebao ga je savladati da bi diplomirao. Prolazilo je vrije-me u učenju, ali i u razmišljanju. Budio se neispavan, umoran, nagri-zen crvom sumnje kojeg se nije mo-gao osloboditi.

— Što je s vama, gospodine Joff! — pitao ga je jednog dana profesor Steele. — Uvijek ste bili staložen mladić, a sad...

Izbjegavao je odgovor. Nije se imao kome potužiti. Nije imao prija-telja. Ne zato što to nije želio. Nije se mogao složiti sa sredinom u ko-joj je živio, s kolegama koji su život shvaćali drugačije. Sve su to bila razmažena djeca bogatih ljudi: ran-čera, bankara, farmera, liječnika, advokata...

On nije želio postati advokat. Bila je to želja njegova oca. Usprotiviti se njemu, koji je sve stvari rješavao po kratkom postupku, bilo je nešto nezamislivo. Ono što on kaže mora-lo se ispuniti bez prigovora. To mu je bilo jasno od malih nogu, pa iako je prešao dvadeset godina, još je to imao u vidu.

Ipak, bilo je stvari koje nije shva-ćao. Prvo, otkud ocu novac da plaća

to skupo školovanje? Plaća šerifa u malom gradu nije velika. Nisu imali nikakve imovine. Doduše, pokojna majka je nešto naslijedila, ali je to otac brzo potrošio po salunima, što je dovelo do njene prerane smrti.

Majka mu je bila jedini oslonac u životu. Kad ju je izgubio, otac je prema njemu postao pravi tiranin. Grub, osoran i arogantan, kao da je želio bijesom prikriti krivnju za njevu smrt.

Novac mu je slao redovito, i to velike svote, ali ga Ben nije uvijek potrošio. Stavljao ga je u banku, a uzimao onoliko koliko mu je bilo potrebno. Kao da je slutio da će jednom, kad dobije diplomu, ostati zauvijek njegov dužnik. To nije želio jednostavno zbog toga što je mrzio takve obaveze. Dug je čovjeka sputavao. Kako nikad s ocem nije mogao pronaći zajednički jezik, želio mu je vratiti sve što je u njega uložio, sve do posljednjeg centa, da bi se riješio njegova pokroviteljstva i da svoj put u život odredi sam, da bude dostojan Sarah Kishon.

Bilo je u njemu prkosa, pa je po tome bio sličan ocu. Što se drugoga tiče, razlikovali su se kao nebo i zemlja. Ben je bio nježan mladić, nekako zatvoren, ali i odlučan kad je trebalo.

Da nije bilo Sarah, sve bi bilo drugačije. Možda se nikad ne bi vratio u Wheat Ridge. Kad bi za praznike došao, otac bi mu odmah počeo davati savjete ne shvaćajući da mu je dvadeset godina.

— Nek se zna da ćeš biti advokat, Bene! Tako se i drži. Neka zavirljivci puknu od muke. I nemoj se, do vraga, družiti s gradskim ološem — govorio je i udarao šakom o stol.

U tim trenucima lice mu je bilo ponosno, kao da želi njegovom budućom profesijom svima dokazati

kako je Artur Joff u stanju da ga školuje.

— Što ima lošeg u tome ako se družim s Andyjem, tata? Zajedno smo odrasli, ili, recimo, s Ronom i Fredom? — pokušao se usprotiviti protupitanjem. Međutim, otac je samo zavrteo glavom i zarežao:

— Čuo si što sam rekao! Drži se toga, Bene.

Nekadašnji prijatelji počeli su ga izbjegavati. Kad se potužio Sarah, jedino je ona razumjela što osjeća. Znala je da to Bena čini nesretnim i slutila je što osjeća prema ocu. Nije se miješala u njihove odnose, ali je opazila kako Ben teško podnosi očevu arogantnost i nepopustljivost.

— On je tvoj otac, Bene — govorila bi u tim trenucima. — Roditelji se moraju slušati. Tako su nas učili, premda ja...

— Ali zašto nam brane da mislimo? Zašto nas sputavaju? Oni su, Sarah, sebični! — ljutio se Ben.

Uvijek bi se s njim složila. Bila je uvijek na njegovoj strani još dok su bili djeca. Koliko su puta jedno drugom govorili o svojim planovima i maštali o vremenu kad će sami odlučivati o životu.

Ben Joff se želio osloboditi spona kojima ga je vezao otac.

IV

Pošto ga je posjetio Pinkertonov agent, Fred Liggins bio je veoma uplašen. Tog je jutra dobio obavijest da iz Altoonea stiže pošiljka srebra koju je trebao preuzeti a zatim otpremiti do Wortha. U normalnim okolnostima to bi bio rutinski posao. Kočija bi dobila jaču pratnju i pošiljku, pa ukoliko ne bi bilo nepravilika na putu dugom tridesetak milja, stigla bi u najboljem redu.

Sad se dvoumio da li da o tome obavijesti Joffa. Bojao se da će ga

ponovo nagovoriti na pljačku, što ne bi bilo nimalo umjesno jer na njih motri taj prokleti agent.

Pošiljka vrijedna 10 000 dolara u srebru bila je pozamašan zalogaj, koji bi im, ako ga o tome obavijesti, mogao prisjesti. Pa ipak, u njemu je tinjala pohlepa i odluka da što prije popravi financijsko stanje. Mala Emily, ta dražesna animir-dana iz saluna, posve ga je zaludjela. Tražila je novac. Često ga je uzimala i bez njegova znanja, kao onda kad mu je posve ispraznila blagajnu. Bio je na trenutak neoprezan, pa dok je blaženo spavao pošto je s njom vodio ljubav, uzela mu je ključeve iz džepa, otvorila blagajnu i uzela svu gotovinu.

Kad je zahtijevao da vrati novac, bezobrazno mu se nasmijala u lice i rekla:

— Maleni, to sam valjda zaradila? Dugo sam ja već tvoja strunjača. Uostalom, tuži me! Reći ću svima kakvim se poslovima baviš.

Bila je to prijetnja i morao je pregorjeti 5000 dolara. Što je znala ta mala guska, nije mu bilo poznato. Možda zna za njegove veze sa šerifom. Možda je nešto načula i sad ga ucjenjuje.

Bilo kako bilo, još nije bio u stanju podmiriti sve obaveze. Ako bi se domogao pošiljke srebra i podijelio je s Joffom, stanje bi mu se znato popravilo.

Odlučio je da ipak obavijesti Joffa, premda se bojaio da će Pickerson saznati za njihovu vezu. Ako i dođe do toga, tko može dokazati da je on umiješan u te pljačke? Nije ih izveo, nije napadao pošiljke i ubijao kao što je to činio Artur Joff.

Kad sve to prođe i on opet stane na noge, oprat će ruke i krivnju svaliti na šerifa. Ako je Joff grub i snažan, on je lukav kao lisac, i zacijelo

će nešto smisliti da sa sebe spere krivnju.

Mora, dakle, prenijetu tu vijest i smisliti da kao uvijek ostane samo neutralni promatrač.

Kad mu je ispričao da ga je posjetio Pickerson, a zatim kao uzgred spomenuo da stiže pošiljka srebra iz Altoonea, dodao je:

— Taj prokleti agent ima dug nos, Joffe! Bojim se da nešto ne sazna.

Šerif ga ošine pogledom. Vijest o srebru ga je zainteresirala.

— Ne vodi ti o tome brigu, Frede! Ako je potrebno, ja ću njega po kratkom postupku.

U normalnim okolnostima Liggins se uvijek slagao s njegovim mišljenjem, ali sad je sumnjičavo zavrteo glavom.

— Čuj, bojim se da bi to još više uzvitlalo prašinu. Došli bi novi agenti, možda čak i savezni šerif, a sve ih ne možeš poubijati.

— Ne mislim ga likvidirati u pravom smislu. Ja ću njega poslati na drugu stranu dok ne završim operaciju sa srebrom.

— Znači, ipak ćeš napasti?

— Naravno, Zašto ne? To je jedinstvena prilika da se dočepamo veće svote. Upitaj brzojavno kad se pošiljka šalje, koliko će biti pratilaca i kojim će putem. Javi našem čovjeku u Altooneu i sve će biti u redu. Meni prepusti ostalo.

Bankar kimne, pa želeći da neka-ko umanji opasnost promrmlja:

— Joffe, neka to bude posljednja pljačka. Bojim se!

Na njegovo veliko iznenađenje, iako je stalno mislio da Joffu nikad nije bilo dovoljno novca, šerif se složio s njegovim mišljenjem.

— Imaš pravo, Frede! Još samo ovo srebro, a onda je s tim gotovo. Znaš, baš sam dobio pismo od Bena. Položio je zadnje ispite i uskoro

se vraća kući. Ne bih želio da momak nešto dozna...

— Svakako, svakako Joffe! Dakle, Ben će biti advokat. Lijepo... Ako mi nešto zatreba na sudu, valjda će za mene obaviti kakav poslić?

— Sigurno, stari moj! A sad, briši! Uradi kako sam ti rekao.

Kad je ostao sam, Artur Joff se duboko zamisli. Uznemirivala ga je prisutnost Pinkertonova agenta. Pogotovo kad su kružile vijesti da razgovara s mnogim ljudima, a sve se svodilo na isto: njuška za počinioima ili počiniocem pljačke, ali još tapka na mjestu. To je bilo dobro ukoliko pratilac i vozač poštanske kočije ne kažu da im je za put osigurao nekoliko boca viskija u koje je prethodno stavljen prašak za spavanje.

Što se tiče posljednje pljačke, osim onoga trgovačkog putnika nitko nije preživio i s te mu strane ne prijeti opasnost.

Trebalo je razmisliti kako da presretne pošiljku sa srebrnim polugama i Maca Pickersona uputi na krivi trag, da se u trenutku napada nađe na suprotnom kraju grada.

Imao je mnogo kombinacija, ali mu se nijedna nije dopadala.

Bit će veoma teško uputiti ga nekuda lažnim tragom. Bio je to lukav i vrlo domišljat čovjek. Trebalo je smisliti takav plan kojim će ga prevariti a da on ostane u pozadini, bez trunca sumnje. Uostalom, ima još vremena. Bit će to posljednja pljačka. Onda će Benu otvoriti kancelariju i kupiti mali ranč, gdje će provesti starost. Bude li ustrajan, možda će te dane provoditi sa Sarah, koju je odavno uključio u svoje planove.

Mac Pickerson se nije zadovoljio površnom istragom. Saslušao je šerifa i bankara Ligginsa i dočekao povratak poštanske kočije iz War-

dnessa. Razgovarao je s vozačem i pratiocem, ljudima koji su pri drugoj pljački zaspali i dok su blaženo hrkali netko im je ispod stražnjice izvukao kovčeg s novcem.

Čovjek bi pomislio da lažu, ali su se Pickersonu zaklinjali svime na svijetu da je sve to istina. Pri tom je pratilac Rony Gift kimao glavom i ponavljao:

— Još nikad nisam tako spavao. Bio je to, moj gospodine, mrtvačisan, ako znate što mislim reći. Kad sam se probudio, kovčeg je već nestao. Kočija je stajala kod prijevoja Bayon a tek nakon toga se probudio Percy.

— Tako je kao što kaže Rony — potvrđivao je vozač i zbunjeno se češkao po neurednoj kosi.

Sjedili su u salunu »Tryman« uz čašicu viskija i govorili, ali Pickerson nije ništa osobitog doznao osim da su bili nepažljivi pri pratnji poverene im pošiljke.

— Znate, imali smo vražje nevolje nakon toga — primijetio je Gift. — Saslušanja, sumnjičenja, kao da smo mi krivi što nas je netko uspavao.

— Uspavao? Kako to mislite? — upitao je iznenađeni agent.

Percy pogleda Gifta, a zatim pročisti grlo i odgovori:

— Bio je to san koji nas je odjedanput zahvatio. Istina, imali smo bocu viskija. To nam je šerif Artur Joff dao za put. I prije smo znali nešto popiti. Znate kako je to... No tek, što smo popili nekoliko gutljaja, zar ne, Rony, već smo bili gotovi.

— Tako je kao što kaže Percy — potvrdi njegov prijatelj.

Razgovor se na tome završio. Iako je nastojao da iz njih još nešto izvuče, Pickerson se morao zadovoljiti onim što je doznao.

Vjerojatno nisu više ništa znali, a sumnja da su u pljački imali udjela

bila je besmislena. Bili su to mirni, jednostavni, ali poštteni ljudi, koji su zarađivali kruh teško, riskirajući svoj život.

Ipak, pomisao da ih je taj viski ošamutio navodila je Maca Pickersona na misao da je sve to režirano. Možda je netko u piće stavio uspavljujuće sredstvo, neki prašak ili slično. Naravno, nije mogao sumnjati u šerifa. On je ipak bio predstavnik zakona!

Zamišljen, razmišljajući o onome što je doznao, polako je koračao ulicom. Stigavši do hotela, uđe u predvorje i upita pospanog vratara ima li pošte.

Probudio ga je iz drijemeža. Na polju je bilo sparno. Unutra zagušljivo, a roj muha je prosto letio čovjeku u lice.

— Imam za vas brzojav, gospodine Pickerson! — reče vratar lijeno i pruži mu omot.

Mac Pickerson počne čitati: »... pa vam se naređuje da otputujete u Skirts, da se sastanete sa saveznom šerifom i koordinirate svoje akcije na otkrivanju pljačkaša... Detektivska agencija Pinkerton, filijala Newcastle.«

Stajao je i zamišljeno prevrtao u rukama taj komadić papira.

Nije mu se putovalo, pogotovo ne po ovakvoj zapari. Kad je bio stigao u Wheat Ridgea, duša mu je bila na jeziku. A sad, do vraga, mora putovati u Skirts, grad bogu za ledima, udaljen dvadesetak milja.

Odlučio je da se prije putovanja dobro odmori. Ujutro će otputovati kočijom i izvršiti naređenje. Ali, što je više razmišljao o pozivu, nešto mu je bilo sumnjivo. Kad je odlazio u Wheat Ridge, šef mu je rekao da će imati slobodne ruke.

— Mac, budući da sam se toliko puta uvjerio u vaše sposobnosti, predložio sam da vi riješite taj slu-

čaj. Savezni šerif Ben Lucas se složio, jer će on biti angažiran na Istoku da bi likvidirao bandu koja pljačka poštanske vagone.

Pickerson je bio počašćen takvim povjerenjem. Mirno je saslušao podatke kojima je raspolagala Agencija i na kraju rekao:

— Tri pljačke poštanske kočije, uprkos tome što su imale pratnju, doista je zanimljiv slučaj. Pogotovo kad je riječ o pojedinostima i okolnostima pod kojima su izvedene. Zar nije tako, šefe?

— Svakako, svakako, Mac! Zato sam vas i odabrao. Bude li potrebno, ako vam nešto nije jasno, slobodno mi se obratite. Idite i riješite taj slučaj! I pazite: nemojte sve na svoju ruku. Posavjetujte se s tamošnjim šerifom. Za njega kažu da je malo grub, ali sposoban čovjek.

Da je Artur Joff čudan čovjek, već se uvjerio. Nije mu se dopadao njegov pogled, ni ponašanje, arogancija i činjenica da je brzo mogao planuti. U takvim se slučajevima čine pogrešni koraci. Što se tiče bankara Ligginsa, to je lukava lija, premazana svim mastima.

Još ga je nešto uznemirivalo. Joff je imao solidnu plaću, ali nikakvog drugog prihoda. Kako je mogao školovati sina kad studij, to je znao iz iskustva, stoji gomilu novca? Ta misao ga je spopala uzgred, dok je razgovarao s ljudima u gradu, a izrekao ju je vlasnik sedlarske radnje.

— Šerif školuje sina za advokata i mnogi se pitaju otkud mu novac. Nije moja briga da o tome vodim računa, ali...

Sličnu sumnju izrazili su i neki drugi građani. U prvo je vrijeme pomislio da su mu zavidni ili im se na neki drugi način zamjerio. Ljudi vole ogovarati, pa zašto bi toga bio pošteđen i predstavnik zakona.

Ipak, bilo je u tome nečega. Nečega što će morati razjasniti ako želi uspješno obaviti posao zbog kojeg je došao u Wheat Ridge.

*

Sarah Kishon je očajavala. Pisma što su redovito dolazila od Bena iznenada su prestala stizati. U početku je mislila da je bolestan, a onda joj je njegov otac rekao da »nema vremena da joj piše jer sprema završne ispite«.

Opravdanje je bilo providno jer je Ben uvijek našao vremena da joj se javi.

To je potrajalo nekoliko tjedana. Javljala se Benu gotovo svakog dana, zaklinjala ga da joj odgovori ali — uzalud. Provodila je dane i noći u plaču. Otac je zapazio da se s njom nešto događa. Pokušao ju je nagoovoriti da mu kaže, ali je ona tvrdoglavo odmahivala glavom i kroz suze odgovarala:

— Ah, nije mi ništa, tata! Sve je u redu. Nemoj se brinuti.

Noću je čuo jecaje iz njene sobe, a sljedećeg dana je Benu napisao oštro pismo, u kojem mu zamjera što je zaboravio Sarah, obavijestio ga što se događa, dodavši na kraju... »pa bilo bi lijepo od vas, Bene u ime starog prijateljstva, da joj se javite s nekoliko riječi. Nemojte mi zamjeriti što pišem u ovakvom tonu ali moram, jer ne mogu gledati koliko pati...«

Ako bi tih dana izišla na ulicu ili pošla u dućan, uvijek joj je za petama bio Artur Joff. Postalo je to već nepodnošljivo. Izbjegavala je te susrete, pa kad je Joffovo udvaranje prevršilo svaku mjeru, otvoreno mu je rekla:

— Može vas biti sram, gospodine Joff, što mi se udvarate kad znate...

Nije ga to teško pogodilo. Pocrvenio je i lice mu je poružnjelo od

strasti. Umjesto da joj se ispriča i obeća kako je više neće napastovati, zlurado se iskesio i promuklim glasom rekao:

— Nije za tebe Ben, Sarah! On je zelen. Tebi treba muškarac koji će od tebe stvoriti ženu. Ne školujem ja Bena za tebe, lutkice. To moraš znati. S njim imam sasvim druge planove.

Između nje i Bena isprijedio se dakle njegov otac. Nije mogla razumjeti zašto tako postupa jer mu se nikad nije zamjerila ili mu dala povoda da se tako ponaša. Nikad joj dosad nije ništa o tome govorio. A sad, kao da je poludio, kao da ne shvaća da ona voli samo Bena.

Poštovala ga je samo zato što je bio Benov otac. Da je netko drugi bio na njegovu mjestu, drugačije bi postupila. Otvoreno bi mu rekla neka je pusti na miru i učinila bi smiješnim to njegovo glupo udvaranje, koje ju je dovodilo do bijesa.

Nije slutila da je on u stanju posvaditi je sa Benom, jer mu nikad nije dala povoda da joj nešto predbaci. Čekala je Bena godinama, zaklinjala mu se u ljubav i živjela za onaj trenutak sreće kad će napokon biti zajedno.

Sad se nad njihovu ljubav nadvio tamni oblak.

Ako Sarah nije znala zašto joj Ben ne odgovara na pisma, slutio je sudac Kishon. Bio je uvjeren da je netko među njih ubacio laži, nepovjerenje i da je to jedini razlog što se on ne javlja. Pisao mu je još jednom pošto se Sarah razboljela i umjesto odgovora dobio samo anonima pisma koja su stizala na Benovu adresu u Newcastle.

Sad mu je sve bilo jasno, ali je želio doznati tko je taj podlac što piše neistine i kleveće njegovu kćer. Rukopis, premda namjerno iskrivljen, mogao je odgovoriti na to pitanje.

Počeo ga je upoređivati s aktima koje je imao u kancelariji pažljivo proučavajući svako slovo. Onda je odvojio nekoliko prijava koje su stigle do šerifa Artura Joffa i nad njima se duboko zamislio.

V

Da je Mac Pickerson slučajno iz kočije pogledao u šerifovu kancelariju, opazio bi da ga iza prozorskog stakla promatra Artur Joff. Na njegovu licu ukazao se pobjedonosni osmijeh. Kad je kočija za Skirts otišla iz grada, zadovoljno je protrljao ruke.

Dobro raspoložen, šešira zabačenog na potiljak, Joff svrati u salun, popije dva viskija pa se uputi prema banci.

Bilo je sparno. Kiša nije pala već mjesec dana. U preriji je pregorjela trava, a u gradu je zamro život. Sve se povuklo u hladovinu, pa su čak i saluni bili poluprazni.

Ušavši u Ligginsovu kancelariju, šerif zateče bankara kako broji novac koji mu je donio blagajnik. Blagajna je bila otvorena, gotovo prazna. Osim nekih dokumenata u njoj ništa više nije bilo, pa je i to govorilo da u Ligginsa nema mnogo gotovine.

— Ta će te Emily dovesti do prosjačkog štapa, Frede! — primijeti šerif nezadovoljno i sjedne. Teško uzdahne, izvadi prljavu maramicu i obriše krupne graške znoja. Gledao je ispod oka bankara koji je micao usnama brojeći novac, a onda huknuo:

— Čuo si što sam rekao?

— Jesam — nasmijulji se Liggins i proguta slinu. Ustane zatim, pride blagajni i stavi novac u pretinac, zatvori je, pa pogleda šerifa nasmijevajući se.

— Što se tiče male, gotovo je! — reče promuklim glasom... — Neće

me ona više musti. Bilo je dosta i previše.

— Ako tako doista misliš, onda si napokon progledao — složi se Joff i pročisti grlo. Izvadi cigaru, odgrize joj vrh i pripali. Trenutak je vladala tišina a nakon toga šerif otpuhne gust oblak dima bankaru u lice i lijeno nastavi:

— Vidio si da sam otpremio onoga Pinkertonova agenta?

— Jesam! Odmah sam shvatio da tu imaš svoje prste — odvrati Liggins.

— Kao što sam obećao, zrak je čist! Dakle, kako stoje stvari sa srebrnim polugama?

Očekivao je njegov odgovor pa tobože ravnodušno s cigare stresao pepeo i gledao ga ispod oka. Fred Liggins kimne pa odgovori:

— Nisam ni sjedio skrštenih ruku, Joffe! Stvari stoje ovako: naš čovjek, to jest moj čovjek koji vodi poslove u Altooneu, javio mi je da kočija kreće preksutra ujutro oko osam sati. Vlasnik rudnika šalje osim pratioca i vozača, koji su naoružani, kao pratnju nekoliko radnika koji čuvaju rudnik...

— Koliko?

— Ukupno pet, pa mislim da je previše opasno...

— Ne melji gluposti! — prekine ga ljutito predstavnik zakona. — Već ću ja nešto smisliti. Dakle, kreću u osam i moraju stići u Wheat Ridge oko podne, zar ne?

— Ako sve prođe bez nepravilnosti. No ako ih ti misliš napasti, onda...

— Zaveži! Nisam te ništa pitao.

Bankar ipak nije bio zadovoljan takvim ponašanjem. Poznavao je on Joffa, ali ga je vrijeđalo to potcjenjivanje! Ako je on izvršavao naloge, on je i mućkao glavom i ima bez sumnje nekakvih zasluga što su dosad uspješno opljačkali tri kočije.

Zar mu nije dao prašak za uspavlivanje? Zar mu nije...?

Iz razmišljanja ga prene šerifov grubi glas.

— Volio bih da na nekoliko dana odjedriš, recimo u Almost ili nekamo. Toliko dok se ne slegne prašina.

— Ali, Joffe! — iznenađeno će Liggins. — Ja moram dočekati kočiju.

— Zašto? Pa bit će prazna?

— Pošiljka je upućena na moju banku. Ja je moram otpremiti dalje. Dakle, ako je ne dočekam, mogu izazvati još veću sumnju. Još danas moram u Altoone javiti da sam ugovorio dalji transport.

Sad je bankar shvatio da šerif nešto smjera. Želio ga se osloboditi da sve zgrabi sebi. Ako to misli, onda se ljuto prevario. U stanju je da mu se osveti ne birajući sredstva, pa makar se i sam našao u govnu.

Artur Joff je nekoliko trenutaka razmišljao, a zatim kimnuo.

— Dobro stari! Dakle, do prek sutra.

— Obavještavat ćeš me kako teku pripreme?

— Zašto? Prepusti sve meni — nasmejulji se predstavnik zakona i ogleda se po kancelariji. Onda tobože ljutito zavrta glavom i primijeti: — Zaboravio si me ponuditi viskijem? Dosad si to činio. Što je, malecki? Postaješ zaboravljiv, a?

— Zaboga, Joffe! Ne ljuti se... Evo, odmah, odmah!

— Moramo nazdraviti na uspjeh našega posljednjeg posla! — primijeti šerif i prihvati čašu. Međutim, nije je odmah ispio. Pogledao je bankara čudnim pogledom i hladnim glasom procijedio:

— Kad ovo završi i kad dobiješ svoj dio srebra, morat ćeš otići iz Wheat Ridge, stari moj!

— Otići? Zašto? — iznenađeno će Liggins.

Šerif slegne ramenima, ispije viski pa odvrati:

— Zato da budem siguran nećeš li nešto izlajati. Tako ćeš, dragi moj, sačuvati glavu. Razumiješ li sad?

Fred Liggins problijedi, ovlaži suhe usne i zadršće, shvativši još jednom da je Joff vrlo opasan čovjek.

*

Teško je opisati što je osjećao Ben Joffe nakon pisama koja su mu stizala iz Wheat Ridgea. Bila su sve podlija, sve bezobraznija, i bilo mu teško povjerovati u ono što je u njima pisalo. Sarah je prema tim pismima bila najgora djevojka, prostakuša, koketna animir-dama, koja je jedno govorila a drugo radila. Anonimni autor ju je »vidio« u hotelu »Tryman« s Harryjem Rosherom, vlasnikom povećeg ranča, s Meredithom, tromim debeljkom iz saluna »Fellow«, na jahanju s kicošem Bertilom Ridgeom i drugim znanim i neznanim momcima.

U početku je Ben bio zbunjen. Nije ni u što vjerovao, ali je na kraju pomislio da je nešto ipak istina. Gdje ima dima, ima i vatre, pa su njegove noći postale mora, pravi košmar sna i jave. U takvim okolnostima uzimao je knjigu i pokušao učiti. Ali sve je bilo uzaludno. Kad je došao na ispit, nesiguran kao nikad u životu, imao je sreću što je dobio takva pitanja koja je znao. Prvim čudom se izvukao i dobio diplomu. Još je bio posramljen kad mu je jedan od profesora, kimajući nezadovoljno glavom, rekao:

— Imali ste sreću, kolega! Čudim se što ste se jedva provukli. Od vas sam očekivao mnogo više. Uvijek ste bili briljantni, a sad? Što se to dogada s vama?

Nije odgovorio. Sagnuo je glavu i

pocrvenio, proklinjući pisma koja su u njegovu dušu unijela nemir. Bio je pametan mladić i u njegovoj podsvijesti je tinjala nada da sve to nije istina. Dobro je poznavao Sarah i nikako nije mogao vjerovati da je tako nisko pala. Ipak, drugi neki prokleti glas govorio mu je suprotno. I tako, rastrzan između ljubavi koju je i dalje osjećao prema Sarah Kishon, spremio se da zauvijek ode iz Newcastlea.

Zatim je stiglo prvo pismo suca Kishona. Opet su počele nedoumice i besane noći kad se mučio pitanjima na koja nije znao odgovora. Nakon drugog pisma stvorio je pogrešan zaključak da sudac, što je sasvim logično, brani kćer i zato mu je uputio ona prokleta anonimna pisma da bi shvatio sav jad koji osjeća i da kao svaki zaslijepljeni otac nešto poduzme.

Smatrajući da je time umirio savjest, spremio se na povratak.

Pitao se, razmišljajući o tome, kako će izgledati susret sa Sarah na ulici, u dućanu ili kojem drugom prilikom. Hoće li mu srce brže zakucati? Hoće li mu ona pristupiti, reći da je pogriješila i tražiti oprostaj?

Možda i hoće, ali... Poznavao ju je odavno, još dok su bili djeca. Bila je uvijek iskrena, ali i ponosna. Možda će proći kraj njega uzdignute glave, prezirna pogleda, osuđujući ga što je povjerovao lažima.

Pekao se na dvije vatre, izgarao je u sumnjama, vagao sve sitnice iz njihovih susreta, nježnih izljeva ljubavi i poljubaca. Sjećao se njenoga glasa i zaklinjanja na vječnu vjernost. Još su mu u ušima odjekivale riječi kad ga je ispratila do poštanske kočije.

Držali su se za ruke, upijali se pogledima i ona je stalno šaptala:

— Oh, Bene! Bit će teško bez tebe,

ljubavi! Znam da moraš u grad, ali se bojim, užasno se bojim da me ne zaboraviš.

— Da te zaboravim? Nikad! — odgovarao je on i milovao je pogledom.

— Na tebe ću misliti danima i noćima. Živjet ću za naš nov susret, dragi! — šaptala je u njegovu zagrljaju. — Volim te Bene! Volim te više od prerije, od šume, od zraka koji udišem...

Oči su joj bile pune suza. Usne su drhtale, pa je još osjećao na svojim usnama slan okus suza na rastanku, dok mu je dugo, dugo mahala i trčala za kočijom.

VI

Spremajući pošiljku srebra, vlasnik rudnika »Sreća« Rogel Dunkerley prije svega je mislio na njenu sigurnost. Bila je to obavezna otprema koju je obavljao jedanput mjesečno prema zaključcima Kompanije »Silver« iz Amasa i ona je trebala stići nedirnuta, zapečaćena pred posebnom komisijom u Altooneu.

Dunkerley je bio inženjer rudarstva, vrlo sposoban i odlučan čovjek. Po vanjštini je bio sličan ljudima ovoga kraja naučenim na nevolje. Bio je visok i snažan, čeličnoplavih očiju, odlučne brade, i slovio kao čovjek koji ispred sebe ruši sve prepreke. Dokazao je to obnovom rudnika, pošto su ispitivanja pokazala da može biti unosan. Koristili su se njime Španjolci, a zatim je ostao napušten.

Doduše, mjesečna proizvodnja nije bila tako velika kao što je očekivao i jamčio akcionarima, ali se nadao da će druga, znatno bogatija žila, ispraviti taj početni neuspjeh.

Suočen s činjenicom da je izvedeno nekoliko napada na poštansku kočiju koja je donosila novac za isplatu radnika, morao se snalaziti

na razne načine kako bi umirio ljude. U tome je nekako uspijevaao i zato je desetak srebrnih poluga bilo jamstvo da će Kompanija ponovo odriješiti kesu.

Naravno, novac je bio osiguran i kompanija »Silver« nije pretrpjela štetu, ali su Rogelu javili da će ubuduće novac slati preko Wartha, putem doduše dužim ali sigurnijim.

Kad su ljudi ukrkali srebrne poluge u sanduk i krenuli prema Altooneu, put doñde je prošao bez neprilika. Tamo je pošiljka trebala prenoćiti, a zatim jutarnjom kočijom krenuti u Wheat Ridge. Nakon toga će je banka Freda Ligginsa registri-rati, a zatim prema ugovoru proslijediti dalje.

Nekako u isto vrijeme u Altoone je stigao i šerif Atrur Joff. S njim se, u svojstvu pomoćnika, nalazio neki bradonja neugodna lica, malih i žmirkavih očiju, očito pokvarenjak koji je jedva sputavao želju da u prvom salunu izazove gužvu.

Šerif je odsjeo u istom hotelu gdje i Dunkerley.

Imao je dovoljno vremena da ga upozna jer je s momcima iz pratnje, pošto je srebro bilo deponirano u banci, svratio u salun »Back« na viski. Pratioci su bili prilično bučni. No kad su ugledali šerifa Joffa, naglo su utihnuli, pogledali se i promrmljali:

— Gle, novi šerif! Napokon je Altoone dobio pravog predstavnika zakona.

Treba spomenuti da je ovdašnji šerif zbog bolesti bio izvan službe. Zamjenjivao ga je neki mlakonja, pijanac. Ali bio je to miran grad i za njega nije bilo mnogo posla. Računajući s tim, igrajući baš na tu kartu, Joff je od Ligginsova doušnika doznao ono što ga je zanimalo i imao je već gotov plan kako da se domogne srebra.

Ali kad je ocjenjivao vlasnika rudnika, stekao je dojam da to neće biti baš lako. Prvo, čovjek je izgledao odlučan, a drugo njegovi pratioci sve su bili momci od oka. Tu ne bi uspjela surova upotreba sile već je trebalo smisliti nešto drugo.

Kad se nad Altoone spustio mrak i s planine Bearing počeo strujati svjež povjetarac, lakše se disalo. Ulice se ispuniše prolaznicima, oživješe saluni i kockarnice, pa je grad dobio izgled svojstven sličnim mjestima na Divljem zapadu.

Rogel Dunkerley je dobar dio večeri proveo u salunu »Bayon«, čiju je vlasnicu, dražesnu Katty Roy, dobro poznavao pa mu je brzo prolazilo vrijeme. Oni su se, po običaju, nadmudrivali riječima, jer se Katty zaklela da će ga dovesti u svoju postelju.

Zagrijan s nekoliko čaša viskija koje je popio s momcima, rado je bio u njenom društvu. Bila je to lijepa, jedra plavuša, pravi tip žene koja zna što hoće i on nije tajio da je oduševljen njenom blizinom i pažnjom.

Ipak, iako se trudila i nudila ga da pije, Rogel je bio tvrd orah. Ne zato što je ne bi poželio, već zbog toga što je imao važnijeg posla i morao je dobro paziti da ga uspješno završi. Žena i postelja, viski kojeg je i previše popio, mogli bi ga odvratiti od tog zadatka, što nije nipošto želio.

— Eh, bilo mi je doista lijepo s tobom, Katty — osmjehnuo se Rogel — ali moram otići. Sutra imam obaviti važan posao i moram imati bistru glavu.

— Gle, opet podvijaš rep — zahihotala se ona i nestašno ga udarila lepezom po licu. Dodirivala ga je bedrima ispod stola, vlažila usne i obećavala užitak. Bilo mu je teško odrvati se iskušenju. Zato brzo usta-

ne, uštine je za obraz i reče:

— Ako vrijedi dogovor za sutra, onda si me dobila!

— U svako doba, slatki! U svako doba — reče ona promuklim glasom i ljutito ga ošine pogledom, a zatim se vrati tezgi.

Gledala ga je kako odlazi. Opazila je još jednog stranca koji je pobudio njenu znatiželju. Bio je to Artur Joff, šerif iz Wheat Ridgea. Gledao ju je užarenih očiju i ona mu se lagano osmijehne.

Kad ga je ohrabrila da učini prvi korak, Joff se ubrzo našao pokraj nje i primijetio promuklim, uzbuđenim glasom:

— Bilo je teško doprijeti do tebe, gospodo! Onaj što je otišao ostavio te na cjedilu. Može li siromašni šerif iz Wheat Ridgea zauzeti njegovo mjesto?

— Može — nasmiješi se ona, pa pogledavši barmena kimne da joj ponovo natoči čašu.

— A što je tebe, ljepotane, donijelo u ovaj prljavi gradić? — počela ga je ispitivati i mjeriti od glave do pete. Stekavši o njemu povoljan dojam, pridoda: — Da praviš društvo, kako ono kažeš..., jednoj usamljenoj gospođi. Čuj, sviđa mi se ta usporedba. Doista sam usamljena i dosadno mi je sve ovo.

— Popij nešto pa ćemo vidjeti što se može učiniti da bi oboma bilo dobro — nasmijulji se šerif i uhvati je oko struka. Ona osjeti njegovu vrelu, tvrdu mušku ruku i uzbuđenje što se još nije stišalo nakon Rogelova odlaska.

— Pa može — složi se ona i lagano ga udari po vratu pa pođe prema prvom slobodnom stolu. Kad su sjeli, on svoje noge prisloni uz nje, značajno je pogleda i upita:

— Koliko ljepotica traži od siromašnog šerifa za jednu noć?

Dopadala mu se, bila je prava že-

na koja ga je mogla nakon dužeg vremena zadovoljiti. Sasma suprotna od Sarah, koja je u njemu izazivala drugu vrstu požude, a možda i ljubav.

— Za tebe, prijatelju, dvadeset dolara! — zahihoće se ona, pa pozove barmena da donese piće.

— Cijelu bocu najboljeg viskija, Same! — napomene ona i ošine šerifa plamenim pogledom. Ovlaži bujne i sočne usne, isprsi pred njim jedre dojke i prošapće:

— Mogli bismo tu bocu popiti u mojoj sobi. Što kažeš?

— Slažem se! — hukne Joffe i ustane.

Za njega je boravak u Altooneu dobro počeo.

*

Zvijezde su već gasnule i bližilo se praskozorje kad se na okviru prozora sobe u kojoj je spavao Rogel Dunkerley pojavila sjenka. Nekoliko trenutaka je bila nepomična. Posljednji mjesečevi zraci odraziše ruku u kojoj je bio revolver... Neznatanac zakorači kroz prozor, pričekao da mu se oči naviknu na polutamu sobe i opazi krevet na kojem je hrkao Dunkerley. Trudeći se da ne izazove šum, polako pride krevetu i svom snagom udari Dunkerleyja pištoljem po glavi.

Začuo se samo težak uzdah, pa opet tišina.

U isto vrijeme u Kattynoj sobi se Joff protegne, zijevne i osjeti kraj sebe žensko tijelo, toplo i podatno. Uznemiri ga, izazove u njemu želju i on se sjeti Sarah Kishon. Ona nije kao Katty, ona je nešto posebno, što ga je užasno privlačilo, kao što magnet privlači metal. Maštao je da jednog dana, na ranču koji će uskoro kupiti, ima kraj sebe ženu kao što je sučeva kći.

Iz razmišljanja ga prene kucanje

na vratima. Katty se mazno protegne, stavi ruku na njegov bok i šapne:

— Budna sam!

Umjesto da je uzme, Joff je s gadanjem odgurne i ustane. Kucanje se ponovi tri put, što je bio znak da je Hellman obavio posao.

Šerif obuče hlače i pride vratima.

— Što je? — upita promuklim glasom.

Joe Hellman reče tihim glasom:

— Sredio sam ga! Nalazi se u konjušnici.

— Da li te je tko vidio?

— Nije. Nisam opazio ni žive duše.

— Vрати se! Evo me odmah — naredi šerif i na njegovu licu zablista zadovoljan osmijeh.

Prvi dio plana bio je uspješno izvršen.

VII

Otputovavši iz Newcastlea, Ben Joff je vlakom stigao u Wardness i ondje čekao kočiju za Skirts. Odatle će, napravivši krug, kod stanice na Amicable Creeku dočekati sljedeću vezu za Almost, a nakon toga u Wheat Ridge, kući.

Nestrpljivo je čekao kad će ugledati rodni grad, krajolike iz mladosti i dječastva, kad ga je sve podsjećalo na Sarah. Još mu je u ušima odzvanjao njen veseo smijeh u igri, pri jahanju kroz prostranstvo prerije ili riječi ljubavi izgovorene u skrovitom kutu kraj potoka Gush.

Kako je to bilo davno!

Vraćao se kući tužan, ljutit što ga je Sarah iznevjerila i već stotinu puta postavljao si je pitanje: da li je pravo što je ta anonimna pisma shvaćao tako ozbiljno? Bio je advokat, dakle intelektualac a ne zadržati primitivan kauboj, rančer ili farmer, koji bi u ljubomornom žaru,

gubeći razum, činio ono što ne dolikuje njemu.

Pokušao je na to ne misliti i pitao se kako bi bilo da sve zaboravi. No podmukao crv sumnje, što mu je grizao mozak i srce, bio je jači.

Činilo mu se da nema mjesta sumnjama, a začas bi opet mislio da ima, što nije bilo u skladu s njegovom mirnoćom i trezvenošću. Pitao se da li doista poznaje Sarah. Dotad je mislio da je poznaje, a nakon ovih pisama više ni u što nije bio siguran.

Njegova ljubav bila je na ozbiljnoj kušnji, na ispitu povjerenja zbog sumnji koje su mu razdirale misli.

Što je dulje putovao, bio je sve sigurniji da se prevario. Sarah je ostala ista. Samo se on promijenio, iznevjerio ju svojim sumnjičenjem i ona mu to, ako ikad dozna što ga je peklo i boljelo, nikad neće oprostiti.

Znao je da će se morati suočiti s tom činjenicom kad stigne u grad. Možda bi bilo dobro da joj sve iskreno prizna. Da je zamoli neka mu oprostí što je sumnjao, da je tako opet privoli da mu pokloni ljubav. Da li će njena ljubav ostati ista?

Razdiran takvim mislima jedva je dočekao vrijeme da side s vlaka u Wardnessu. Odjednom je shvatio da se prenaglio i da se mora stidjeti što je nasjeo lažnim prijavama.

Pomiren i utješén tom mišlju, stigavši u grad, odmah pođe u poštu da joj pošalje brzojav. Želio ju je obavijestiti o svom dolasku, ali se onda trgnuo i zastao, neodlučan kao nikad u životu. Vratio se pognute glave u hotel, rezervirao sobu i poželio da se odmori od zamornog puta.

*

Sudac David Kishon patio je zajedno sa kćerkom. Kad su mu stigla ona prokleta pisma, dugo je razmiš-

ljao tko bi ih mogao poslati Benu. Nije odmah znao odgovor, sve dok nije počeo poput grafologa upoređivati rukopise. U Wheat Ridgeu je bilo malo pismenih ljudi. Ipak, trebalo mu je tjedan dana da nađe rješenje.

Odjednom je znao tko ih je pisao. Mnogo toga mu je bilo jasno kad je riječ o Sarah i šerifu Joffu. Taj stari prokletnik, što je na nju bacio oko, bio je tako podao da ju je pred svojim sinom pokušao oblatiti. Zašto? Što je time dobivao?

Na ta pitanja još nije znao odgovor. Nije ga mogao saznati iz jednostavnog razloga što se Artur Joff izgubio u nepoznatom smjeru.

Nestrpljivo je čekao njegov povratak da mu istrese u lice sav prezir zbog podlosti i upita ga gdje je granica takvoga kukavičkog ponašanja čovjeka koji je morao biti očišćenje poštenja i zakonitosti.

Dok se sudac bavio ovim mislima, Sarah je šuteći patila. Povukla se još više u sebe, rijetko je izlazila iz kuće i sve više tugovala za Benom.

Noći su joj bile prava mora. Noću je sanjala voljenog čovjeka. Dan bi donio razočaranje i tugu. Uzalud se sudac trudio da je razveseli. Ako bi za trenutak uspio, na njenom blijedom licu se ukazao umoran osmijeh i ona bi rekla:

— Oh, nije mi ništa, tata! Previše se brineš, a imaš i svojeg posla. — Da, previše se brinuo, ali za njeno dobro. Kad joj je predložio da posjeti tetku, odmahnula je glavom.

— Ne, tata!! Ostat ću u gradu. Jedino ako moram, onda ću te poslušati.

— Oduvijek si željela vidjeti pravo kazalište — primijetio je on. — Sad ti se pruža prilika da u tome uživaš jer u Stopecku gostuje neka putujuća družina. Možda bi željela

da si nešto kupiš? Reci, samo reci, draga!

Zakimala je glavom i turobno se osmjehnula.

— Uzalud se trudiš da me razveseliš. Hvala ti, ali ja...

Nije mogla više izdržati. Briznula je u plač. Otac je prihvati za rame i ona na njegova ramena nasloni glavu. Milovao ju je po kosi i tepao:

— Umiri se, srce! Nije Ben toga vrijedan. Umiri se!

Odjednom se trgnula i pogledala ga u oči. Zatim šapćući upitala:

— Tata! Ti znaš

— Znam, draga, znam! Nije toga vrijedan.

— Reci, reci što znaš! Zašto je takav, tata? Zašto mi se ne javlja?

Da joj kaže i pokaže pisma? Ne, previše su bila bezobrazna i podla. Ipak, dugovao joj je objašnjenje. Odmakne njeno uplakano lice i posadi je na stolicu. Zatim joj sve ispriča...

*

Stigavši u Skirts, Mac Pickerson je veoma brzo doznao da je prevaren. Ni govora o susretu sa saveznim šerifom, jer mu je tamošnji predstavnik zakona rekao da nije o tome obaviješten i da bi zacijelo znao da je netko iz toga grada poslao lažni brzoglav.

— Provjerio sam brzoglave na pošti, gospodine Pickerson, ali se nijedan ne odnosi na vas — rekao je Bill Escovar.

Bila je to klopka! Upao je u nju naivno, kao šmrkavac, i sad se nalazio na iglama, shvativši da je udaljen iz Wheat Ridgea jer je nekome smetao. Kome i zašto nije znao, ali je sumnjao u neke ljude s kojima će to, kad se vrati, raščistiti. Bilo je lako planirati povratak, ali je prva poštanska kočija u tom smjeru odlazila tek sutradan poslije podne.

Da je barem znao jahati ili da je bio u mogućnosti iznajmiti kočiju...

Do sutra je morao besposlen sjediti u tom malom, prljavom gradiću i hraniti se u meksičkom restoranu. Svaki čas je morao vaditi iz tanjura muhe koje su mu opasno zujale oko glave. Da pukne od jada. Samo zato što je u jednom trenutku bio neoprezan i primio taj lažni brzojav kao poziv da izvršiti saveznog šerifa o onome što je doznao.

Što se u međuvremenu moglo dogoditi u Wheat Ridgeu to nije znao, ali je slutio da je posrijedi neki lopovluk. Možda je na redu nova pljačka. Ili možda ubojstvo, obračun, nešto što nije smjelo doći do njegovih očiju i ušiju?

Nigdje nije imao mira. Čak ni noću, premda se svim silama trudio da zaspi. Kad je svanulo, bio je još nervozniji. Podbuhlih obraza i očiju, premda to nije bio njegov običaj, morao je mamurluk izliječiti s nekoliko čaša viskija. U početku je to pomoglo, ali se opet u njemu javio crv sumnje i nespokoj.

Da stvar bude još bolja, poslije podnevna kočija je kasnila cijeli sat. Sve to ipak nije bilo toliko važno koliko pitanje da li će, ako krene njome, stići na vrijeme u grad da eventualno spriječiti novu pljačku i razbojstvo.

Stjecajem okolnosti i igrom sudbine, kad je kočija stala kod gradskog trga u Skirtsu, iz nje je izišao da protegne noge i Ben Joff. Odmah je upao u oči Pinkertonovu agentu. Imao je u sebi nečega što je izazivalo pažnju. Dok je nervozno koračao nogostupom čekajući nastavak putovanja, Pickerson se pitao nije li negdje već vidio to lice.

Iz misli ga je trgnuo poziv da zauzme mjesto. Ušao je za Benom i sjeo sučelice njemu, uz nekog debeļjaka koji je zaudarao na znoj. Uz

njega se stisnula sitna ženica s dvoje djece, što su već satima dovodila do ludila putnike, s lijeve strane, nekog farmera orlovskog nosa i ocvalu damu što je na nosu stalno držala čipkastu maramicu.

Putovanje do Amicable Creeka, gdje su on i Ben trebali promijeniti kočiju i nastaviti put za Wheat Ridge, proteklo je uglavnom u šutnji. Napokon su i dječaci zaspali, pa su putnici olakšano uzdahnuli.

Mac Pickerson je i dalje ispod oka i kradom promatrao Bena. Nikako se nije mogao sjetiti gdje je vidio to lice, sve dok se u jednom trenutku mladić nije zbunjeno osmijehnuo i ispričao se pošto mu je, kad je kočija naglo skrenula, stao na nogu.

— Oh, ništa, mladiću — nasmijeo se detektiv. — Događa se to...

— Ipak, oprostite! — rekao je Ben. I glas, zvonak, jak i odrješit, kao da je potvrđivao da mu je odnekud poznat. Mac kimne i upita:

— Gospodin putuje daleko?

Ben Joff zavrti glavom.

— Samo do Wheat Ridgea! Znate, tamo sam rođen i... ipak, već sam se dosta naputovao. Najprije vlakom, pa sad kočijom... dozlogrdi to, gospodine.

— Naravno — složi se Pickerson stalno razmišljajući o mladom suputniku kojem nije znao ime. Nadao se da će mu se predstaviti ako se on predstavi, pa to i učini i reče:

— Onda ćemo zajedno do Ridgea, gospodine...

— Ben Joff! — reče mladić i pruži mu ruku.

Stisak je bio snažan, što detektiva uvjeri da je mladi Ben doista pravi izdanak oca. Tek mu je sad bilo jasno otkud mu se mladić učinio poznat.

— Vaš otac je šerif u onom gradu, zar ne?

— Jest.

— Poznajem ga! Da li vas očekuje? Čuo sam da ste na školovanju?

— Da, bio sam, gospodine Pickerson! — odvrati Ben. — Znate, zauvijek se vraćam kući, ali me otac ne očekuje. Želio sam ga iznenaditi. Znate, diplomirao sam pravo i...

— Oho, bravo! Čestitam, gospodine Joff! Dakle, grad je dobio svoga prvog advokata?

— Tako nekako — zbunjeno će Ben.

Razgovarali su o svemu i svačemu, što im je pomoglo da se za trenutak oslobode svojih misli. Ben je zaboravio na Sarah, a detektiv prokletnika koji mu je poslao lažni brzoglav.

— Dolazi poštanska stanica Amicable Creek, gospodo! — čuo se glas vozača. — Odmorpola sata! Presjedanje u kočiju za Wheat Ridge!

— Napokon smo stigli na pola puta — nasmiješi se Ben i pođe za Pickersonom. Uputili su se da na brzinu nešto pojedu, sjeli za isti stol i nastavili razgovor.

— Dakle, moj mladiću, pred vama je sjajna budućnost! — govorio je preko zalogaja Mac Pickerson. — Znate, i ja sam počeo studirati, ali...

— Niste završili? — prekine ga Ben.

— Na žalost, nisam. Moji roditelji nisu imali novca da mi to omoguće. Zapravo, počeo sam, ali su onda oni stradali u nekom okršaju s Indijancima i svi snovi su propali. Vaš je otac zacijelo bogat?

— Pa, ne bih rekao — polako odgovori Ben. — Znate, šerifi baš nemaju velike plaće. No ja sam, zahvaljujući njemu, imao sve što mi treba. Štedio je da bi mi omogućio školovanje.

— Ah, tako! — kimne zamišljeno Pickerson, koji ni ovaj put nije mogao otjerati sumnju kako ubogi šerif ne bi mogao za sina odvajati ta-

ko značajna sredstva da nije...

Iz razmišljanja ga je prekinuo poziv da se sprema kad završe jelo jer stiže kočija iz Altoonea.

— Gle, gle! — zadovoljno će Pickerson pošto je pogledao na sat. — Čini se da su došli prerano. To znači da bismo još do mraka mogli biti na odredištu.

To mu je odgovaralo jer je želio što prije stići u Wheat Ridge i doznati tko je i zašto uputio onaj prokleti brzoglav zbog kojeg je otišao iz grada, baš kad je bio na najboljem putu da baci nešto više svjetla na aferu oko pljačke poštanske kočije.

Kočijom za Wheat Ridge, što se zaustavila u oblaku prašine i gromoglasnu viku vozača, stiglo je i nekoliko ljudi odlučna, tvrda izraza na licima. Oni su je pratili od Altoonea. Odmah naručiše bocu viskija i brzo je ispiše. Nakon kraćeg zadržavanja, pošto su u nju sjela samo dva putnika, kočija pojuri prema Zapadu.

U kočiju su bili upregnuti odmoreni konji. Bijesno ih je šibao vozač kao da želi prije mraka stići do odredišta gdje će odmoriti umorne kosti i riješiti se dragocjenoga tereta.

Bila je to kočija u kojoj se vozio kovčeg sa srebrnim polugama što su trebale stići u Wheat Ridge.

Tamo gdje se Amicable Creek dodiruje s kamenim liticama, u usjeklini puta što je vodio u Wheat Ridge, već se izdužiše sjenke. Sunce je tonulo iza planine pa njegove purpurne zrake obasjale okolicu.

Skriveni iza grmlja i gromada kamenja dva su jahača pažljivo motrila na cestu. Iza njih se nalazio i treći konj, neki zelenko na kojem je ležao čovjek. Nisu se obazirali na njegove pokušaje da oslobodi svezane

ruke, jer je bio umotan kao kobasica.

— Skoro će mrak a kočije nema!

— procijedi ljutito jedan od njih, krupna ljudina, čije su lice, skriveno iza marame, orosile krupne graške znoja. Onaj drugi, koji je nosio bradu, nešto nerazgovijetno promrmlja, a zatim usklikne:

— Eno je! Dolazi!

Jedan od napadača, što je bio spreman da se svakog trenutka spusti na cestu i presretne kočiju, kimne. Sad je i on dobro vidio oblak prašine sličan roju sitnih, zlatnih mušica, koje je obasjavalo sunce na zalasku.

Bradonja izvuče iz navlake pušku, a drugi pištolj i provjeri da li je pun. Onda se okrene svezanom čovjeku i promuklim glasom reče:

— Ne pokušavaj ništa jer ću te ubiti!

Bradonja se nasmije i udari čovjeka u stražnjicu, pa se zagleda u kočiju što se približavala. Stigavši do uzbrdice i prijevoja, vozač uspori vožnju. Kočija za trenutak zastane kao da hvata dah, a zatim konji polako povukoše uz brijeg.

Kočiju je slijedilo nekoliko jahača. Oni zaustaviše konje i krenuše kasom, kašljući zbog prašine koja ih je gušila. Nije im bilo ni na kraj pameti da bi mogli biti napadnuti. Prošli su već dobar dio puta i ništa se nije dogodilo, pa su pomislili da će put proteći bez nepritika. To im se ubrzo osvetilo...

U tom trenutku odjekne pucanj. Prasne poput groma, a nakon toga dva jahača pojuriše niz padinu. Vozač pokušava bičem potjerati zapregu, ali ga u tome prekine osorni, prijeteći glas:

— Zaustavi! Ovo je pljačka! A vi, momci, ruke gore! Ako nešto pokušate, prosvirat ću vam glave!

Pratioci su bili iznenađeni. Zbu-

njeno su gledali napadače, strašljivo su se ogledavali, ali su brzo poslušali kad im je bradonja potpratio pete pucnjavom iz puške. Pomisliše da se u grmlju skriva još nekoliko bandita, pa poslušno podigoše ruke.

— To je dobro — zadovoljno promrmlja ljudeskara i naredi kompanjonu da pokupi revolvere. — Sad me slušajte! Ako netko pokuša bilo što, prvi metak bit će za vašega gazdu Dunkerleyja. On je svezan i naš je talac!

Iznenađen razvojem događaja, Mac Pickerson je odmah shvatio opasnost. Brzo izvadi pištolj i gurne ga kroz prozor u namjeri da opali.

No presiječe ga oštar, prijeteći glas:

— Bacaš pucaljku!

Detektiv posluša i pištolj padne u prašinu, a on prošapće Benu:

— U čizmi držim derringer. Kad vas upozorim...

— Ubit će vas ako im se suprotstavite! — prestrašeno promuca mladić.

— Hej, izlazite! — poviče ljudeskara iza kojeg je stajao bradonja, štiteći mu leđa. Jedan od pratilaca pokušava izvući pušku.

— Ne bih to pokušavao, momče! Uostalom, poznaješ li čovjeka što leži preko konja? Ne? E, onda ću ti ponoviti: to je vaš gazda, momci! I da ne duljimo jer će skoro mrak, put pod noge! Inače... ako ne poslušate, ako nam želite praviti neprilike, on će prvi stradati.

Revolver drugog napadača bio je uperen u žrtvu koja se bespomoćno koprcla i iz čijeg su grla izlazili neartikulirani glasovi jer su mu usta bila začepljena.

— Izvadi mu taj čep! — naredi on svom drugu. — Sad će vaš gazda nešto reći. Hej, kaži im neka ne prave neprilike i neka daju kovčeg sa

srebrom pa da mi odemo.

Čim je Rogel Dunkerley došao do zraka, počeo je psovati. Onda, shvativši opasnost u kojoj se nalazi, reče:

— Pustite neka idu, momci! Žao mi je! Uхватili su me na spavanju — nastavi promuklo psujući.

Oni poslušase, ali ne i Mac Pickerson. Sagne se da izvuče derringer, ali ga Ben, shvativši da bi ga to moglo stajati glave, osorno udari po cjevanici i detektiv jaukne.

Vozač i pratilac kočije su dotle šuteći, podignutih ruku, slušali i promatrali što se događa.

Nad prijevoj „Čegrtuša“ već se spuštao mrak.

— Dajte im to proketo srebro, momci! Neka ih vrag nosi! — ponovo vikne Dunkerley. — Prethodno me moraju osloboditi. Takav je dogovor, zar ne? — obrati se on ljudskari koji je tupò gledao Bena Joffa. Umjesto da odgovori, on pokaže pratiocu neka ga oslobodi.

U međuvremenu je jedan od pratilaca sa stražnjeg dijela kola izvuкао kovčeg, s mukom ga donio i bacio napadačima pred noge.

— Evo, uzmi! Proklet... — opsuje momak prigušenim glasom, shvativši, kao i njegovi drugovi, da tu više nemaju što tražiti. Kad su Dunkerleyju pomogli da zajaše konja, uz ljutite psovke i bijesan urlik udaljiše se od kočije, pošto je bradonja za njima opalio nekoliko hitaca.

Ljudeskara, koji je cijelo vrijeme šutio i promatrao Bena, prigušeno se nakašlja i nešto tihim glasom naredi suučesniku. On kimne, natovari kovčeg na drugoga konja pa podigne revolver.

— Ni makac! Inače... — zaprijeti im, pa se zatim počne zadovoljno smijati. — Da krenemo, šefe?

Okrenuše konje pa se izgubiše u mraku.

Kad su otišli, Pickerson se ljutito obrecne na Bena.

— Do vraga, zašto ste me udarili po nozi? Mogao sam izvući derringer i pucati. Dao bih time priliku i drugima da potegnu oružje.

— Bojao sam se da vas ne ubijem — promrmlja Ben, koji se polako počeo oporavljati i razmišljati o glasu jednog napadača, koji mu se činio poznat.

— Eh, mladiću, mladiću — zakima detektiv glavom, pa pogledavši vozača i pratioca kočije bijesno zareži: — No, što je? Zar nećemo nastaviti put? Ionako je već mrak.

Vozač pucne bičem i kočija krene. U tamnu noć, u noć bez zvijezda, pa napokon stigne i u Wheat Ridge.

Njen je dolazak prošao nezapažen. Izišavši da napokon protegne noge, Mac Pickerson se oprostio od Bena. Odjednom je na nogostupu opazio Freda Ligginsa i pošao mu u susret.

— Gdje je šerif? — zapita.

Umjesto odgovora bankar upita tobože zabrinutim glasom:

— Što se dogodilo? Da nije kočija opet napadnuta?

Detektiv ga ljutito prekine:

— Niste mi odgovorili gdje je šerif?

— Otišao je iz grada nekim poslom. A što vam treba?

— Da prijavim pljačku, sto mu gromova!

— Šerif? A da! Otputovao je po nekom poslu — ponovi zbunjeno bankar i zadršće od toga ledenoga i trpkoga glasa, izgovorenoga kroz polustisnute usne.

Mac Pickerson na trenutak zastane na nogostupu, a zatim ljutito odmjeri Ligginsa i nastavi:

— Nemojte čekati pošiljku iz Altoonea. Nema je jer je srebro opljačkano.

— Zaboga! — Kako se to moglo dogoditi?

— Kako se moglo dogoditi? E, to pitajte njih, sto mu gromova! — vikne inače miran i sabran detektiv i pođe prema pošti da bi doznao tko mu je poslao brzojav.

Stari Beals, koji je radio u pošti, dočeka ga mrzovoljno. Na pitanje što ga je postavio Pickerson, ljutito se obrecne:

— Do vraga! Što ja znam otkud je stigao taj prokleti brzojav! Evo, sad telegraf otkucava...

Držao je u ruci službeni obrazac, kimao glavom i ispod oka promatrao Pinkertonova agenta. Kad je Pickerson ponovio pitanje i pri tome ga ljutito presjekao pogledom, starčić se počne češkati po glavi.

— Tko ste vi, do vraga, da me ispitujete? — zapita.

— Mac Pickerson, agent agencije Pinkerton! — suho i hladno odgovori detektiv i poželi da ga dobro strese, da izvuče iz njega obavijest koja ga je zanimala.

I dalje vrteći u ruci brzojav, shvativši da s Pickersonom nema šale jer mu je lice bilo ljutito i zlobno, stari promrmlja:

— Sjećam se... ovaj... da. Taj, kako vi kažete lažni brzojav...

— Što je s njim? Tko ga je poslao?

Gubio je strpljenje shvativši da to ni sam starac ne zna. Ubrzo se uvjerio da je imao pravo. Beals se zbunjeno i kao krivac nasmiješio pa odgovorio:

— Čujte, sad se sjećam kao kroz san. Da bilo je baš tako... Neki čovjek mi je donio bocu viskija i rekao da je moja ukoliko mu pomognem da dobije okladu i pošaljem nekom čovjeku taj brzojav. Bila je to neka šala...

— Šala, do vraga! — zagrmi ljutito Mac, ali se brzo i umiri shvativši da taj stari jadnik zaista nije toliko

kriv kako izgleda. Bio je kao i on nasamaren i tu se više ništa nije moglo učiniti. Jedino mu možda zna reći tko je donio tu bocu viskija.

— Da me ubijete, poštovani gospodine, Pick... Pick... ne bih znao — procijedi starčić.

— Što, nije iz grada?

— Nikad ga dotad nisam vidio...

Mac je iz pošte izišao ljutit i usput svratio u šerifovu kancelariju. Bila je zaključana, što je značilo da se šerif još nije vratio s puta. Zastao je na trenutak na nogostupu i počeo razmišljati. Treba li da agenciji pošalje izvještaj o svemu tome što se dogodilo ili da čeka šerifa pa da uz njegovu pomoć počne istragu. Odlučio se za drugo rješenje, pogotovo zato što ga je bilo stid da ga je netko tako nasamario.

Prođe kraj banke i odjednom zastane. Da li zbog toga što je na prozoru zapazio Freda Ligginsa kako ga prati pogledom ili mu je šesto čulo govorilo da s njim još treba da porazgovara.

Krenuo je prema vratima i ušao u banku. Pokazali su mu gdje se nalazi direktorova soba. Liggins ga je dočeka mrzovoljno, s nečim što mu se nije dopadalo, što je bilo skriveno u njegovom pogledu.

— Što želite, gospodine Pickerson?

Agent pokuša uhvatiti njegov pogled, ali ga je bankar skrivao kao zmija noge i gledao u pod. Mac nije volio ljude koji izbjegavaju pogled. Iskustvo ga je učilo da nešto taje, a Liggins je upravo tako postupio. Detektiv pročisti grlo i upita:

— Vi ste trebali primiti pošiljku srebra?

— Da, trebao sam, ali kao što znate... odgovori bankar i nemoćno slegne ramenima. — Baš sam je čekao kad je stigla kočija. Molio bih vas da mi objasnite što se dogodilo

kako bih, ovaj, dok ne stigne Joff, brzojavno obavijestio svojega poslovnog partnera što se dogodilo.

— Bit će za to još vremena — mrzovoljno se obrecne Pickerson i oštro ga pogleda. — Tko je osim vas znao za pošiljku?

Fred Liggins se na trenutak zbuni. Bilo mu je jasno kud smjera detektiv i morao je na brzinu smisliti neki odgovor. Nekoliko trenutaka je šutio, a zatim slegne ramenima i odgovori:

— Čujte, to je, ovaj, složeno pitanje. Prvo, znali su to u Altooneu, a zatim...

— Tko još? — brzo ga prekine Pickerson namjeravajući ga unakrsnim ispitivanjem zbuniti.

— Pa, osim mene...

— I šerif Joff je znao, zar ne?

Bankar kimne i obliže suhe usne. Srce mu je udaralo kao ludo. Taj prokleti detektiv nešto sumnja, nešto sluti.

— Da li ste još kome govorili o pošiljci?

— Ne, sigurno ne — procijedi Liggins shvativši da mora ostati do kraja pribran. — Da vi slučajno ne mislite...?

— Ništa ja ne mislim — zareži Pickerson i uputi se k vratima.

Sad je već bio siguran da su pljačke organizirane u Wheat Ridgeu. Sve je ukazivalo na to, samo je trebalo pronaći nit da bi se klupko odmotalo. Ta je nit još nedostajala, ali se Mac Pickerson zaklinjao da će poduzeti sve da bi riješio ovaj zamršeni slučaj. Razmišljajući o posljednjim događajima, nakon najnovijeg prepada na poštansku kočiju, kad su opljačkane srebrne poluge, bilo mu je jasno da je čovjek koji organizira te prepade vrlo lukav, iskusan i ne izbjegava ni ubojstva da bi se domogao onog što želi.

Ni sam nije znao zašto, ali najnoviji prepad, možda zato što je izveden u njegovoj prisutnosti, ostao mu je u najdubljem sjećanju. Prvo, lukavi bandit znao je da će kočiju pratiti veći broj ljudi, a on ih nije imao, dakle, trebalo je nešto smisliti da dođe do poluga i on je to učinio na najbolji način. Sve je ukazivalo na to da u Altooneu postoji čovjek koji ga je o svemu obavijestio. Tko je to, detektiv još nije znao, ali će se potruditi da dozna što prije, jer je na putu između Altoonea i Wheat Ridgea nestajao novac. Dakle, morat će otputovati u taj grad.

Prije nego što to učini, morao je još jednom razgovarati sa šerifom. Još mu je u sjećanju ostao lik napadača koji je vodio glavnu riječ. Onaj bradonja, koji mu je pri prepadu pomogao, bio je samo pomoćnik i ako ih pronađe, bit će bliže cilju.

Razmišljao je i o mladom Benu Joffu. Pitao se zašto ga je udario po nozi kad je posegnuo za derringe-rom? Da to nije učinio, stvari bi se zacijelo drukčije odvijale.

Iznenada se sjetio kako je napadač ostao iznenađen pošto ga je iz poštanskih kola istjerao zajedno s Benom. Kao da je u tom trenutku pokušao promijeniti glas.

Sve su to bila pitanja koja su mučila Pinkertonova agenta. Zasad na njih nije mogao odgovoriti.

Zašto, to ni sam nije znao. No Joffovo i Ligginsovo ponašanje, ljigavost njegova i sve ostalo dali su naslutiti da oni nešto taje. Ali što?

Šerif se vratio predvečer. Kad je Pickerson ušao u kancelariju, on se upravo spremao za odlazak. Ugleđavši ga, predstavnik zakona se namršti i stisne usne. Kad ga je Pickerson zamolio za razgovor, ljutito se na njega obrecne:

— Pustite me na miru, čovječe! Umoran sam kao pas od puta, a ču-

jem da se vratio i moj sin. Dodite sutra!

Želio je da što prije otputuje u Altoone. Međutim, sad se njegov plan promijenio i zato je odlučio da to vrijeme iskoristi ne bi li nekako ušao u trag čovjeku koji je starog poštara bocom viskija privolio da napiše brzojav.

*

Artur Joff ušao je u kuću umoran, još prljav od prašine, s gorkim okusom u ustima. Doznao je da se Ben vratio iz Newcastela i odsjeo u hotelu. Jedva je čekao da se opere i presvuče, a zatim da ga dobro izgrdi što mu nije najavio dolazak.

Imao je mnogo razloga da bude ljutit jer zbog Bena zamalo nije odustao od pothvata, bojeći se da ga ne prepozna. Srećom, sve je prošlo dobro. Srebro je bilo skriveno na sigurnom mjestu i kad se prašina slegne, on će ga uzeti i zauvijek prekinuti s opasnim poslom.

Nije ni sanjao da će se u toj protekloj kočiji nalaziti i Pickerson. Zacijelo je doznao da je brzojav bio lažan i sad po gradu njuška želeći ustanoviti tko ga je poslao.

Što se toga tiče mogao je biti miran. Joe Hellman počiva dva metra ispod zemlje. Ta budala tražila je polovicu srebra, pa je čak na njega potegao i pištolj. Joff to ne oprašta. Bio je za djelić sekunde brži, iako mu je bio okrenut leđima...

Nije mu se osobito žurilo da se sretne s Benom. Polako je ispijao viski sjedeći u naslonjaču, nogu položenih na rub stola. Tako se najbolje odmarao i razmišljao, a imao je dosta razloga da bude uznemiren. Što ako ga je Ben ipak prepoznao?

Teško uzdahnuvši, pošto je ispio pola boce, pođe da se opere i spremi za susret sa sinom. Činio je to polako i usput se pitao kako će iz-

gledati njihov susret nakon godinu dana. Da li se promijenio? Da li je postao zreliji, muževniji? Želio je od njega stvoriti čovjeka koji se neće saginjati pred preprekama već vedro gledati u budućnost ne birajući sredstva da stigne do cilja.

Želio je da bude kao on. Ova je zemlja bila gruba. To je shvatio prekasno i zato je postao ono što jest: zločinac sa značkom na prsima. Čovjek što ne preza pred ubojstvima da bi ostvario ono što zamisli, sve za Bena, kojega je na svoj čudan način obožavao. Želio je da živi lakše i bolje od njega i zato je sve to činio. Zato ga nije grizla savjest jer je sve bilo podređeno samo jednom cilju: da Ben uspije tamo gdje je on zakazao.

Što se tiče Sarah Kishon, ona je bila posljednja želja njegove muškosti. Strast koja ga je obuzimala, kojoj se pokušao odrvati ali nije uspio. Zaslijepljen, činio je pogrešne korake smatrajući da djevojka voli jake, odlučne muškarce. Bila je to njegova druga, možda i najveća pogreška, jer je zbog toga lako mogao izgubiti ljubav svog sina.

Međutim, s Benom je imao druge planove, u kojima za Sarah nije bilo mjesta. Ona mora, mora biti njegova na svaki način i zato je pisao ona prokleta pisma da je ocrni pred sinom, zavideći mu što ga voli ta divna djevojka.

Da li je u tome uspio, ubrzo će doznati.

Kad je izišao na ulicu, bila je topla noć, ulica puna prolaznika. Koraćao je nogostupom i nije se obazirao na ljude oko sebe. Put do hotela nije bio dug. Na trenutak je zastao da prikupi snagu za taj susret. Morao se tako ponašati da sinu može odgovoriti na svako pitanje. S tom odlukom uđe u predvorje i upita portira u kojoj je sobi odsjeo.

— Gospodinu Benu dao sam najbolju sobu, šerife! — reče mu portir.

— Soba broj 1, gospodine Joffe.

Dok se polako uspinjao stubama do ušiju mu je dopirala buka iz saluna. Bila je dio svagdašnjice, nešto uobičajeno, pogotovo kad bi se nad grad spustila noć.

Zakucao je na vrata stišavajući uzbuđenje i čekao da ga Ben pozove. Ušao je zatim i gledao ga kod prozora, oslonjena na okvir kako gleda na ulicu. Baš se spremio da side na večeru. Petrolejska svjetiljka osvjetljavala je njegovo nježno, bljedunjavo lice, modre oči što su žmirkale na svjetlu.

— Tata! — uskliknuo je veselo kad ga je prepoznao i pojurio mu u susret. — Napokon si se vratio. Baš mi je drago!

Držao ga je u zagrljaju ali ga nije pomilovao po kosi kao nekad dok je bio dječak. Umjesto toga samo je mrmljao:

— No dobro, dobro! Pa kako si? Diplomirao, a?

— Jesam! — odgovorio je Ben i začuđeno ga pogledao. Onda se osmjehnuo i nastavio: — Uvijek si isti, tata!

— To ti misliš. Umoran sam kao pas. Baš sam se vratio sa zadatka kad su mi rekli... Ali zašto me nisi obavijestio o svom dolasku?

Mladić slegne ramenima. Očekivao je topliji doček. Umjesto toga prijekor. Nezadovoljnim glasom odgovori:

— Želio sam te iznenaditi.

— No, što se toga tiče, uspio si. Kamo si krenuo?

— Na večeru!

— Dobro! Idemo zajedno — promrmlja njegov otac i pođe prema vratima.

Dok su silazili niz stube, Joff se nije mogao oteti dojmu da je njihov susret protekao hladno. Da li je on

tome kriv? Zašto nije pokazao više topline?

Poslije, pošto su večerali, dok je njegov otac čačkao zube i zamišljeno ga promatrao, Ben mu je pričao o ispitima, o svojim planovima, željama i nadanjima.

— Želim što prije otvoriti kancelariju i pomoći ovim ljudima.

Gledao je oca, ali na njegovu licu nije vidio oduševljenja. Bilo je hladno, nepristupačno, i pitao se što je razlog toj promjeni. Da ga nije povrijedio? Napokon je dočekao njegov hladan odgovor.

— Sve je to lijepo, Bene, ali bih ti savjetovao da malo razmisliš o tome. Prvo, tek si stigao i potreban ti je odmor od učenja. Nakon toga ćemo vidjeti što ćeš dalje. Da, gotovo sam zaboravio. Znaš da sam odlučio kupiti ranč. Ovu ću značku objesiti o klin i baviti se uzgojem goveda. Nastaviti tamo gdje sam stao...

— Da kupiš ranč — ponovi Ben zamišljeno. — Ali, otkud ti novac, tata?

Bolje da to nije pitao. Joffovo se lice namrštilo. Odbacio je čačkalicu, pročistio grlo, pa odgovorio:

— Izveo sam neke špekulacije, koje su mi donijele novac. Što misliš o tome da zajedno radimo na ranču, a? Više bi zaradivao nego kao akvokat.

— Ali, tata! Zašto si me onda školovao i trošio na mene taj novac? — usprotivi se Ben, kojem nikako nije išlo u glavu da je otac iznenada promijenio mišljenje o njegovoj budućnosti.

— Razmisli o tome, Bene! Onda, da idemo kući? Sutra ću pozvati staru Madelainu da preuzme kuću.

— Kako je ona?

— Pa... dobro, Bene! Malo je bolesna, ali je to žilava starica.

Madelaine Prince je o njima vodila brigu nakon majčine smrti.

Bila je tih, mirna žena, koja se brinula o njemu kao o sinu. Kad je otišao na školovanje, ona je prešla u bratovu kuću.

Iako su razgovarali o koječemu, obojici je na pameti bila Sarah. Ben je želio upitati oca koliko ima istine u prljavim pismima koja je dobivao, a Joff se bojava da nečim ne povrijeđi dječaka i da nekako ne pokaže strast koju osjeća prema toj djevojci.

— Vidio si Sarah, tata? — napokon je tiho upitao Ben.

— Sarah? — ponovi Joff. — Zašto to pitaš, Bene?

Gledao ga je nastojeći na njegovom licu zapaziti što u tom trenutku osjeća. Međutim, to je lice bilo blijedo i napeto, pa on sa zadovoljstvom shvati da između njih dvoje nešto nije u redu.

— Znaš, netko mi je u Newcastle slao prljava pisma o njoj — nastavi trpkim glasom Ben.

— Kakva pisma? — tobože će iznenadeno otac, podigavši znatiželjno obrve.

— Tako... da mi nije, ovaj, ovaj, vjerna...

— Što ti misliš o tome, Bene?

Mladić slegne ramenima. Bio je u gradu, tako blizu voljene djevojke, ali nije imao hrabrosti da je posjeti. Da li zna da je stigao i hoće li ga posjetiti?

— Mislim da su to laži — promrmlja Ben nakon kraćeg razmišljanja.

— Možda i nisu, Bene — primijeti šerif i ustane, dajući time znak da ne želi o tome razgovarati.

Ustane i Ben i pogleda ga u oči, pa shvativši da izbjegava njegov pogled samo izusti:

— Znači, ima istine?

Artur Joff ne odgovori. Da se otvoreno umiješa u njegove probleme, ne bi bilo dobro. Također ne bi

valjalo da Sarah ogovara ili brani. Bolje je da ostane po strani i da vidi kako će se razvijati događaji.

— Misli o nečem drugom, Bene! Ostavi tu djevojku na miru. Nije ona za tebe — uspio je reći pa brzo krenuo prema izlazu.

VIII

U salunu »Fellow«, kamo je Mac Pickerson svratio te večeri, bilo je vrlo bučno. Pjevala je Emily Perry promuklim ali ugodnim glasom. Bila je to balada o nesretnom i zaljubljenom kauboju i Indijanki u koju se zaljubio, ali ga ona nije htjela jer je bio bijelac.

Detektiv opazi Freda Ligginsa. Sjedio je za stolom duboko zamišljen. Kad je Emily završila pjesmu i počela razgovarati s nekim pristalim kaubojem, bankar je pocrvenio od ljutine. Promatrajući ga, Pickerson shvati da je na grdnim mukama zbog ljubomore.

Kad je djevojka sjela za njegov stol, počela je žučna rasprava.

Liggins se znojio od muke, nešto joj brzo govorio što detektiv nije razumio zbog buke, a ona ga je slušala stisnutih usana, odgovarajući mu također istim tonom. Kad ju je uhvatio za ruku, ona se istrkla, ustala i rukom ga grubo posjela na stolicu kad se pridigao.

Bilo je očito da su se svadali, pa se Pickerson upitao nije li upravo pjevačica ključ rješenja zagonetke? Imao je razloga pretpostavljati tako nešto, pogotovo što su mu je već prije rekli da je Ligginsova ljubavnica.

— Fred, jadnik, ne vidi dalje od nosa — govorio je barmen Scott. — Štoviše, otkako se uhvatio nje, sasvim se promijenio. Mala ga mijesi kao tijesto i muze.

Ako je sve to istina, morat će Mac malo Emily posvetiti više pažnje.

Iz iskustva je znao da žene mogu —

katkad poslužiti kao izvor korisnih obavijesti. Međutim, postavljalo se pitanje koliko je pjevačica upućena u njegove poslove? Može li je i na koji način privoljeti da mu nešto kaže o tome?

Te je večeri bio neraspoložen. Joff nije želio s njime razgovarati i time je poremetio njegove planove. Želio je šerifu postaviti nekoliko pitanja: zašto je baš onog dana kad je napadnuta kočija izbivao iz grada, kad je, kao predstavnik zakona, morao zajedno s bankarom biti svjedok da je pošiljka sa srebrnim polugama sretno stigla iz Altoonea?

I drugo, kako se moglo dogoditi da je gotovo uvijek kad bi bila napadnuta kočija imao alibi da s tim nema veze, uz opravdanje da je sve poduzeo kako bi napadačima ušao u trag a nije organizirao nijednu potjeru ili bilo koju drugu akciju, što mu je bila dužnost.

Bilo je i drugih pitanja koja su mučila detektiva, ali ih je ostavio za poslije, odlučivši da svu pažnju usmjeri na Ligginsa i Emily Perry.

Nalazio se u Wheat Ridgeu već petnaestak dana i bilo je krajnje vrijeme da agenciji pošalje detaljni izvještaj o svemu što je dotad učinio. To je bila uobičajena praksa. Nakon toga bi dobio detaljnije upute za rad i mogao bi nastaviti istragu. On, na žalost, nije još imao opipljivih dokaza, ali je bila dovoljna i sumnja da poduzme sve kako bi što prije došao do rezultata.

Put za Altoone, koji je planirao pošto porazgovara s Arturom Joffom, bio mu je sad dalek. Njegovu pažnju pobudila je pjevačica, od koje je, bude li raspoložena, mogao ipak štošta doznati o bankaru. Postavljalo se samo pitanje kako da kod nje nastupi. Da li prijetnjom da je Ligginsov suučesnik, pa da bi zbog toga mogla odgovarati pred

zakonom ili je navesti da propjeva na koji drugi način?

Činilo mu se da mora igrati na ovu drugu kartu, jer je djevojka vjerojatno premazana svim mastima i neće se tako lako navući na lijepak.

Mac Pickerson je bio čovjek od akcije. Iz iskustva je znao da se neke stvari ne mogu i ne smiju odgađati, pa je odlučio još iste večeri, kad Liggins ode iz saluna, stupiti u razgovor s djevojkom. To mu, kako se činilo, neće biti teško jer je Emily rado popila svako naručeno piće. Možda bi bilo dobro da odglumi zaljubljenog džentlmena i da joj se na taj način pokuša približiti. Laskanjem bi možda mogao razbiti njen oklop, jer tome teško odolijevaju i veće dame. Doduše, nije se mogao pohvaliti da je ljepotan. Ipak je imao prilično uspjeha kod žena, pa zašto da ne zaigra na tu kartu?

Mac Pickerson bio je dobar detektiv. Nije bilo lako postati takav detektiv. Upotrebljavao je razna oružja, prema okolnostima, i rijetko je gubio. Bio je i psiholog, pa je brzo uočavao stvari koje ne bi zapažao običan smrtnik. To mu je često pomoglo da riješi veoma zamršene slučajeve pa i ovaj, koji je registrirao kao pljačku, a gdje su počinilac ili više njih zasad nepoznati. Da je posrijedi bila dobro organizirana pljačkaška banda, njegov bi zadatak bio mnogo lakši.

Te je večeri popio dva viskija, što nije bila njegova navika. Mrzio je piće smatrajući ga porokom, lošom navikom koja može dovesti do katastrofalnih posljedica. Poznavao je ljude koji su bili časni i uvaženi, a kad su se odali viskiju, postali su ološ, pripravnici na sve samo da bi se domogli čašice. Za njih je alkohol bio propast jer su se srozavali na najniže grane.

Kad je Fred Liggins izgubio sva-

ku nadu da će za njegov stol ponovo sjesti Emily i odgegao prema izlazu dobacivši joj ljutit i prijeteći pogled, Pickerson je shvatio da je na njemu red.

Postavljalo se pitanje kako da se probije do djevojke koja je bila okružena mnogobrojnim, znatno pristalijim kavalirima. Izlaz je vidio kod klavirista, nekog žgoljavca koji je neumorno i zaljubljeno udarao po dirkama, zanesen i gluh na sve što se događa oko njega.

Pred njim je stajala prazna časa viskija. Detektiv se kod barmena pobrinuo da je napuni i nakon toga mu prišao, prekinuvši ga u sviranju. Potapšao ga je po ramenu i prijateljski mu se nasmiješio:

— Slušam vas već nekoliko večeri i nisam mogao odoljeti da vas ne upoznam — rekao je.

— Što želite? — upita prilično grubo klavirist i namršti se, prekinut u muziciranju.

Detektiv slegne ramenima.

— Dopada mi se kako svirate! Znate, ja dolazim iz Newcastlea i...

— Iz Newcastlea, kažete? — upita piskutavim glasom klavirist. — Vi ste sretan čovjek, gospodine! Lijep grad, zar ne?

— Slažem se! Bili ste ondje?

— Aha, jednom davno! Volio bih se vratiti, ali...

Odmahnuo je rukom i uzeo čašu kao da je sasvim normalno što je puna, jer je bio tako naučen od gostiju. Onda nastavi obrisavši usta:

— Čujte, tko ne bi želio svirati u tako velikom gradu? Ja, evo, gubim svoj talent u provinciji, po ovakvim i sličnim prčvarnicama.

Odjednom je detektivu sinula ideja. Možda bi upalila i kod Emily ukoliko ima slične želje. Zato se dobroćudno nasmiješio:

— Možda bih mogao urediti da vi

i vaša partnerica gostujete u tom gradu.

— Vi se šalite — promuća čovjek i zavrti glavom, ali je bilo očito da mu se prijedlog dopada. Pogledao je prema Emily a zatim rekao:

— Moja kolegica bi se obradovala da to čuje. Međutim, s kime imam čast?

Detektiv se predstavi, reče ime i prezime i doda: menedžer i otkrivač talenata! Izrekao je to vrlo ozbiljno, što u klavirista izaziva još veće zanimanje. Poskočio je na stolici i začuđeno ga pogledao.

— Znači li to, ovaj...?

Mac Pickerson dobroćudno kimne glavom, pa shvativši da je Jim Inlay na iglama, odgovori:

— Da mi se vaše muziciranje dopada, a i pjesme koje pjeva vaša kolegica. To je nešto novo. Pogotovo ona balada o zaljubljenom kauboju i indijanskoj djevojci. Tu pjesmu još nisam čuo. Sigurno je to vaša kompozicija?

— Pogodili ste, gospodine Pickerson! — živne Inlay i vrati se klaviru. Uskoro je počeo svirati, što na Emilynom licu izaziva ljutnju jer je upravo upoznala pristalog mladića kojeg Pickerson dotad nije vidio u gradu. Ljutito je odgurnula neke goste oko sebe i krenula prema klaviristu.

Sjevajući očima, zastane ispred njega i udari nogom o pod.

— Jime, do vraga! Večeras više ne pjevam!

— Ali, Emily... ovaj gospodin...

Pogledala ga je kao da je pao s neba, odmjerila ga od glave do pete i promrsila:

— Što taj gospodin želi, Jime?

— On je menedžer iz Newcastlea i dopada mu se tvoje pjevanje.

— Ma, je li? — reče ona nešto blaže i ponovo odmjeri detektiva.

— I moje sviranje mu se sviđa — doda Inley, što u djevojke izazva zanimanje za Maca Pickersona.

— Baš mi je drago, gospodine, gospodine...

Mac Pickerson se nakloni i reče svoje ime, a zatim je značajno pogleda razvukavši usne u osmijeh.

— Bila mi je čast što sam vas upoznao, gospodice! Doista, ugodno sam iznenađen što u ovako malom i zabačenom gradu propada jedan nesvakidašnji talent.

— Kako to mislite? — upita Emily iznenađeno. Očito nije mogla shvatiti kakve su detektivove namjere. To joj objasni Inlay.

— Možda bi nam gospodin mogao osigurati angažman u Newcastleu, Emily.

— Doista biste to mogli, gospodine? — zapita pjevačica iznenađeno i porumeni.

Detektiv kimne i široko se osmijehne, pa primivši je za ruku nastavi:

— Volio bih da o tome na miru porazgovaramo, ali...

— Da, ovdje je bučno — prekine ga klavirist. — Možda u tvojoj sobi, Emy? — dobaci joj on značajan pogled. Djevojka to odmah prihvati i slegne ramenima.

— Pa ionako sam za večeras gotova. Da pođemo, gospodine?

— Ja ću svratiti malo kasnije da čujem što ste se dogovorili. — Uzgred reče Inlay pa se s mnogo žarabaci na sviranje.

Dok su prolazili kroz salun, pošto je Pickerson naručio bocu viskija. Emily je cvrkutala:

— Ako doista mislite da bismo mogli... bila bih veoma sretna... Ništa ne bih žalila... — čuo se njen glas isprekidan žamorom ljudi, koje je ona vješto držala podalje od sebe i krčila put do stuba što su vodile na kat.

Iza njih je ostala ljutita gomila, što je prijetila i tražila da ostane, razočarani džentlmen razjapljenih usta od iznenađenja jer ga je napustila djevojka koja mu je dala do znanja da bi s njim mogla poći u postelju. Čuli su se ljutiti povici na detektiva, na bezobraznost što odvodi djevojku...

— Vidite među kakvim ljudima živim, dragi gospodine! — tužila se djevojka i uhvatila ga za ruku da bi mu, tobože, pokazala put do sobe.

Ruka joj je bila topla i znojna, meka i podatna što na trenutak uznemiri Pickersona. On shvati podatnost njenog tijela i žene koja mu se nudi.

Soba u koju ga je uvela bila je mala ali čista. Mirisala je na kreme i jeftine parfeme, noseći u zraku poseban fluid žene, njen intimni miris, kojim je detektiv bio za trenutak ošamućen. Skinuvši sa sebe ogrtač, prošavši objema rukama kroz bujnu kosu, Emily stavi bocu viskija na stol i sjedne. Pogleda Pickersona, osmijehne se, pa mu kao neka kraljica pokaže da sjedne.

— Oh, kako godi tišina, zar ne? Dosta mi je te užasne buke — izusti ona olakšano pa očima potraži čaše u koje će natočiti piće. Detektiv shvati što želi, ustane, ugleda čaše na umivaoniku pa ih donese i stavi na stol.

Podigla je čašu, pogledala ga u oči i detektiv zapazi da su modre kao nebo i shvati da je Emily doista lijepa djevojka i nije čudno što se u nju zagledao debeli bankar. Ona je za njega bila prava premija, što je djevojka znala iskoristiti.

— Oh, kako godi čašica dobrog pića! — nastavi ona cvrkutati, dodirujući ga stegnom ispod stola. On prihvati njenu igru, pa se nasmiješi i kimne.

— Žao mi je što vam ne mogu po-

nuditi šampanjac. Čuli ste za to francusko piće. Božanstveno je i dame ga rado piju.

— Na žalost, ovdje se ne toči — uzdahne ona. — A kome? Zar ovim grubim ljudima? I sami vidite za ko-ga pjevam. To je da čovjek poludi!

— Razumijem vas, gospodice Perry. Zato sam odmah u sebi rekao: »Mac, spasi tu lijepu djevojku iz ove jazbine! Ako te posluša, pred njom je lijepa budućnost!«

Bila je ugodno iznenađena ovim pohvalama. Primila ga je za ruku, pogledala toplo s mnogo obećanja i prošaptala:

— Učinit ću sve da se izvučem iz ovog blata! Divni ste! Oh, kad biste znali...

Bila je meka kao pamuk. On nastavi razgovor oprezno provodeći svoj plan.

*

Ben Joff je legao umoran, skrhan uzbuđenjima koja je doživio tih dana i susretom s ocem, od kojeg je više očekivao. Bilo je nešto između njih što je zahladilo odnose. Da li njegova odsutnost ili problemi što su ga zabrinuli, nije mu bilo jasno. Trudio se da ne misli o Sarah, ali kad bi sklopio oči, iskrснуo bi njen lik. Bili su tako blizu, a tako daleko.

Sve je krenulo neplanirano, smjerom kojim nije želio. Sumnje o voljenoj djevojci, napad na poštansku kočiju, razgovor s ocem, sve se to tako uskomešalo da je jedva usnuo pred jutro.

Dan je bio tmuran. Odgovarao je njegovu raspoloženju. Kad je ustao i počeo spremati stvari da se preseli u očevu kuću, u novi dom koji je on stvorio, ponovo se upitao otkud ocu sredstva da kupi kuću. Uza sve to i ono što je izdvajao za njegovo školovanje, još mu je preostalo novca da razmišlja o kupnji ranča.

Volio je i poštivao oca. Bio je jedini njegov oslonac nakon majčine smrti, ali mu se štošta nije dopadalo u njegovu ponašanju. Bio je grub, zatvoren i umišljen, kao da je jedino on pozvan da kroji ljudske sudbine.

Još je u Newcastleu o tome razmišljao štedeći svaki dolar kako bi mu sve to jednom vratio, a sad mu se pružila prilika da mu otvoreno kaže:

»Oče, ja sam diplomirao! Imam svoje planove, svoj put, i hvala ti za sve što si za mene učinio. Sad ti vraćam 5000 dolara koje sam uštedio. To je novac koji si mi poslao. Svakog mjeseca, kad počnem zarađivati, vraćat ću ti određenu svotu...«

Da, tako bi trebao reći, ali... Da li će imati hrabrosti? Neće li ga time uvrijediti i još više produbiti jaz između njih? Međutim, ako je želio ostati nezavisan, morao je to učiniti. Morao je potražiti Sarah i kao pravi muškarac razgovarati s njom. Da se objasne, da iz njenih usta čuje kako su sve to laži nekog podlaca. Hoće li ga prezirati što je nasjeo tim ogovaranjima? Što ju je povrijedio izgarajući od ljubomore. Još se sjećao kako je govorila:

— Bene, ja mislim da muž i žena moraju jedno drugom vjerovati! Ako se doista vole, moraju to učiniti da bi sačuvali svoj brak. Svaka sumnja bilo s koje strane propast je i nastaju dani pakla.

Imala je pravo. Ako nema povjerenja, što onda? Zašto je on povjerovao tim anonimnim pismima?

Dok je silazio niz stube hotela noseći u ruci prtljag, pitao se kako izgleda Madelaine. Hoće li mu kao dosad poželjeti dobrodošlicu i zagrliti ga kao sina, pa sa suzama u očima prošaputati:

— Oh, Bene! Da te vidi tvoja majka...

Ulice su bile gotovo prazne. Iako

je bilo oblačno, vladala je zapara koja je slutila na kišu. Koraćao je nogostupom i pozdravljao se odsutno s nekim znancima stalno misleći na Sarah. Kad ostavi prtljag, pošto se javi Madelaini i ocu, krenut će k sućevoj kući. Želio je s njim razgovarati i objasniti mu zašto mu je poslao ona prokleta pisma bez ikakvog objašnjenja. Bilo je to nisko i kukavički, to je tek sad shvatio i oćito je povrijedio toga divnoga starog ćovjeka.

Mećutim, sudbina je bila i ovaj put ćudna, nepredvidiva, jer je odjednom ugledao kako iz dućana izlazi Sarah. Koraćala je pognute glave. On je pozove, ali ga ona oćito nije ćula. Ben ubrza korake, sustigne je i zadihano uzvikne:

— Sarah!

Trgnula se od njegova glasa, zastala kao gromom oćšinuta, a zatim, ne okrenuvši se, poćla dalje. Koraćala je brzo, kao da želi pobjeći. On je sustigne, uhvati je za ruku i proćapće:

— Sarah! Ja sam, Ben! Kako si? Istrgne ruku iz njegove, dobaci mu pogled pun prijekora i obori pogled. Zatim tiho odgovori:

— Produći, Bene. Nemamo više o ćemu razgovarati.

— Ali, Sarah! Ja, ovaj... — poćne on mucati nastojeći je zadržati, ali je ona već žurila dalje, pa je smatrao da mu ne dolikuje da je slijedi protiv njene volje.

Teško uzdahnuvši, uputi se kući, pozdravi se s Madelaine i nježno je zagrli.

— Bać mi je drago što ćemo opet biti zajedno!

— Oh, Bene! Tako si porastao — reće starica i toplo ga pogleda. Uzme mu putnu torbu, dohvati ga za ruku i uvede u blagovaonicu. Za stolom se već nalazio otac. On mu samo kimne, pa nastavi jesti.

— Dorućkuj i svrati u kancelariju! Ja sam zavrćio. Nisam te mogao ćekati — reće otac promuklim glasom i ustane pa produći prema vratima kao da on ne postoji. Starica zavrti glavom i proćapće:

— Boće, što mu je? Tako je ćudan. Sjedi, Bene. Sad će tebi Madelaine donijeti ono što volić.

Volio je jaja sa ćunkom, biskvite i jaku crnu kavu. To je starica znala. Jeo je s apetitom, a ona ga poslućivala i ućivala što mu to moće prirediti. Usput je kimala glavom i govorila:

— Boće, pa ti si tako blijed. Morat ću poduzeti sve da te dobro ućojim.

Dok je ispijao kavu, ona sjedne kraj njega.

— Bene, da li si posjetio Sarah? — upita tiho.

Umjesto odgovora on zavrti glavom, nakog ćega Madelaine stisne usne. Nećo vrijeme je ćutjela, a onda ga pogleda i reće:

— Što se to s vama dogaća? Pitala sam da li joj se javljać, ali je ona briznula u uplać. Bać danas sam joj rekla da si stigao, ali je samo tužno uzdahnula i rekla: »Ben me zaboravio, Madelaine!« Vidjela sam suze u njenim oćima. Da li je to toćno, Bene?

Što da joj odgovori? Da joj kaće kako je nasjeo nekim anonimnim pismima? On, intelektualac, advokat, kojem bi morala biti strana i sama pomisao na tako nećto. Umjesto toga samo se tužno osmijehne.

— Mali nesporazum! Sredit ćemo mi to, Madelaine! — odgovorio je.

— Sredi, dragi moj, sredi! I to što prije. Djevojka je tako blijeda i sigurno pati zbog toga.

Evo joć jednog povoda da je posjeti, da razgovara s njenim ocem i pokuća je uvjeriti kako je sve proćlo, da je bio zaslijepćen od ljubomore. Zagrlit će je i reći:

— Sarah, oprosti! Nikad se više tako nešto neće dogoditi.

Hoće li mu oprostiti?

Opet je na ulici. Počele su padati prve kišne kapi, ali ga to nije smetalo da pođe prema kući suca Davida Kishona. Nije ga smetao ni pljusak koji se zatim prolomio nad gradom. Gorio je od nestrpljenja da je ponovo vidi, čeznuo je za njenim toplim zagrljajem i poljupcima.

Kad je pokucao, vrata je osobno otvorio sudac. Ostario je otkako ga je posljednji put vidio. Njegovo se lice stanjilo, problijedilo, a oči upale. Sad ga je promatrao hladno i neprijateljski.

— Što želiš, Bene? — upitao je.

Gledao ga je da pročita u tom pogledu bar malo nekadašnjega iskrenog prijateljstva, kad su razgovarali o pravu i mogli se satima zabaviti tim temama. Sad je to lice bilo kruto i nategnuto.

— Nemaš ovdje što tražiti, Bene — nastavio je sudac trpkim, hladnim glasom i pokušao zatvoriti vrata.

— Tko je to, tata? — odjednom je iz kuhinje začuo Sarah.

Sudac ne odgovori, ali je odgovorio Ben, koji je glasno povikao:

— Ja sam, Ben! Moramo razgovarati!

David Kishon se našao u nedoumici: da li da ga pusti i pokuša da mladi sami riješe svoje probleme ili da ga otjera kao šugavog psa?

— Pustite me, gospodine Kishon! — zamoli Ben. — Došao sam da se ispričam zbog nekih stvari. Morate me pustiti da sve objasnim!

— Ne bih to trebao, Bene! — napokon uzdahne sudac. — Činim to samo zato što ne želim da Sarah više pati. Niste se lijepo ponijeli, Bene.

— Znam, znam — promrmlja

mladi advokat. — Sve ću vam objasniti.

Ušao je u predvorje i pokucao na vrata kuhinje. Čuo je poziv da uđe i opazio Sarah kod prozora. Gledala je na ulicu. Ugledavši ga, problijedi i stisne šake.

— Rekla sam da nemamo što razgovarati! Sve je jasno!

Sudac Kishon diskretno zatvori vrata za Benom i pođe prema kabinetu. Kad su ostali sami, Ben načini nekoliko koraka prema njoj i reče:

— Došao sam da te molim da mi oprostiš što ti nisam pisao, Sarah. Ja, ja...

Prekinula ga je prezirnim pogledom i odmahнула rukom.

— Nemaš što objašnjavati, Bene! Kako si samo mogao ona podla pisma poslati tati? Oh, Bene! Nisam to očekivala od tebe...

Počela je grčevito plakati. Napravio je prema njoj još nekoliko koraka, zastao i nježno prošaptao:

— Priznajem, pogriješio sam! Žao mi je! Možeš li mi oprostiti?

— Oprostiti?! — upita ona izgubljenim glasom.

Ben kimne i tužno se nasmiješi.

— Shvatio sam grešku, Sarah! Patio sam zbog toga.

— Patio?!

On opet kimne i stane sasvim blizu nje. Poželi da je zagrli pa ispruži ruke.

— Ne, ne Bene! Ne dodiruj me! Previše si me povrijedio da bih ti samo tako oprostila. Moram biti sama. Hoćeš li me ostaviti da razmislim o svemu?

Kimnuo je sjetno glavom, pogledao je tako bolno da mu se gotovo bacila u zagrljaj, ali se savladala i promrmljala:

— Moraš razgovarati s tatom!

Opet je kimnuo, okrenuo se i pošao prema vratima.

Sudac ga je čekao u kabinetu. Ug-

ledavši ga, ponudi mu da sjedne u naslonjač i hladno reče:

— Ovo su ta pisma, Bene! Pravi džentlmen ne bi to učinio, a kamoli povjerovao u laži o Sarah. Ona te je previše voljela da bi nekome drugome poklonila svoje srce.

— Znam — kimne tužno Ben. — Molim vas da mi oprostite! Bio sam ljubomoran i...

— Mislio sam da ste razuman čovjek, ali... Hoćete li, molim vas, pogledati pisma koja su stigla na vašu adresu u Newcastle i ove spise što se nalaze pokraj njih?

Ben podigne glavu i začuđeno pogleda suca. Zašto mu predlaže tako nešto? Odmahne glavom jer nije razumio i promrmlja:

— Ne razumijem?! Ja, ovaj...

— Evo, pogledajte! Odmah ćete znati tko ih je pisao. Žao mi je što ću vas time povrijediti, ali... toliko da znate...

Uzeo je pisma drhtavim rukama, a zatim problijedio opazivši da se kraj njih nalaze neki izvještaji njegova oca. Nije odmah shvatio, ali je sudac ledenim glasom nastavio:

— Uporedite rukopis i sve će vam biti jasno! Bog mi je svjedok da ne znam razlog zbog kojeg je... Ali, pogledajte! Onda ćete sve razumjeti.

Da, ubrzo mu je bilo jasno. Kako se samo toga prije nije sjetio! Doduše, neka slova iz rukopisa bila su tako poznata, ali... problijedio je, pogledao suca i rekao tiho:

— Nemoguće! Ne, ne mogu shvatiti! Zašto, zašto?! — poviče i kao da je sišao s uma izjuri iz sučeva kabineta.

Kiša je padala kao iz kabla. Gazio je po lokvama ne osjećajući vodu, ni mlazove kiše što su mu se slijevali niz vrat. Bio je ubrzo mokar do kože, nesvjestan što se oko njega događa, obuzet samo jednom misliju:

mora, mora što prije zatražiti objašnjenje od oca!

•Zašto,? Zašto, tata?• — mrmljao je pognute glave i koračao prema njegovoj kancelariji. Onda se naglo trgnuo i zastao. Zar mu otac nije dao do znanja kako Sarah nije djevojka za njega i da s njim ima druge planove? Može li mu i dalje krojiti sudbinu? Ne, ali neće od njega tražiti objašnjenje. Nije ni bilo potrebno. Ali prezirao ga je što je to učinio na takav, podao način. Mogao mu je otvoreno reći da zabranjuje njegovu vezu sa Sarah.

Naravno, on ga ne bi poslušao. Sad se osjećao jadno i poniženo zbog onog što je učinio, stideći se oca koji se tako kukavički ponio.

Pitao se da li je sudac o tome obavijestio Sarah. Kako će ona, ako se pomire, gledati svoga budućeg svekra koji ih je na taj način pokušao rastaviti?

Od tih misli i osjećaja, od uzbuđenja i poniženja, osjećao se kao slomljen. Umjesto u očevu kancelariju ušao je u prvi salun da sve to ispere čašom viskija. Da nekako zaboravi i razmisli što mora uraditi da bi opet pronašao sebe i stvari postavio u red.

Viski mu oopeče grlo. Zakašlja se, pa barmen Luc još više raskolači oči kad on zatraži novu čašu.

— Gospodine Joff! Nije to za vas. Prestanite!

Nije prestao. Tog se dana prvi put u životu napio.

*

Emily Perry nije bila tako naivna kako je detektiv očekivao. Naprotiv, našla su se dva lukavca koji su pokušavali dokučiti što jedan o drugom misli, pokušavajući na temelju toga stvoriti određene zaključke. Mac Pickerson je to odmah osjetio. Doduše, nije baš bio raspoložen da

s njom vodi diplomatski rat, ali ga je pomalo zabavljalo da ustanovi dokle će se ona ustručavati da ispriča ono što je htio. Viski je činio svoje, pa su ubrzo razgovarali o njenom angažmanu, a Pickerson se svim silama trudio da je uvjeri kako jedino ona može podići na noge takav grad kao što je Newcastle.

— Kažem vam, gospodice Perry — uvjeravao ju je on laskavim glasom — vi ćete biti najveće otkriće ove sezone. Unaprijed se radujem što će to biti i moja zasluga.

— Mislite li to doista, gospodine Pickerson? — pitala ga je sva sretna, užarenih obraza od pića i uzbuđenja, hvatajući ga za ruku pokretima punim obećanja.

Pustio ju je da za trenutak živi u tom uvjerenju i da mašta o budućoj slavi, čekajući najpovoljniji trenutak da razgovor usmjeri u željenom smjeru.

Kad je boca viskija bila do polovice ispražnjena, Emily je, čini se, bila spremna da tom ozbiljnom džentlenu, koji tako dostojanstveno i povjerljivo izgleda, povjeri sve svoje tajne, nadanja i strahovanja. Uhvatila ga je za ruku i prinijela je srcu koje je uzbuđeno kucalo. I on je osjetio uzbuđenje u dodiru s njenim toplim grudima.

— Vidite kako mi srce kuca, gospodine Picker... Ovaj, mogu li vas zvati Mac?

On kimne i odgovori:

— Naravno, pa ja sam vaš menedžer, zar ne? Mi ne smijemo jedno pred drugim imati tajni. Kakav bi to bio posao da postoji nepovjerenje između nas.

— Imate pravo, Mac! Oh, tako sam uzbuđena!

— Nadam se da vas ništa ne veže za ovaj prljavi grad — nastavio je Mac, uvjeren da dolazi njegovo vrijeme.

— A što bi me to vezalo, Mac?

— Pa, mislim, možda imate, kako da kažem...

— Prijatelja!? Hoćete reći ljubavnika — prekine ga ona shvativši na što cilja. Detektiv kimne, a ona napući prezirno usne i doda:

— Pa, ako mislite na čovjeka s kojim sam sjedila u salunu, onda se varate. Ja i bankar Liggins samo smo znanci. Čovjek je koji voli moje pjevanje i ništa drugo.

Detektiv lukavo zaškilji na jedno oko.

— Tako lijepa djevojka a bez... ma, ne vjerujem! Zar se nismo dogovorili da jedno prema drugom budemo iskreni?

— No dobro, dobro... Recimo da sam s njim imala nešto. No to je prošlo. Znate, čovjek mora imati nekoga, pogotovo nezaštićena žena. On mi je služio kao štit protiv napasnika u salunu. Što bi jadna djevojka bez toga?

— Pa, svakako, svakako — složio se Mac i dodao: — Mogao bi vam stvarati neprilike?

— Zar ta hulja? Pih! — prezirno će ona, pa ispije čašu do dna i pijano se nasmijulji. — Imam ga u rukama. To vam govorim u povjerenju.

— Kako to?

— Svi misle da je Liggins neka zvjerka. On je, zapravo, debela mješina što ima novca. A kako do njega dolazi, to je drugo pitanje.

— Bankar je, što ćeš više? — slegne Mac ramenima.

Prešao je na »ti« kako bi je još više uvjerio da mu doista može vjerovati. Ona je to tako i shvatila. Udarila ga je nestašno po fuci i povjerljivo nastavila:

— Znaš, taj Liggins je bogat, ali to nije stekao na pošten način.

— Ma, je li? Pa kako onda?

— Eh, o tome se ne govori.

Zašutjela je, što Maca iznenadi jer je očekivao da se plan počeo odvijati onako kako je to želio. Da li se predomislila ili se boji? Podigne čašu da joj još jednom nazdravi.

— Za tvoj prvi nastup u Newcast-leu, Emy!

— Kad putujemo, Mac? — Umjesto da prihvati zdravicu, ona postavi sasvim konkretno pitanje.

— Za dva do tri dana — odgovori on.

— Oh, bit će dugi kao vječnost! — usklikne ona i zavodnički ga pogleda. Ovlaži jezikom usne, pa se osloni na njega i zacvrkuta:

— Tako sam umorna, dragi! Da podemo u postelju?

Doduše, mogao je nešto slično i očekivati, ali se sad našao u vrlo neugodnom položaju. Umjesto da je poslušao i tako se žrtvuje u ime zakona, on zavrti glavom i tobože prestrašeno promrmlja:

— Bojim se da nas ne iznenadi tvoj prijatelj.

— On? Ha, ha, ha! Rekla sam ti da ga imam u rukama. Znam o njegovim poslovima toliko da bih ga sutra mogla poslati u Yumu.

— Ti se šališ?

— Šalim? Nije mi ni na kraj pameti, Mac! Misliš da je to pošten čovjek? Svi misle tako, a ja znam da je bio pred bankrotom i da nije...

Opet je zašutjela, pa Mac odluči da je na bilo koji način natjera da mu ispriča što zna. Uhvati je za ruku, prinese je usnama i poljubi, što kod djevojke izazva pravu drhtavicu.

— Oh, još mi nitko nije poljubio ruku. Divan si!

Cvrkutla je o svemu i svačem, a nikako o onome što je želio. Kad bi započela priču o Ligginsu, brzo bi je prekidala i tako ga držala u neizvjesnosti, kao da je slutila s kojim je ciljem došao u njenu sobu. To mu je

pomalo išlo na živce i ponukalo ga da preokrene ploču.

— Taj Liggins te možda drži na uzdi, a ti mi to ne želiš povjeriti da ga se otarasimo — pokuša još jednom, što kod nje izazva bijes.

— On? Pih! Znaš, jedino mi može zamjeriti što sam mu izvukla prilično novca. Naravno, ako me zbog toga može tužiti. Zašto da budem obzirna prema toj mješini? Ako je želio moje društvo, morao je to platiti. Nisam ja luda, Mac! Ako misliš da sam bez centa i da ćeš zbog mene imati izdataka, uvjeravam te da se varaš. Ima Emily novca! I sam bi se iznenadio koliko — dodala je uzbuđeno kao udavača kad nudi miraz.

— Sve je to lijepo, ali se bojim neprilika — otegnutim će glasom detektiv i udobnije se namjesti na stolici. Prošla su sigurno dva sata otako razgovaraju, a on još nije doznao što ga zanima.

— Nemoj time razbijati glavu, dragi! — reče ona. — Kad Emy kaže što zna, bit će on iza rešetaka.

— Nije to tako jednostavno, Emy! Zašto ga optužuješ?

— Želiš to doista saznati?

— Pa, ako ne želiš o tome govoriti, dobro. No moram biti siguran da me nećeš iznevjeriti i...

Ona kimne, ovlaži usne i počne:

— Dakle, prvo i prvo: Liggins je umiješan u pljačku poštanskih kočija. Čuo si valjda nešto o tome?

Mac Pickerson zavrti glavom i slegne ramenima.

— Otkud, kad sam tek nedavno stigao!?

— E, ja sam čula o tim prepadi-ma. Jednom, kad je bio pijan kao zemlja, hvalio se kako će, kad njegov kompanjon napadne poštansku kočiju i uzme srebro, otići iz Wheat Ridgea i krenuti sa mnom u Dallas da bih tamo nastavila karijeru. Ja mu, naravno, nisam povjerovala jer

je ljubomoran kao vrag i zacijelo mi to ne bi dopustio.

— To još ne znači da je on pljačkaš, draga moja! — oprezno reče detektiv. — To treba dokazati ako ga želiš udaljiti od sebe i smjestiti tamo kamo pripada.

— O, imam ja dokaze, Mac! Jednom, kad je bio dobro raspoložen, dao mi je da mu odijelo odnesem na čišćenje. Bilo je sve pobjluvano. Žena što čisti izvukla je iz džepa nekih papire. Znaš kakve papire?

Detektiv zavrti glavom, a Emily nastavi:

— Neki Hellman iz Altoonea ga je obavještavao o odlasku kočije koja vozi srebrne poluge!

— Ma, je li? Zanimljivo.

— A znaš tko s njim radi? Mislim, ovdje u gradu? Tko je pravi gazda?

— Ne, prvi put o tome nešto čujem — tobože će nezainteresirano Pickerson i napokon odahne shvativši da je Emily toliko pijana da joj se razvezao jezik.

— To je, to je... e, da se kladimo da nećeš pogoditi?

— Naravno, kad mi nisi sve rekla — nasmiješi se detektiv i ponuka je da nastavi.

— Emily ispije čašu do dna, obriše usne i nastavi:

— Nitko drugi, dragi moj, nego ovdašnji šerif. Poznaješ ga, zar ne?

— Misliš na Artura Joffa?

— Jest! Taj grubijan! Da, Mac! On, on izvodi te pljačke.

— Zar šerif? — iskreno zaprepasten tim saznanjem Mac Pickerson izbulji oči. — Ma ti se šališ, Emy! Kako bi on, koji mora čuvati tuđu imovinu...?

— To je samo maska, mislim ta njegova šerifska značka na prsima. Pitaj koga hoćeš i svi će ti reći da se od pljački obogatio. Kupio je kuću u gradu, školuje sina... Otkud, kad

mjesečno zarađuje samo pedesetak dolara?

Emily Perry je doista imala oštro oko. Gotovo joj je zavidio pitajući se kako je to doznala i zašto je skupljala sve te obavijesti. Vjerojatno da bi, kad dođe vrijeme, imala u rukama adute kojima ih može ucjenjivati.

— Osigurala sam se ja, dragi moj — dodala je slavodobitno, što potvrđuje njegove sumnje. Klupko se počelo odmatati. To je bio znak da je u njoj dobio veoma važnog svjedoka da pljačkaša i ubojicu stavi iza brave, bez obzira na to što na prsima nosi šerifsku značku. Međutim, bit će to veoma teško izvesti. Morao je djevojku najprije osigurati od opasnosti i tako sačuvati jedinog svjedoka na suđenju. Kad sakrije taj adut u rukav, onda će poslati brzojav saveznom šerifu neka dođe u Wheat Ridge i uhapsi svoga kolegu.

Razmišljao je grozničavom brzinom, sve dok ga u tome nije prekinulo kucanje na vratima.

— Tko je? — upita promuklim glasom Emily koja je jedva držala otvorene oči.

— Ja sam, Inlay! Da li ste se dogovorili?

— Bježi! — pijano će djevojka i jedva se dovuče do kreveta. Tek što je pala na nj, već je zaspala.

Mac Pickerson je razmišljao što da s njom učini. Ako je ostavi, ako ona dozna da je blefirao, može mu stvoriti grdne neprilike. Ako za nje nu izdaju doznaju Joff i Liggins, da sebe zaštite neće prezati ni pred ubojstvom.

Najbolje će biti da je sklonim iz grada.

IX

Artur Joff, šerif u Wheat Ridgeu, imao je doista razloga da se zabrine. Njegove nesuglasice s Benom, napetost koja se osjećala u njho-

vim odnosima i svakodnevnim susretima, pa ako još dozna da je autor prljavih anonimnih pisama, nisu ga toliko zabrinjavale koliko njuškanje Maca Pickersona.

Bio je obaviješten da je dobar dio noći proveo s Emily i odjednom mu je to poslužilo kao signal da se više pozabavi tim Pinkertonovim agentom. Doduše, to je odlučio još prije, ali su ga događaji preduhitрили pa se sad ozbiljno upitao nije li taj prokletnik nešto doznao od te djevojke. Imao je za to razloga, osobito zbog toga što je poznavao Freda Ligginsa kao mlakonju, beskičmenjaka, koji bi bio u stanju da se pred djevojkom izlaje. Ako je to učinio, onda si odmah može staviti konopac oko vrata. Artur Joff ne oprašta takve pogreške!

Koliko ga je puta upozoravao da se kani te djevojke. Ali on je obećavao, a ona ga je toliko zaokupljala i vezala uza sebe da je bio lud i nika-ko se nije mogao osloboditi te veze. Ako je doista nešto znala, morao se i za nju pobrinuti. Ali kako da to dozna?

Dugo je razmišljao o tome i pitao se zašto već Ligginsa nije uklonio? Zadnja pljačka srebrnih poluga uspješno je privedena kraju. Poluge su skrivene na sigurnom mjestu, a kako je odlučio da to bude posljednja pljačka, morao se riješiti opasnog svjedoka. Previše je o njemu znao da bi mogao bezbrižno spavati, jer je taj prokleti detektiv nanjušio trag i neće mirovati dok ne skupi dokaze da ga odvede na vješala.

Možda bi bilo najbolje da najprije likvidira njega? Može se dogoditi da o svemu obavijesti saveznog šerifa, a kad se na nekog posumnja, ta se ljaga teško ispire. Zašto, do vraga, da strahuje od tih tipova? Dovoljno je da ispali nekoliko meta-

ka pa da mirno spava i provodi u život svoje planove.

Pošto je odlučio da stvari izvede načistac, najprije se uputio u Ligginsovu kancelariju.

Liggins je tog dana bio ljutit i tužan što ga napušta Emily. Kad mu je rekla da odlazi u Newcastle, da je tamo vodi Mac Pickerson, menadžer iz toga grada, gotovo je puknuo od muke. Viknuo je i dobro je potresao, pa je jedva došla do daha.

— Budalo! Ti si najobičnija glupla guska. Ti vjeruješ da je taj tip menadžer! On je, budalo, agent! Agent Pinkertonove agencije i kopa po govrima. Što si mu rekla, što? Što te je pitao? Govori, luda gusko!

— Lažeš! — počela je ona kričati. — Ti si budala! Budala kakve nema na Zapadu! On je fin džentlmen!

— Govori o čemu ste razgovarali! — nastavljao je on, a Emily se nika-ko nije mogla sjetiti jer je bila tako pijana da je zaspala kao klada.

— Znaš li ti, gusko, da mi on radi o glavi? Ako se meni nešto dogodi, onda, onda će me Joff...

— Aha, Joff! Ti više vjeruješ tom glupaku, grubom šerifu nego meni — zajecala je. — Odlazi! Ne želim te vidjeti. Ti, bijedna debela miješino!

Svada se nastavljala. Soba je odjekivala od međusobnih optužbi, nakon čega je bankar iznemogao, teško dišući sjeo na stolac i počeo plakati.

— Ti me želiš napustiti! A ja sam ti vjerovao. Dajću ti sve što želiš samo me nemoj ostaviti. Zašto odlaziš s tim gadom? Što ti on može pružiti?

— Ono što mi je potrebno: karijeru! Ne želim umrijeti u ovom glibu. Zavređujem nešto više! — vikala je Emily kao luda i prezirno ga gledala.

Tako su s njim stajale stvari kad ga je posjetio šerif.

— Dobro što sam te našao — rekao je s vrata Joff. — Da malo porazgovaramo...

— Imam mnogo posla — pokušao mu se suprotstaviti bankar, ali to kod Joffa nije palilo. — Reci o čemu je riječ?

Predstavnik zakona zapazi na njemu promjenu. Odmah nasluti što se dogodilo i hladnim glasom upita:

— Nešto si mrzovoljan? Da se nisi posvađao s onom droljicom?

— Ne bih ja sad o tome, Joffe — mrzovoljno odgovori bankar.

— A, baš ćemo o tome razgovarati — nastavi šerif hladnim glasom i sjedne. Nekoliko trenutaka je razmišljao, zatim mirno izvadi cigaru, odgrize joj vrh, pripali je i nastavi: — Čuo sam da je Emily bila s onim prokletim agentom u sobi! Nadam se da joj nisi govorio o našim poslovima!?

— Ma, kakvi! S te strane možeš biti siguran. Što se tiče Pinkertonova čovjeka, on ju je pokušao dobiti obećanjima da će joj u Newcastleu naći angažman. Ta budala je povjerovala i s njim provela noć. To je prevršilo svaku mjeru. S njom sam zauvijek gotov!

— Siguran si? — nasmijulji se šerif. Odjednom je shvatio da Liggins nije baš siguran u ono što kaže. Zato, otežući po teksaški, upita: — O čemu su onda razgovarali?

— Ma, gluposti! O njezinoj karijeri. O čemu drugom? Tako barem ona kaže.

Artur Joff u to baš nije bio siguran. Pročisti grlo, otpuhne nekoliko dimova i polako reče:

— Morat ćemo se za nju pobrinuti, Frede.

— Kako to misliš — upita bankar bojažljivo, gotovo prestrašenim glasom. U ruci mu počеше podrhtavati papiri, što je značilo da je uzrujan.

Predstavnik zakona slegne ramenima. Odjednom je shvatio da više nema što čekati. Ako je dobro ocijenio Pickersona, onda on s njom nije sadio ruže već nastojao da dozna što više o bankarovim poslovima. A kad se uhvati nit, onda se klupko počne odmotavati i bilo je sigurno da će Liggins propjevati. Baš ga briga što će s njim biti.

— Došao sam te obavijestiti da se spremiš za put — procijedi šerif i ustane.

— Na put? Kako to misliš? — zbunjeno će Liggins.

Šerif se nasmiješi.

— Idem po srebro! Podijelit ćemo ga, pa se onda gubi!

— Ali, ali ja... ovaj... poslovi su baš krenuli. Uskoro će jesen i prodaja stoke. Mogli bismo dobro zaraditi... — promrmlja bankar ali ga Joff prekine grubim riječima:

— Ništa od toga, Frede! Čuo si što sam rekao. Likvidiraj posao i skupi gotovinu, pa put pod noge! S onim što imaš i srebrom koje ćeš prodati moći ćeš sasama lijepo živjeti.

Okrenuo se nakon tih riječi i pošao k izlazu. Smučilo mu se Ligginsovo lice, pa će mu ta činjenica samo olakšati posao da se riješi neugodnog svjedoka i dođe do njegova novca.

Nije mu bilo ni na kraj pameti da mu dopusti da savije gnijezdo u nekom drugom kraju.

Sišavši niz stube banke, ugleda na drugoj strani ulice Pickersona. Lice mu se namršti na trenutak. Brzo se razvedri, pa ga pozove. Pickerson se također iznenadio ovom susretu. Laganim korakom, hladnokrvno i ponosno uzdignute glave pređe preko ulice.

— Baš sam se uputio u vašu kancelariju, šerife! — osmijehne se krajičkom usana.

— Je li? A što želite? — istom mje-

rom uzvratiti Joff. — Nego, čujem da ste postali velik osvajač žena!

— Osvajač žena? — ponovi za njim detektiv i začuđeno ga pogleda.

— Da, čujem da ste spetljali malu Emy. Priznajem da imate ukusa. Mala je dobra.

— Ah, Emy. Dakle, čuli ste — odvrati Mac i odmah shvati da mu Joff nije to servirao bez razloga. — Čujte, nekako si moram skratiti vrijeme, zar ne?

— Ja sam mislio da vi veoma ozbiljno radite na otkrivanju zločinaca koji su opljačkali kočije. A on, eto, počeo osvajati naše ljepotice — nasmije se šerif. Onda ga ozbiljno pogleda, čudno iskrivi usta i doda: — Onda, što ste željeli sa mnom razgovarati?

Detektiv se zbunjeno počese po glavi.

— Ništa važno, šerife! Pitao bih vas da li je stigla neka prijava o pljačkašima. Budući da smo na strani zakona, moramo surađivati, zar ne?

— Svakako, svakako! Samo, što se toga tiče, nikakvog traga — tobože će razočarano Joff.

Detektiv kimne i zamišljeno reče:

— Da, nikakvih tragova, do vra- ga! Čini se da ću morati napustiti slučaj i stvar predati saveznom šerifu.

— Zašto njemu? — usprotivi se Joff. — Ja ću sve poduzeti što je u mojoj moći da otkrijem te zločince. Evo, sutra odlazim na put da bih kod nekoga svog doušnika doznao tko ima umiješane prste u te pljačke.

— Zaista? Baš dobro. Nadam se da ćete me obavijestiti ako nešto doznate?

— Možete biti sigurni — obeća šerif, pozdravi se i krene na ručak. To isto učini i Pickerson. Dok je slasno

jeo dobro pripremljen odrezak, pitao se da li je dobra zamisao da Emily još tokom ovog dana odvede iz grada. Ili bi, možda, bilo bolje da to učini sutra kad iz grada ode šerif. Odlučio se na ovo drugo i istovremeno odlučio da agenciji pošalje izvještaj o dosadašnjem radu, uz napomenu da o svemu obavijeste saveznog šerifa, koji bi morao doći u Wheat Ridge da zločincima stane na kraj.

Za Emily će se pobrinuti i smjestiti je na neki ranč ili na farmu dok se stvari ne privedu kraju. U međuvremenu će pritegnuti Freda Ligginsa suočivši ga s činjenicom da je djevojka propjevala i protiv njega iznijela strašne optužbe. Ako želi da mu pri suđenju priznanje uzmu kao olakšavajuću okolnost, onda mu jedino preostaje da govori istinu.

Zadovoljan takvim planom, odlučivši da Artura Joffa pritegne tek pošto bude raspolagao neoborivim dokazima, Mac Pickerson se vrati u hotel, napiše opširno pismo šefu Agencije Pinkerton, pa se uputi prema pošti, zadovoljan onim što je postigao.

*

Kad je Artur Joff ušao u kuću i sjeo za stol da bi ručao, Ben se brzo podigne iako nije pojeo. To iznenadi njegovog oca. Ljutito podigne obrve, pogleda Madelaine i promrsi: — Što je sad ovo? Kad sjednem za stol, ti odmah odlaziš? Možeš li mi to objasniti, Bene?

Mladić je bio blijed. Odjenom je pocrvenio, pa opet problijedio. Već je imao na ustima riječi optužbe, ali se snagom volje suzdrži i odgovori:

— Moram urediti kancelariju! Danas mi stiže namještaj! — Znači, ništa od ranča — uzdahne šerif i odgurne tanjur. Odjednom mu se više nije jelo. Gledao je kako sin iz-

bjegava njegov pogled. To ga zbuni i upita se čime ga je povrijedio.

— Ipak ćeš se baviti advokaturom?!

— Da — promuca Ben kojem se očito nije ostajalo u blagovaonici.

— Zato si mi i vratio onaj novac što sam ti poslao za školovanje? Hoćeš biti neovisan, zar ne?

— Pogodio si! — pocrveni Ben i zbunjeno se počne premještati s noge na nogu. Zašto, do vraga, pred ocem izgleda tako zbunjen i prestrašen?

— Ponovo si se slizao sa Sarah, a?

— Da, tata! Volim je i kad se malo sredim, vjenčat ćemo se!

Odjednom se u Arturu Joffu nakupila sva gorčina posljednjih dana. Sva ljutina, sva razočaranja što se ne ostvaruju njegovi planovi, pogotovo kad je čuo da se pomirio s djevojkom. Eksplodirao je i počeo psovati i vikati.

— Ti, budalo nezahvalna! Zar sam zato sve žrtvovao da te školujem? Što sve nisam činio da bih ti omogućio normalni život! A ti, ti?! Oh, ja budala!

— Oprosti, tata! Žao mi je! — prošapće Ben i još više sagne ramena.

No lavina se nije mogla zaustaviti. Osjetio je da ga otac drži za ramena i trese, da mu pljuvačkom prska lice i kao kroz san čuo njegove riječi:

— Ti, mali gade! Nezahvalni gade! Znaš li da sam zbog tebe... Oh, kad samo pomislim! A Sarah, ta drolja...

Gušio se od bijesa i Ben je jedva uspio pobjeći iz prostorije slušajući iza sebe psovke. Poželio je da mu odgovori istom mjerom, ali nije mogao.

Došlo mu je da zaplače. Onda je izišao na ulicu i poput slijepca koračao prema kući gdje je živjela Sa-

rah. Ona će ga utješiti, samo ona to može i zna.

X

Jahao je s Freedom Ligginsom i razmišljao o Benu i sebi.

Da se ipak nije pre naglio? Možda je s njim trebalo drugačije. Ipak je on odrastao čovjek i nije više dijete. Ali zašto, zašto ga ne sluša?

Nije ga razumio. Dugo je razmišljao o tome i zaključio da s njim nikad neće pronaći zajednički jezik. Udaljili su se jedan od drugog i tu više nema povratka. Očekivao je od njega mnogo više, a sad? Ta guščica mu je važnija od oca. O, kad sve to prođe, pokazat će on njoj zube!

Fred Liggins također nije bio raspoložen za razgovor, pogotovo otako je Emily odbila da razgovara s njim. Molio je, kumio ju da ga pusti u sobu, kupio joj je lančić sa zlatnim privjeskom, ali uzalud.

— Nosi se s tim lančićem do vraga! — resko je odgovorila i zalupila mu vrata pred nosom. Nije ga zanimalo o čemu razmišlja šerif. Možda bi bilo najbolje da ga posluša i ode iz grada, pitao se nakon toga i odlučio da to učini. Bit će još djevojaka kao što je Emily, a možda i ljepših. Imao je novac, a on svuda otvara vrata. To mu je povratilo malo raspoloženja, ali je i dalje bio namršten, kao da je slutio neku veliku nesreću.

Kad su stigli do Bearinga, šerif zaustavi konja.

— Odavde ćemo pješice! Kad uzmeš svoj dio, kreni na istok — posavjetovao ga je Joff, čije je lice bilo slično kamenoj maski. Katkad bi pogledao Ligginsove bisage. Ako ga je poslušao u njima je novac. Ta ga pomisao razveseli, pa mu dobrodušno počne davati savjete.

— Odavde do Altoonea ima tride-

setak milja! Ondje prodaj konja i sjedni u kočiju. Neka ti je sretno, prijatelju!

— Trebat će mi mnogo sreće da počnem iznova — skrhanim glasom prošapće bankar i počne se za Joffom uspinjati uz liticu.

— Srebro sam sakrio u spilji — reče Joff teško dišući tražeći pogledom najskrovitije mjesto gdje bi ga se mogao riješiti. Sinoć je odlučio da ga ubije. Nestat će tako važan svjedok. Nakon toga je na redu Pickerson, a zatim Emily. Tek kad to sve obavi, moći će mirno spavati.

Ocijenivši da je duboka jaruga najbolji grob za bankara, Artur Joff mirno izvuče pištolj iz korica i uperi ga u prsa Freda Ligginsa. Kad je Liggins podigao glavu, problijedio je kao krpa.

— Ne, nemoj! — počne cviliti i drhtati od straha. — Evo, evo ti sav moj novac! Pusti me — molio je jadnik, ali u Joffovim očima nije bilo milosti.

Ispalio je u njega dva metka. Na Liginsovim se prsima ukazala crvena, krvava mrlja. Sve se više širila, kao da se rascvjetava purpurni cvijet.

Bankar jaukne od bola, ispusti bisage u kojima se nalazio novac, a zatim se stropošta u jarugu. Začulo se lomljenje grmlja i kotljanje kamenja, a onda mrtvačka tišina...

Artur Joff pričekao da se umiri konj. Dohvati bankareve bisage s novcem, priveže ih o jabuku sedla, a zatim se mirno, kao da se ništa nije dogodilo, nastavi penjati.

Ubrzo je ugledao splet trnja i grmlja koje je skrivalo ulaz u spilju. Utone u njen mračni otvor. Zapuhne ga miris vlažnoga, ustajalog zračka. To je skrovište pronašao slučajno, za vrijeme oluje, kad je gonio nekoga kradljivica stoke.

Uputi se prema mjestu gdje je

sakrio srebrne poluge. Zadršće od uzbuđenja, a onda začuje prigušeno, prijeteće mumljanje. Prestrašeno se trgne, ali je bilo kasno. Golema čupava sjena što je čučala na litici pokrije ga svojim tijelom. Na licu osjeti smrdljiv dah medvjeda.

Nije stigao izvući pištolj. Osjeti kako mu zvijer zubima i pandžama trga meso, pa od užasnog bola izgubi svijest.

*

Steve Warren je tri dana bio na tragu golemoga grizlija.

Životinja je bila lukava, nikako da je zaskoči na pravom mjestu. Zato je psovao sve svece na nebu. Kad je već namjeravao odustati, satjerao je medvjeda do zaravni, ali mu je iznenada izgubio trag. Kao da je propao u zemlju.

On je iskusan traper. Odmah je shvatio da je medvjed potražio brlog i čeka da prođe hajka. Kako da ga opet pronađe među tim voderinama, usjeklinama Bearinga, u kanjonu Tri kojota?

Trag koji je dotad slijedio odjednom se izgubio u kamenjaru. Ako ga ne nađe do noći, morat će odustati. Bilo je glupo čekati životinju kad krene u potragu za hranom i vodom. Grizli je bio ugojen, pa bi to moglo potrajati.

Njemu je pak hrana bila na izmaku. Kako sad stoje stvari, morat će je potražiti u Wheat Ridgeu, najbližem gradu u ovom kraju.

Odjednom, kad se tome najmanje nadao, začuo je dva pucnja. Gotovo su se stopila u jedan. Traper počne opet psovati jer će to još više prestrašiti životinju. Ljutito se ogledao na sve strane jer zbog mnogostruke jeke nije mogao odmah zaključiti s koje strane dolaze pucnji.

Nakon te pucnjave začulo se rzanje konja, pa Steve Warren krene u

tom smjeru. Probijao se kroz gustiš, verao uz litice i usjekline, da bi se napokon našao nad nekim jazom iz kojeg se čulo tiho stenjanje.

Kad je sišao i odgurnuo granje, ugledao je čovjeka kako leži na leđima i dašće, a kroz košulju na prsima šiklja mu krv. Mrlja je bila sve veća i veća, pa je Warrenu bilo jasno da su mu odbrojene minute.

Pokušao mu je pomoći, kleknuo je i podigao mu glavu. Ranjenik jakne. On ga polako vrati u prijašnji položaj. Pogleda prema rubu litice i ugleda konja. Nemirno je strigao ušima, runio kamenje kopitama i čekao gospodara.

Nešto dalje opazi još jednoga konja.

— Tko je to uradio, čovječe? — upita ranjenika, čije je lice bilo blijedo i orošeno krupnim graškama znoja. Drhtava ruka što je stezala ranu na prsima i gotovo staklen pogled ponovo ga uvjeriše da ranjeniku nema pomoći.

— Tko je to uradio i zašto, čovječe?

Krajnjim naporom, svjetan da mu dolazi kraj. Fred Liggins progovori:

— On taj prokletnik, zločinac...

— Tko?

Ranjenik opet zastenje i zakrklja. Traper se nagne prema njegovim usnama iz kojih se začuje šapat:

— Artur Joff, šerif... Prokle...

— Zašto je pucao? — pitao je dalje stari traper svjestan da je i nehotice bio svjedok nemilosrdnog obračuna.

— On je... pljačkaš... nije... htio... svjedoka... treba visiti...

To su bile njegove posljednje riječi. Steve Warren mu sklopi oči, ustane i zamisli se. Morat će ga odnijeti u grad. Prekinut će potjeru za grizlijem. No vratit će se da mu s užitkom odere kožu.

Dosta se namučio dok je podigao Ligginsa i stavio ga na konja.

Prihvatio je uzde i počeo se spuštati niz usjeklinu do mjesta gdje je ostavio svoga konja. Odjednom je nedaleko začuo bijesno mumljanje medvjeda, negdje oko grmlja, ispod okomite litice. Brzo dohvati pušku i krene u tom smjeru. Razgrne grmlje i ugleda mračan otvor spilje. Ljutito mumljanje grizlija čulo se sve glasnije, a onda se začuo urlik. Kad su se traperu oči navikle na polutamu u spilji, opazi da se životinja okomila na čovjeka. Ležao je ispod goleme životinje, koja ga je grebala ostrim pandžama, grizla...

Zabavljen plijenom, grizli nije opazio Warrena. Imao je dovoljno vremena da nanišani i okine. Hitac je odjeknuo poput groma. Medvjed zaurla od bola. Warren zapuca drugi put, nakon čega se životinja svali i umiri.

Teškom mukom ju je odgurnuo i izvukao čovjeka ogrezlog u krvi. Jedva je davao znakove života. S mnogobrojnih rana curila je krv.

Nekako ga dovuče do izlaza i pokuša zaustaviti krv.

To mu je donekle uspjelo nakon dužeg vremena, zatim dovede drugoga konja i privede ga onome na kojem je ležao mrtav Fred Liggins.

Svjestan da ranjeniku treba pružiti brzu liječničku pomoć, počne se spuštati u dolinu.

*

Začudo, iako je strahovao da će ranjenik umrijeti do grada, to se nije dogodilo. Doduše, bio je stalno u nesvijesti i jedva je davao znakove života, ali je put izdržao i Warren ga je predao liječniku Lanvinu.

— Ja sam učinio svoje, a vi radite svoje! — reče on mladom liječniku koji je tek nedavno stigao u grad.

— Zaboga, pa to je naš šerif! —
usklikne Lanvin.

— Šerif? — zabezekne se traper.

— Da! Što se dogodilo?

On mu ukratko ispriča, pa na kraju zbunjeno upita:

— Morao bih prijaviti zločin. A kako nema šerifa, ja...

— Ništa zato, prijatelju! U gradu se nalazi neki Pickerson. On je, barem tako priča, Pinkertonov agent. Potražite ga i sve mu ispričajte! Tko bi rekao da je naš šerif...?

— Budite sigurni da ću to uraditi!

— kimne traper i krene prema izlazu.

XI

Događaji su se odvijali veoma brzo, znatno brže nego što je Pickerson mogao pretpostaviti. Poslije pisma koje je uputio agenciji, stigao je odgovor da u Wheat Ridge dolazi savezni šerif i da će zajedno raditi na likvidaciji bande.

Stjecajem okolnosti, kad se gradom pronijela vijest da je Artur Joff teško ranjen, da ga je udesio grizli u planini Bearing i da je Fred Liggins mrtav, sve se odjednom zaplelo. Detektivu je bilo veoma teško zamisliti što se tamo dogodilo. Suočen s tom činjenicom, odahnuo je jer je Emily sad bila sigurna, ali mu je nedostajao krunski svjedok.

Fred Liggins je bio mrtav. Odnio je u grob svoju tajnu i postavlja se pitanje da li će sud, ukoliko on optuži šerifa, uzeti u obzir njeno svjedočenje.

Na putu do ordinacije dra Lanvina sreo se s traperom Warrenom. On se baš uputio k njemu i zacijelo bi se mimoišli da mu liječnik kroz prozor nije rekao da dolazi čovjek kojeg traži.

— Vi ste Pickerson? — upitao je.

— Da, ja sam Mac Pickerson —

začudeno ga pogleda detektiv. —
Mene tražite?

Stari Steve se zbunjeno počeo po neurednoj kosi, pročisti grlo i promuklim glasom reče:

— Čujem da ste Pinkertonov agent.

— Jest. O čemu je riječ?

— Znate — zbunjeno će Warren — kako bi bilo da nešto popijemo? Suho mi je grlo, a imam vam doista mnogo toga ispričati.

Pickerson još nije znao tko je ubio Ligginsa i pod kakvim je okolnostima nastradao Joff. Upravo je krenuo da se uvjeri kakvo je šerifovo zdravstveno stanje.

Što bi mu mogao ispričati taj stari čovjek kojeg prvi put vidi? Ipak, samo je trenutak bio neodlučan, goreći od želje da vidi šerifa. Kimne glavom i reče:

— Prima se. Ja častim!

Poslije, uz čašicu, očekivalo ga je iznenađenje o kojem nije mogao sanjati. Doduše, sumnjao je u Joffa i Ligginsa, ali da će se stvari tako lako i jednostavno riješiti nije pretpostavljao.

— Kažete da je šerif ucmeкао bankara? — ponovi on zamišljeno, stišavajući iznenađenje.

Steve Warren kimne, ispije čašu do dna, natoči novu i odgovori:

— Rekao mi je to prije nego što je umro. A ljudima koji su na samrti može se vjerovati, zar ne?

— Spremni ste da to ponovite pred sucem?

— U svako doba, gospodine — potvrdi Warren.

U jednom trenutku Mac se sjetio Bena. Kako će on prihvatiti gorku istinu da mu je otac, koji je trebao štititi zakon, ubojica i pljačkaš? Sažalio mu se mladić i bio je na stotinu muka kako da mu to saopći. Ili da to umjesto njega učini sudac? Upravo je razmišljao da Warrena

odvede k njemu radi iskaza o događajima u planini.

— Idemo k sucu — reče iznenada Mac. — Tamo ćete to ponoviti!

— U svako doba, u svako doba — složi se stari traper pa zajedno pođu k izlazu.

Premda se uputio u liječničku ordinaciju da vidi kako stoje stvari sa šerifom, usput su ga obavijestili da je još u dubokoj nesvijesti i da liječnik poduzima sve što je u njegovoj moći da bi ga povratio. Zato je od toga odustao, u namjeri da k sucu Kishonu privede svjedoka.

— Ako se utvrdi da govorite istinu — reče mu usput detektiv — dobit ćete lijepu nagradu. Za pljačkama poštanske kočije raspisana je nagrada od 2000 dolara. Podijelit ćemo je popola, jer ja radim na tom slučaju. Slažete li se?

Starac odmahne glavom.

— Nije to meni potrebno, gospodine! Što bih ja s tim novcem? Meni je važnije da se još danas vratim u planinu i oderem kožu s grizlija. To je, moj gospodine, pravi gorski car. Za njegovu ću kožu dobiti lijepe novce.

Sudac Kishon, koji je ponešto čuo o Pickersonu, još nije imao čast upoznati se s njim. Kad mu se predstavio i rekao zbog čega dolazi, obavijestivši ga ukratko o onome što mu je ispričao traper, sudac se začudio.

— Nemoguće — rekao je odmahujući glavom. — Doduše, Joff je bio na sve spreman, ali da je... Tko bi to rekao i za Ligginsa!

Pogledao je zatim Stevea Warrena, otvorio vrata kabineta i pozvao ih da uđu. Kad je bila gotova službena bilješka, sudac odloži pero i zamišljeno reče:

— Njegov sin će biti teško pogođen tim saznanjem.

Detektiv kimne.

— Putovao sam s njim do Wheat Ridgea kad je napadnuta kočija. Dobar mladić!

— To je moj budući zet. Znate, on i moja kći Sarah...

— Jest, pričao je da u gradu ima djevojku koju voli i kojom će se oženiti. Ipak, morat ćete mu to reći. Što se tiče njegova oca, kako stvari stoje ako i preživi, očekuju ga vješala. Za njega bi bilo bolje da umre — trpkim će glasom detektiv.

— Bit će mu teško — uzdahne sudac. — Ipak je to njegov otac.

— Nadam se da ga je već netko obavijestio da je njegov otac teško ranjen.

— Ah, da! Upravo su on i moja kći krenuli prema ordinaciji liječnika Lanvina.

Razgovarali su zaboravivši na Warrena. On je strpljivo čekao da završe pošto je potpisao izjavu, pa ne dočekavši to pomalo nestrpljivo upadne u riječ:

Ja vam, čini se, nisam više potreban! Mogu li otići?

Sudac kimne, pogleda Pickersona i odgovori:

— Možete, gospodine Warren. No još ćete nam biti potrebni. Zar ne, gospodine Pickerson?

— Da, ali... Odjednom je vidio da se traper namrštio. Zacijelo je mislio na svoga grizlija. Da ga ipak utješi, nasmiješi se i nastavi: — Naravno, morate se vratiti u grad, ali tek kad oderete onoga napasnika!

Kad je traper izišao iz sučeve kuće, Kishon ponudi svoga gosta viskijem i doda kako mu je žao što Sarah nije kod kuće da skuha kavu. Detektiv prihvati čašu i sjedne, a zatim obavijesti suca da u grad stiže savezni šerif.

— Znate, bio je zauzet drugim poslovima, pa me moja agencija poslala da umjesto njega riješim taj slučaj. Priznajem, dosta sam se na-

mučio oko toga, premda sam sumnjao da su počinio pljačke iz Wheat Ridgea.

Zatim mu ukratko ispriča što je doznao od Emily i zaključio:

— Budući da je savezni šerif jedini mjerodavan da uhapsi zločinca sa šerifskom značkom, naravno ako preživi, moj posao je gotov! Imao sam sreću što se sve tako završilo.

— Da, da — mrmljao je zamišljeno Kishon, imajući pred očima Bena, kojeg će ovaj događaj zacijelo teško pogoditi.

Još je teže bilo njemu što mu mora saopćiti gorku istinu. Još jedanput pogleda spis na kojem se nalazila izjava starog traperera, pa isprati gosta do vrata.

— Nadam se da ćemo se vidjeti na sudenju — napomene. — Vi ste također jedan od svjedoka, zar ne?

— Naravno! Svratit ću u Wardness i tamo dati izjavu javnom tužiocu. On će me obavijestiti kad će biti zakazana rasprava, ukoliko Joff bude u stanju pristupiti sudu.

— Da, da... Onda nije potrebno da ga ja pozovem!?

— Budite bez brige! Ja ću mu to prenijeti pošto razgovaram sa saveznim šerifom. Ako me budete trebali, bit ću u hotelu »Tryman«.

*

Benu su na putu do sučeve kuće rekli da mu je otac teško ranjen i da leži kod dra Lanvina. Bio je to za njega strašan udarac. Nije mogao vjerovati. Problijedio je kao krpa i obratio se čovjeku koji mu je saopćio tu vijest pitanjem:

— Kako se to dogodilo? — Stajao je kao uduzet i čekao odgovor. Čovjek je samo slegao ramenima.

— Što ja znam!

Nekoliko trenutaka bio je u nedoumici: da li da odmah pođe u ordi-

naciju ili da svrati po Sarah? Učinio je ovo drugo, pa su zajedno krenuli da ga posjete.

— Još je u nesvijesti. Ja sam učinio sve što sam mogao. Takvih ozljeda još nisam vidio. Pravo je čudo što je još živ.

Bio je previše taktičan da bi njegovu sinu rekao da mu je otac zločinac. Na žalost, Ben će to brzo doznati, jer se u tom trenutku iz bolničke sobe začuje prigušeno stenanje.

— Mogu li ga vidjeti? — pitao je Ben osjećajući kako ga nešto steže u grlu.

— Može, ali kratko. Bolje je da se ne uznemirava.

Artur Joff je ležao blijed, bez kapi krvi u licu. Teško je disao. Prsni koš bio mu je omotan zavojima, a ruke položene na rub kreveta. Grčio je povremeno prste, stenjao, a krupne graške znoja orosile su mu čelo.

Sarah je prigušeno jecala držeći se za Bena, skrivajući pogled, tužna što je voljenog čovjeka snašla tako velika nesreća.

U tom trenutku, kao da je osjetio da je kraj njega Ben, šerif otvori oči. Bile su bezizražajne, mutne i pitanje je da li ga je prepoznao. Ben mu priđe, uhvati ga za ruku i prošapće:

— Tata, ja sam, Ben!

Joffove se usne trgnuše. Na trenutak sklopi oči, a iz grla se začuju jedva čujne riječi:

— Oh, Bene! Moraš mi oprostiti prije nego što umrem...

— Nemam ti što oprostiti, tata! Ne smiješ, nećeš umrijeti — zajeca mlađić. Artur Joff ponovo sklopi oči, pa nastavi tihim, jedva primjetnim šaptom:

— Ja, ja... sa mnom je... gotovo. Oprosti mi... sve sam to... radi tebe... Nemoj dopustiti da mi sude... ja... ubojica... ti oprosti...

— Ne razumijem, tata! — suznih

očiju reče Ben i pokuša mu podići glavu. — Zašto bi ti sudili? Ti imaš vrućicu.

— Ubio sam... sve. Ja... pljačkao poštanske kočije... Ja...

Odjednom je Benu bilo sve jasno. Kao kroz san se sjeti posljednjeg prepada, glasa što se čuo ispod marama koju je jedan od napadača navukao na obraze. Bio mu je taj glas nekako poznat, ali...

— Ne, to nije istina! — odvrati Ben. — Tata, ti imaš vrućicu! Ti buncaš. Kako bi ti to mogao? Pa ti si, zaboga, šerif!

Na licu Artura Joffa ukazao se na trenutak gorak osmijeh. Patio je, ali našao je snage da se gorko nasmiješi sebi i sinu koji je vjerovao u njegovu ispravnost.

— Govorim istinu, Bene! Gorku istinu i molim te da mi oprostiš. Sve sam to zbog tebe...

— Ako je i istina, tata, ja ću te braniti na sudu! — obeća Ben suznih očiju.

Onda Joff opazi Sarah i njegov ugasli pogled postane odjednom nježan i tužan.

— Sarah, molim i tebe da mi oprostiš?

— Oprošteno je, tata!

Izrekla je to puna tuge i počela grčevito plakati.

Gledao ih je i treptao očima sve dok se na vratima nije pojavio Lanvin. Onda pokuša još nešto reći, ali se zagrcne. Niz bradu mu počne curiti krv. Zakrklja, otvori još nekoliko puta oči, a tijelo mu se počne grčiti.

— On umire! — primijeti liječnik i nemoćno raširi ruke. — Žao mi je, gospodine Joff! Nisam mogao ništa učiniti.

Da, Artur Joff je umirao. Teško se njegovo jako tijelo rastajalo od života. Posljednjim ostatkom snage, kad mu je Lanvin s usta obrisao krv, on zakrklja:

— Idite iz grada, djeco! Neka vam je... sre...

Nije do kraja rekao što želi. No oni su znali. Padoše jedno drugom u zagrljaj. Liječnik zaklopi umrlom oči i iziđe iz ordinacije.

Ostavi Bena i Sarah skrhane bolom, žaleći jedino što će iz grada otići taj sposoban mladić, pred kojim se nalazila lijepa budućnost. Bit će doživotno žigosan kao sin »zločinca sa šerifskom značkom«, pa mu je preostalo jedino da negdje drugdje saviije obiteljsko gnijezdo.

XII

— Zašto je to radio, Sarah? — pitao je tužnim glasom Ben i kimao glavom. — Kako je to mogao? Pa on je bio šerif i zadužen da hvata zločince a ne...

— Smiri se, Bene — molila je djevojka. — Učinio je to zbog tebe. Znam, užasno je to, ali... moraš mu oprostiti! Dovoljno je bio kažnjen time što si to doznao. Kad netko umire, ako je i najveći zločinac, mora mu se oprostiti.

Tješila ga je i osjećala da će ovi događaji ostaviti vidljive tragove u njegovom budućem životu. Priča o šerifu Arturu Joffu, koji je postao zločinac, i sinu advokatu, slijedit će ga cijelog života. Slijedit će ga poput repa i trebat će mu posvetiti mnogo pažnje da s vremenom zaboravi najteže trenutke svog života.

Da nije bilo Sarah i njenog oca, te nekolicine drugih prijatelja, među koje je mogao ubrojiti i Maca Pickersona, Ben bi zacijelo odmah nakon očeve sahrane otišao iz grada. Ostao je još neko vrijeme da bi srediio poslove. Vratio je dio novca onome od koga je opljačkan, ali je ostalo nepoznato gdje se nalaze srebrne poluge.

— Vrijednost ukradenog srebra platit ću kompaniji u ratama! —

obećao je Benu Lucasu, saveznom šerifu. On je u Wheat Ridge stigao nakon Joffove sahrane i odmah posjetio Pickersona. Detektiv mu je opisao razvoj događaja, nakon čega je ovaj prosijedi i veoma staložen čovjek zadovoljno kimnuo.

— Događa se da i predstavnici zakona skrenu s puta! — rekao je zamišljenim glasom. — Joff je dolijao, ali ima onih koji će se i dalje baviti prljavim poslovima pod okriljem zakona. Oni su najopasniji! No nikome ne piše na čelu čime se bavi, zar ne?

EPILOG

Priča o zločincu što je na prsima nosio šerifsku značku, o Arturu Joffu, nije time završena. Vratio se, naime, stari traper iz Bearinga, kamo je otišao da bi s mrtvoga grizlija skinuo kožu.

Kad se sljedećeg dana Steve Warren vratio u Wheat Ridge, za njim je pognute glave pod teretom kaskala mazga. U bisagama što su visjele sa svake strane samara nalazilo se srebro.

Ne, stari traper nije pronašao rudnik srebra. Bile su to srebrne poluge koje je Joff opljačkao iz poštanske kočije, a zatim sakrio u planini. Starac ih je našao dok se bavio oko medvjeda.

— Evo, ovo sam našao u spilji! — rekao je i pred zabezeknutoga saveznog šerifa Bena Lucasa i Maca Pickersona istresao dragocjen teret. — A vi radite s tim što želite!

Okrenuo se i pošao prema vratima. Odjednom ga je zaustavio glas saveznog šerifa.

— Znam kako ti se žuri. Idi i naruči bocu viskija, a mi ćemo ti se odmah pridružiti. Zar ne, kolega?

Detektiv se nasmiješi. Kad je Warren izišao, oni nastaviše razgovor.

— Baš dobro što je srebro pronađeno. Stari nam je mnogo pomogao, zar ne, šerife.

— Po vašem pričanju, to je prava ljudina! — nasmije se Lucas i pročisti grlo. — Drago mi je što Ben Joff neće morati vraćati novac. Čini se da je dobar momak.

— Dobar je, ali nesretan — zavrti nerasploženo glavom Pickerson. — Vjerujem da će ga Sarah Kishon izliječiti. Znaate oni će se uskoro vjenčati.

*

Ben je otišao iz Wheat Ridgea tužna srca. S njim je bila Sarah, ali ga nije mogla utješiti, jer je zauvijek odlazio iz rodnoga kraja. Ostavili su iza sebe prošlost, snove djetinjstva, radost i tugu, okrenuti sad sebi i budućem životu. To je bilo ono zbog čega je vrijedilo živjeti. Zakopati prošlost, duboko, duboko, i nikad je više ne spominjati da se ne bi povampirila.

Dok je lagana kočija odlazila kroz drvored cedrova koji su okruživali cestu što je vodila iz grada, Ben osjeti da je Sarah bila dio njega i njegove sudbine.

Sutra će se zaustaviti u Wardnesu. Ondje će se vjenčati i nastaviti živjeti. Uza svu tugu koju je osjećao, to mu saznanje ulije malo radosti. Uhvati njenu toplu, nježnu ruku i stavi je na srce.

— Čuješ li kako kuca, Sarah!

— Čujem, čujem, Bene — potvrdi djevojka zamišljeno.

— Za tebe kuca, mila!

Onda se pogledaše. Razumjeli su se i pogledom. Pogledaše ispred sebe: pred njima duga, prašna, bijela cesta, čisto i vedro nebo nad glavama.

Baš kao što će biti njihov budući život, kojem su jurili u susret.

Al Mills:

PROGONITELJ

I.

Winner uroni u salun »Tri asa«, u Forth Thayeru i zažmiri zbog dima što se širio oko njega. Mogao se rezati nožem, tako je bio gust, poput bijele, neprobojne, smrdljive zavjese. Kao kroz maglu gledao je pijana, znojna, nacerena lica i slušao zvuk raštimanoga klavira s pozornice.

Na trenutak zastane i otvori usta. Gušio se i osjećao da bi mu viski isprao tu smrdljivu, zgusnutu gvalju što ga je pritiskala iznutra.

Onda udahne punim plućima kao davljenik i pride tezgi.

— Viski! — reče promuklim glasom, izvadi pola dolara iz prsluka i baci ga. On se zveckajući otkotrlja do barmena, nekog debeljka znojna i podbuhla lica.

Bio je poslužen tako brzo da se iznenadio, pogotovo

kad ga je netko uhvatio za rukav i šapnuo mu:

— Kad popiješ, izidi malo na svjež zrak, prijatelju.

Kad se okrenuo, nije mogao zaključiti tko je izgovorio te riječi. Kauboји, rančeri, gradski kicoši, animir-dame, kockari i drugi probisvjeti koji su ga okruživali titrali su mu pred očima kao priviđenje.

Umjesto jedne popije još jednu čašu žestokog pića. Onda pogleda prema vratima i duboko se zamisli. Ne bez razloga. Bio je stranac u tom gradu i tko bi, do vraga, imao razloga da razgovara s Fredom Winnerom, tim jadnikom koji je u strahu bježao i koji se, bukvalno govoreći, bojao i svoje sjene.

Forth Thayer već je bio peti, šesti grad u kojem nije našao mira i spokoja. Tek što bi se malo sudio i počeo nešto raditi, stizalo je upozorenje:

— Čuj, baš me neki dan u Elk Cityju pitao za tebe neki dugonja, po svojoj prilici revolveraš. Što hoće on od tebe, Frede?

Da, što hoće taj prokletnik koji ga prati već nekoliko mjeseci! Što mu je dugovao? Zašto ga okrivljuje i zbog čega ga tako ustrajno progoni bez objašnjenja kao da je najveći zločinac?

U to vrijeme bilo je malo ljudi koji nisu imali ponešto na savjesti. Neki su krali i varali, drugi su pljačkali, treći ubijali po narudžbi. Kockari su to radili u rukavicama, kao i neki uvaženi građani. A on, Fred Winner, koliko god razmišljao, nika-ko se nije mogao sjetiti da li se kome zamjerio, da li je koga prevario, opljačkao ili ubio.

Doduše, bio je brz na revolveru. Ništa neobično. To mu je koristilo da sačuva glavu. Ali, za razliku od drugih revolveraša, nije posuđivao svoj revolver za šaćicu dolara. Nije potezao da bi ubijao. Činio je to samo iznimno, kad je morao, i zašto ga onda, do vraga, goni neki prokleti revolveraš?

Zašto? To prokleta »zašto« nije mu dalo da spava. Kad bi ponovo čuo upozorenje, pokupio bi svoje stvari, osedlao konja i bježao dalje.

Za njim se vukao neznanac koji ga je progonio i s kojim se jednom morao sastati. Zašto, do vraga, da bje-

ži? Vrijeme je da se sretnu, pa ako treba potegnuti, potrudit će se da to učini prvi. Onda neka njegovom protivniku bog pomogne!

Kad je te večeri u salunu »Tri asa« čuo poziv da iziđe na razgovor, samo je stisnuc zube, ispio viski, pa se tromim korakom, držeći se za navlaku u kojoj se nalazio revolver, uputio prema vratima.

Svježina ga zapuhne kao ledeni mlaz i on je udahne punim plućima oprezno se ogledavajući. Na trenutak zastane, ali se nije usudio pripaliti cigaru. Stajao je nepomično i gledao kako vjetar leluja fenjer na nogostupu i kako trepere zvijezde na vedrom nebu.

Onda zapazi ispod trijema žar cigare, začuje struganje potpetica, zveckanje ostruga i hitro se skloni u sjenu. Srce mu je burno udaralo, kao da će iskočiti iz prsa. Bio je pripravan da brzo potegne, ali...

— Ti si Fred Winner? — začuje zvučni glas iz tame.

— Nije odmah odgovorio.

— Ako jesi, ne boj se! Imam za tebe poruku. Rekli su mi da se tako zoveš! — začuje se ponovo glas.

— Jesam — izuzeti kroz zube trpkim glasom Winner i pokuša razaznati čovjekovo lice što se naziralo u trenucima kad bi bljesnuo žar cigare. — Što želiš? Govori!

– Dolazim iz Coffeevillea...

– Da, i?

– Poručuje ti Clay Brazos da ga već jednom pričkaš! Da ne bježiš kao obična kukavica. Da sreditte račune.

Clay Brazos! Do vraga! Gdje je čuo to ime? Ne, uz najbolju volju nije se mogao sjetiti.

– Poruči ti njemu da ga ne poznajem i neka gleda svoja posla!

S druge strane nogostupa začuje se reski smijeh.

– Reci mu to ti, prijatelju. Taj mi se tip ne dopada. Izgleda mi kao lešinar. Čini se da je lovac na glave.

– Lovac na glave? – ponovi zamišljeno Winner i uzdahne.

Ne, bio je čist. Vjerojatno ga je Brazos s nekim zamijenio.

– Greška, prijatelju. Niko-ga nisam skratio za glavu da bi se za mnom raspisala potjernica. Nisam opljačkao banku, nisam presreo kočiju ili učinio neko drugo zlodjelo. Dakle, očita greška.

– Ne bih rekao, prijatelju! Sudeći po njegovu izgledu i bijesu koji sam vidio u njegovim očima kad je spomenuo tvoje ime, loše ti se piše.

– Častim te! – pozove ga drhtavim glasom Winner u salun sa željom da od njega dozna nešto više o progonitelju.

– Hvala ti, prijatelju! – začuje Winner ponovo taj glas. – Ako si već ti srećković pa za repom ne vučeš potjernicu, nisu svi te sreće!

Fred Winner opazi u zraku odsjaj popušene cigare, začuje struganje čizama i ostruga, a onda njištanje konja. Neznanac je odjurio iz grada. Da i on to učini, kao što je to činio dosad, svih ovih mjeseci, seljakajući se iz grada u grad? Bez mira i spokoja, pod dojmom da mu prijeti nepoznata opasnost.

Znao je: jednom će biti tako umoran da će ga dočekati.

Gdje će to biti, u kojem gradu, na kojem mjestu, to još nije znao. No ako već mora, on će sam režirati svoj susret i napokon se riješiti te more koja se nad njim nadvila kao omča.

Teško uzdahnuvši, ispljunuvši iz grla neku gorčinu, Fred pripali cigaru, otpuhne nekoliko dimova i upita se nije li već vrijeme da dozna zašto ga goni taj prokleti neznanac.

II

Sljedećeg jutra otišao je iz grada i dobio posao na ranču »Big Cobin«, povelikom posjedu koji je od grada bio udaljen tridesetak milja. To mu je odgovaralo jer se želio napokon smiriti.

Momci s ranča, gazde i svi u kući bili su prema njemu

pristojni. Bio je dobar kau-
boj, marljivo je radio i pošte-
no zaslužio prvu plaću. Kad
su drugari, predvođeni kri-
vonogim Elissom, krenuli u
grad da se provedu, pozvali
su i njega. Odbio je izvukav-
ši se da ima nekog posla, pa
je tu subotu proveo na juž-
noj strani ranča popravlja-
jući ogradu.

Bio je vruć, sparan dan.
Spremala se kiša. Olujni
oblaci već se nadviše nad
planinu Witeh.

Kad je napeo žicu na po-
sljednjem stupu, zapuhao je
snažan vjetar. Fred je tada
osedlao konja i požurio pre-
ma nastambi da stigne prije
oluje.

Uspio je, ali dok je timario
konja, očekivalo ga je neu-
godno iznenađenje.

– Traži te gazda, Frede!
– reče mu Jerry Ress, stari
šepavko koji je posluživao u
kući. – Stigao je neki stra-
nac i pita za tebe.

– Stranac? – iznenađeno
će Winner, pa slegne rame-
nima.

Tko bi, prokletstvo, pitao
za njega, osim...

– Kako izgleda?

Ress ga opiše i doda:

– Temeljita ljudina, mom-
če! Kaže da ti je već dugo na
tragu i...

Fred Winner problijedi.
Nije li to progonitelj? Evo,
došlo je vrijeme da se suoče!
Neka! Bolje je tako. Dosta
mu je već tog straha i neiz-

vjesnosti. Stisne zube, prepu-
sti Ressu da odvede konja u
konjušnicu i hrabro pođe
prema gazdinoj kući. Usput
provjeri bubnjić na pištolju,
opipa navlaku i popne se
stubama. Za trenutak pogle-
da prema dvorištu i opazi da
već rominja kiša. Bubnjala
je po zamagljenim prozori-
ma trijema, otkud se čuo
razgovor, zveckanje čaša i
ženski smijeh.

Nakašlja se, pokuca i uđe
u polumračnu sobu.

Za stolom je sjedio stari
Harris, kraj njega njegova
žena Carolina, a okrenutog
leđima, nazdravljajući pu-
nom čašom, Winner ugleda
čovjeka koji ga je tražio.

– O, uđi! Uđi, Frede! Sjedi-
ni! – pozdravi ga gazda i
pokaže stolicu za stolom.

– Hvala! Imam nekog po-
sla i...

– Posao može čekati, Fre-
de! Uostalom, danas je tvoj
slobodni dan. Zašto nisi s
momcima?

Fred Winner samo slegne
ramenima mjereći pažljivo
neznanca. On je polako ispio
čašu, a zatim ustao i okre-
nuo se.

– Pridruži nam se, Win-
neru! – reče on čudnim gla-
som. Netremice ga je proma-
trao, širokih ramena, okru-
gle, bivolske glave i spljošte-
na nosa. Uzmaknuo je dva
koraka u stranu da bi ga
propustio.

– Vi me tražite, šerife? – upita Fred mirno opazivši na neznaničevim prsima značku.

– Da, momče! Tražim te vrlo dugo i drago mi je što smo se napokon sreli – odlučno odgovori šerif.

– Ne vidim razloga, ja... nisam nikome ništa učinio. Ja, ovaj... – počne zamuckivati Winter.

Susretne ga hladan i oštar pogled.

– Ne govori li ti nešto, momče, moje prezime? Zovem se Clay Brazos. Iz Seammona sam, ako ti to nešto govori...

– Ovaj, ja... bio sam u tom gradu, ali...

– Razmisli malo – doda šerif i osmijehne se domaćinu.

– Za što me optužujete i zbog čega me progonite? – upita Fred drhtavim glasom i počne se povlačiti prema vratima. Zatim, problijedivši kao krpa kad je opazio da ga slijedi taj prokleti šerif za kojeg nije nikad čuo, izvuče pištolj.

– Ne prilazite! Ja, ja... vi ste me zamijenili s nekim... Ja sam, ovaj...

– Zoveš se Fred Winner, zar ne?

– Da, ali ja... nisam nikog ubio ni opljačkao ili prevario...

Šerif kimne da ga je razumio.

– Zašto me onda progonite?

– Ostavi pucaljku da porazgovaramo kao ljudi – nastavljao je šerif i ispružio desnicu da mu oduzme kolt.

Možda bi u tom trenutku Winner i povukao okidač i pucao da mu stari Reso nije izbacio revolver udarivši ga po ruci batinom.

Ostavši bez oružja, na milost i nemilost predstavniku zakona, Fred se plašljivo ogleda, pogleda prema Brazosu i opazi na njegovu licu čudan osmijeh. Bilo je u njemu prezira i sažaljenja.

– Neka me grom ubije ako razumijem žene, pogotovo rođenu sestru! Što je u tebi našla, mamlaze? Kako se mogla zaljubiti u tu plašljivu vreću buha? Pih!

– Ali, ja, ja vas, ovaj, ne razumijem...

– Ne znaš ti ni tko je Mary Brazos iz Seammona, a?

– Mary! Oh, Mary! Što, ovaj? Vi?

– Da, ja sam njen brat propalico. Smjesta osedlaj konja i pokupi krpe! Idemo k njoj! Nećeš se ti samo tako izvući, momče! Napraviti djevojci dijete, pa onda zbrisati a?

– Ali, ja... ovaj, nisam znao, i...

– Hajde, učini što sam rekao! Inače...

Shvativši zbog čega ga Brazos traži i goni svih ovih

mjeseci, Fred Winner odahne i u njegove blijede obraze vratila se boja.

— Odmah, šerife! Kako je Mary? Ovaj, to je vaša sestra, zar ne? Sad se sjećam. Oh, ja, budala!

— Propalico! Mislio si da te neću pronaći, a? Hajde!

* * *

Dok su jahali s ranča, Winner se osjećao kao preporođen. U jednom trenutku, kad su bili nadomak gradu u kojem je živjela Mary

Brazos, šerif se okrene i reče:

— I nemoj dragi šogore, spominjati Mary da sam te silom dotjerao. Razumiješ? I pazi što radiš, momče! Ja imam samo jednu sestru i želim da ona bude sreća.

— U redu, šogore! — zadovoljno promrmlja Fred Winner i brže potjera konja da bi ponovo sreo ženu koja je nosila njegovo dijete, vjerojatno njegovo dugo traženo smirenje i sretniji život.

VIA

LASO

EVA

erotika

SUPERSTRIP

Tom i Jerry

M

SIRIUS

MAGAZIN

erotika

Svaki
tjedan

Svaki
14 dana

Svaki
14 dana

Svaki
14 dana

Svaki
14 dana

Svakog
13. u mjesecu

Svakog
5. u mjesecu

Izlazi
povremeno

Svaki mjesec.

U PRIPREMI:

Edwin Booth

OBRAČUN NA RANČU

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 9.360 d, a za šest mjeseci 4.680 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: NIŠPRO »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-2052, za »LASO«.

Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 33,00, ASCH 234,00, SFR 27,00, HFL 37,00, SKR 116,00, FF 109,00, US\$ 17,00 (avionom US\$ 20,20), C\$ 24,00 (avionom C\$ 28,30), Australia £ 12,00 (avionom £ 15,00). Uplata na devizni račun 30101-620-16-25731-3252051 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 75.000 d, c/b stranica 50.000 d. Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI. 1973. Rukopisi se ne vraćaju.

**POZIVAMO VAS U VELIKI LOV NA ALBUME
SA SAMOLJEPIVIM SLIČICAMA
TKO PRIJE – TAJ DOBIJE
SUPERNAGRADE U SUPERNATJEČAJU
ALBUMOM DO AUTOMOBILA
FIAT 126 P
I DRUGIH VRIJEDNIH NAGRADA**

**KAKO?
POTRAŽITE JOŠ DANAS
ALBUM SA SAMOLJEPIVIM SLIČICAMA
POPUNITE GA SLIČICAMA I POŠALJITE REDAKCIJI
AKO STE PRVI, AUTOMOBIL JE VAŠ**

